

CRISTIAN ȘERBAN

**ÎNTRE ROCK
ȘI IUBIREA FĂRĂ
SFÂRȘIT**

Cuvânt înainte

Cititorii de carte ortodoxă îl cunosc deja pe Cristian Șerban. El a debutat exploziv cu lucrarea „Internetul. Tinerii în fața provocării”.

Acum ne pune înainte o a doua carte, „**Între rock și iubirea fără sfârșit. Confesiuni**”. De fapt, autorul ne pune înaintea sufletului, însuși sufletul său; spunem asta pentru că nicăieri nu poți afla mai deslușit sufletul unui om, decât în paginile de jurnal. Aici, Cristian Șerban se descoperă pe sine așa cum este el, necosmetizat, cu bune, cu rele, cu neputințe și izbânzi. Pe alocuri ai senzația că asști la spovedania lui. E un risc, de bună seamă, dar totodată lucrarea sa e de mare folos duhovnicesc pentru tinerii vremurilor noastre, care trăiesc și ei frământările lui.

Întoarcerea către Hristos a tinerilor iubitori de rock se face destul de greu, pentru că aceștia, în timp, puțin câte puțin, și-au asimilat mentalitatea, filosofia rock, străină întru totul de duhul Bisericii. Frecventarea locurilor promiscue i-a familiarizat cu răul, cu păcatul. Mulți dintre aceștia iau binele drept rău și răul drept bine. Familiarizarea cu răul înseamnă obișnuința cu răul și știm că obișnuința este o a doua natură. Înclinarea spre păcat, spre trupesc, spre libertinaj sădesc în timp, în sufletul rockerului, ideea că viața în Hristos, credința în Dumnezeu e urâtă, fanatică, nesatisfăcătoare.

Aici intervine Cristian Șerban cu mărturia vieții lui. În „**Între rock și iubirea fără sfârșit. Confesiuni**” autorul descoperă tinerilor, în cuvinte simple, dar pline de duh, că nu e deloc așa, că Dumnezeu e dragoste, bucurie, pace, și încă din belșug.

Converții n-au fost niciodată tăcuți, iar Cristian Șerban nu face excepție. El știe că poate păcătui prin tăcere. Simte că trebuie să dea mărturie despre modul providențial în care Hristos a lucrat în viața lui.

Cristian Șerban s-a hotărât să lupte, să dezlege „piatra de moară” de la gâtul unora „dintre aceștia mici” ai lui Hristos și implicit să întindă o mână celor ce se scufundă în apa tulbure a ambiguităților sensurilor vieții fără Dumnezeu. O face delicat, tainic, vorbind nu despre greșelile altora, ci despre ale lui, pe care Domnul în bunătatea Sa le-a acoperit. Citiți în tihnă și meditați!

Laurențiu Dumitru
Editor

Dezgroparea talantului

M-am născut, nu în ziua în care am ieșit din pântecul mamei mele, ci în ziua fericită, când în casa sufletului meu a pătruns Lumina. Întunericul neștiinței, întunericul provenit din neînțelegerea celor din jur, întrebarea de unde venim ca oameni și încotro mergem, freamătul unei vieți pline de putreziciunea păcatelor, ființa îndoită sub goliciunea unui eu puber, nonsensul, întrebările cosmogonice și eshatologice, personalitatea anemică și semidoctă, sordidul, teama hăului de dincolo de știința atât de limitată a oamenilor, apăsarea unui trup jinduind împreunări macabre, necunoștința, foamea nefirească, neastâmpărul setei, inconstanța, neomenia, toate s-au îmbrăcat într-o bună zi cu Lumină.

Lumina nu-i este de folos cu nimic unui orb, nici de ar aprinde cineva în jurul lui miliarde de făclii. De aceea, când în viața unui om pătrunde Lumina cea adevărată, Hristos, abia atunci se poate spune că au mijit ochii omului cei duhovnicești, care văd dincolo de materie.

Am înțeles semnificația luminii pascale, importanța pătrunderii acesteia în casele creștinilor, într-o zi în care la ușa inimii mele a bătut „Paștele spiritului”, nu al preaslăvitei Învieri a lui Hristos, ci al învierii mele din moartea păcatului. Nu-mi explic nici acum acest miracol; păcătos fiind și în mare cădere, închinător la idoli, bolnav, inconsecvent, nelolial, nesigur, Lumina m-a căutat într-o zi oarecare, mai înainte să o caut eu pe ea.

Detestam mulțimile iubitoare de Dumnezeu, care se adunau ca la glasul trâmbiței, la ritualul Sfintei Liturghii. Mă enerva rigurozitatea credincioșilor, mă intrigau osanalele, cântările de laudă îmi zgâriau timpanele, nu-mi plăceau cei care mergeau tot timpul, duminica, la Biserică; îi consideram habotnici, rigizi, snobi, îndotrinați. Aveam o singură pasiune și aceea extrem de păguboasă: muzica rock.

Atunci când de sufletul meu s-a apropiat Lumina, mi-am dat seama ce mare onoare ar fi pentru mine să mi se spună pentru numele lui Hristos, că sunt rigid, habotnic, snob, principial, cântăreț de osanale. Tot atunci, am mai înțeles că, Dumnezeu, mai înainte de a-L căuta tu pe El, în orice timp, în orice loc, în orice vreme sau în orice stadiu de păcătoșenie te-ai afla, te caută El pe tine.

Ziua „Paștelui sufletului meu” nu a fost una în care să mă lepăd de păcate, dar a fost ziua în care am realizat că păcatului trebuie să-i dai război, asta dacă vrei să ai pace cu Dumnezeirea. Mai cu seamă a fost ziua

când am început să pricep parțial ce înseamnă Înțelepciunea.

Aveam să înțeleg mai târziu, că Tatăl ceresc ne-a dat pentru veșnicie Lumina, prin Hristos. Dumnezeu Tatăl L-a trimis pe Fiul, ca să pregustăm darurile Luminei din împărăția cea veșnică și ne-a mai dat Înțelepciunea Preasfântului Duh, adică puțința de a câștiga știința desăvârșită, de a ne trăi viața pământească, cât să atingem singurul țel pentru care merită să luptăm până la ultima suflare - mântuirea sufletului.

Pitagora, în vremuri străvechi, care nu cunoscuseră lumina adevăratei Înțelepciuni, spunea că înțelepciunea deplină aparține zeului, și că omul abia de are capacitatea să fie iubitor de înțelepciune.

Mai mare este darul să fim iubitori de Înțelepciune, decât să considerăm că lumina și înțelepciunea suntem noi. Aceasta, pentru că omul oricât s-ar înălța pe sine, chiar de este cea mai de seamă dintre creaturile lumii văzute, tot va rămâne mai mic, decât cel mai umil dintre îngeri. Pentru că așa e firea lucrurilor puse de Dumnezeu. Este de folos, prin urmare, să fim „pitagoreici” în sensul că ne-ar folosi să iubim Înțelepciunea divină, adevărata știință, lumina faptelor bune și toate darurile Tatălui ceresc.

În ziua în care mi-am apropiat Lumina cea adevărată, mintea mea căuta încă prin bălți de ură și răzbunare. Eram părăsit, lepădat, inutil societății, marginalizat, oprimat, bolnav, hulit, blazat. Consideram că merit tot răul ce mi se întâmpla, fiindcă venise vremea „scadenței”; păcatele începuseră să strige în mine căutând frenetic iertarea.

Poate că aveam ceva din îmbrăcămintea din „fire de aur” a viermelui lui David, poate aveam pe mine un petic minuscul din sacul plângerii ninivitenilor. Poate pentru aceste puține lucruri Lumina Și-a găsit un loc la mine în suflet. Mi-am dat seama atunci că modul acesta delirant de frumos, prin care divinitatea comunică cu fiecare dintre oameni, este mai mare decât multe alte minuni.

Cine aude glasul lui Dumnezeu trăiește permanent într-un cadru revelațional, în care minunea nu mai este supremul revelației, ci fundamentul templului. Pe vârful templului urcăm de data aceasta, cunoașterea, adevărata înțelepciune, știința vieții curate, iubirea de frumos, nepătimirea, dragostea de virtute.

Nici astăzi nu pricep cum Dumnezeu nu a ținut cont de mulțimea păcatelor mele în ziua în care m-am născut din nou. Erau vremuri în care nici măcar nu cunoscusem puterea fără asemănare a Tainei Spovedaniei. Dar pricep acum, cu trecerea vremii, că sufletul omenesc este mai mare, mai determinant decât trupul, și prin forțe și fire, uneori nevăzute, se leagă și tinde permanent spre Creator.

M-am bucurat de prezența Luminii în viața mea și am început să aștern pe hârtie toate întâmplările care aveau legătură cu divinitatea, cu purtarea de grijă a lui Dumnezeu, cu pronia, cu dragostea covârșitoare a Sfintei și de Viață Făcătoarei Treimi. Jurnalul meu de viață se transforma văzând cu ochii într-un jurnal cu Dumnezeu, despre Dumnezeu, întru Dumnezeu.

Mergând apoi într-un pelerinaj la una din frumoasele mănăstiri românești, un viețuitor al acelei obști m-a sfătuit - gândindu-se probabil că mă pot îmbrăca cu oarece slavă deșartă - să pun pe foc aceste cuvinte despre Dumnezeu, despre Revelație. Mărturisesc că m-am făcut ascultător pe jumătate; nu am pus cele scrise pe foc, ci m-am gândit să le îngrop. La puțină vreme, am pus notițele mele despre Dumnezeu într-o sticlă și le-am îngropat în curtea unei biserici în construcție.

Mai trecând ceva vreme, am citit în Sfânta și dumnezeiasca Scriptură pilda talanților și mi-am dat seama că sunt copia fidelă a celui care și-a îngropat talantul și și-a ales mânia stăpânului - stăpân care nu a ezitat să-i sancționeze cerbicia și lenevirea.

De aceea m-am hotărât, spre folosul sufletului meu și spre mirarea multora care vor afla că Dumnezeu se slăvește și în cei mici, păcătoși sau neînsemnați, să dezgrop talantul, să-l arăt tuturor. Vreau să vină toată lumea în curtea bisericii, acolo unde am îngropat talantul! Totodată îl rog pe Bunul Dumnezeu să mă ferească de îmbrăcarea cu slavă deșartă, căci am scris aceste rânduri nu spre fală sau spre a culege laude, ci ca să slujesc adevărului.

În fața tuturor vreau să dezgrop talantul, să-l arăt tuturor, căci de când am început să caut Lumina, din ziua în care m-am născut Lui Dumnezeu și am început să-mi doresc să mor păcatului și până astăzi, Hristos a fost cu mine. Fiul lui Dumnezeu este cu mine în orice clipă, nu pentru că aș fi ceva, cineva sau că nu aș avea păcate, ci pentru marea Lui dragoste de oameni.

Dumnezeu a fost cu mine, așa cum este din vechime, cu toată creatura. A fost cu mine ca și cu atâția alții din imensa Sa dragoste, căci Creatorul caută cu dragoste la cei virtuoși, cu blândețe îi muștră pe cei păcătoși, dar iubirea Sa de oameni nu piere niciodată. Dumnezeu nu se desparte de om, pentru că altfel s-ar știrbi din calitățile Sale de Proniator. Dumnezeu nu se desparte de noi, pentru că suntem rod al Ființei Sale absolute și perfecte. Dumnezeu nu ne părăsește fiindcă ne iubește.

Dumnezeu ne iubește cu o așa mare iubire, încât pune cuvinte potrivite și în inima păgânilor. Tot El ne dă prin Sfântul Duh puterea,

înțelegerea, înțelepciunea, cunoașterea, frica de Dumnezeu, sfatul, buna credință - daruri atât de necesare mântuirii sufletelor.

Mărturisesc că sunt încă „păgân”, dacă iau în considerare păcatele-mi fără număr. Lăsând „păgânătatea” mea deoparte, cea atât de legată de trecutul meu tenebros de „rocker din prima linie”, admir faptul ca sunt botezat creștin ortodox, sunt mândru și bucuros că m-am născut creștin ortodox, sunt fericit să cred neclintit în Iisus Hristos, Care Și-a luat moarte pe Cruce, tocmai ca să ni se ierte păcatele.

Pentru toate acestea m-am hotărât, astăzi, să dezgrop sticla din curtea bisericii, să dezgrop talantul încredințat mie și să le împărtășesc tuturor, cele ce le-am auzit cu urechea sufletului, cele pe care le-am văzut cu ochii cei sufletești și cele pe care le-am simțit cu puterea vibrațiilor unei inimi, care vrea să bată nu pentru lume, ci pentru Hristos.

Nu e nicio tragedie ca o biată hârtie să ardă pe foc. Nu e nimic pierdut, nici măcar atunci când arde un palat. Căci mai bine este să ardă moșii întinse, decât să ardă suflete în iad.

Plecând de la aceste considerente, am pus într-o zi capăt jurnalului meu laic. Un jurnal atât de nesimțitor față de Dumnezeire, încât constituia practic o antievanghelie. Jurnalul despre viața mea era ignorant față de adevăratele daruri ale divinității către om: puterea pe care o capeți prin participarea la Sfânta Liturghie, folosul duhovnicesc al unui post ținut cu socoteală, îmbrăcarea cu mila lui Dumnezeu după ce „i-ai iubit” cu milostenii pe semenii tăi și celelalte.

De la „moartea” jurnalului meu laic și până astăzi, am considerat că mult mi-ar fi de folos un jurnal al credinței, deși mai nimerit ar fi un jurnal întru Dumnezeu, nici scris, nici vorbit, ci unul trăit. Tot ce nu dă rod este inutil. Sub acest imbold, am înțeles că o renunțare înseamnă de multe ori pași spre „pământuri” mai fertile. Am renunțat rând pe rând la părul lung, la obiceiurile nesănătoase, la muzica preferată, dar nu am lepădat scrisul, fiindcă în mintea mea, ca pe un pământ neînceput, au început să se aștearnă gânduri despre Dumnezeu, despre viață, despre lume; oricum altfel de gânduri față de cele atât de sărace în duh consemnate până la vârsta de 33 de ani. Aceste gânduri, însoțite de unele cuvinte cu putere al Sfinților Părinți, le voi scrie aici, acum, și nu pentru mulți, căci sărac fiind în fapte bune, nu am daruri apostolice, ci pentru acela unul, care va voi să înțeleagă bucuria lui Dumnezeu de a da și celor păcătoși, celor ca mine. Pentru acela scriu!

5 august 2003

Tocmai am trecut prin cele mai urâte lucruri din viața mea. Despărțirea de femeia la care încă mai țin și internarea în spital. Poate mă va ajuta Dumnezeu să scap măcar de păcatele care mă sufocă. Boala?! Hmm... De câteva luni mă lupt cu o boală... A venit din senin și am început să-L rog pe Dumnezeu să dispară tot așa din senin. Să spunem că viața, boala și moartea sunt trei surori. Boala și moartea sunt două surori pe care omul își dorește să le cunoască cât de târziu posibil. Doar viața este sora pe care toți o iubesc, toți o laudă, toți o doresc...

Și totuși „sora” pe care tocmai am cunoscut-o - boala -, nu mă sperie decisiv, fiindcă am înțeles încă de la primele simptome că durerile prin care trec sunt doar sublime mesaje de la Dumnezeu, și nu o boală grea sau incurabilă. Știu că mă voi face bine! Nu știu când se va întâmpla asta, când mă voi face sănătos, dar trebuie să aștept și să am răbdare, fiindcă și Dumnezeu a răbdat toate nelegiuirile pe care le-am făcut eu până acum.

Ce e oare viața? Am înțeles azi, căzând un pic pe gânduri, că viața este o continuă alergare. Ținând cont că nu scapă nimeni de moartea cea trupească, ni se pare nouă, oamenilor, că alergarea este înainte, când, de fapt, toată alergarea noastră este înapoi.

6 august 2003

Am 33 de ani și parcă duc după mine o povară. Se spune că e vârsta hristică. Vârsta maturității pentru un bărbat. Mi-amintesc limpede clipa, șocul, trezirea!!! Era o dimineață de duminică. Tocmai împlinisem 33 de ani. Noaptea am dormit cu greu, vreo patru ore, fiindcă mi-am pierdut timpul inutil cu un joc pe calculator, năucitor pentru minte și ochi. Credeam că sunt tânăr și că pot jongla cu nesomnul, cu păcatul și blestemățiile, așa după cât îmi poftеше inima. Și deodată, pe la 9 dimineața, doar la 50 de metri de biserica spre care mă îndreptam, am simțit că totul se năruie. Nu mă puteam ține pe picioare. Urechile îmi vâjâiau puternic! Voiam să mă sprijin de ceva și nu vedeam decât negru în fața ochilor. Panică! Panică totală! Am văzut o persoană cunoscută și am încercat să îi spun ceva. Persoana se grăbea și nici nu cred că m-a văzut. Voiam un doctor! Voiam salvarea! Orice, numai un pic de ajutor să fie! Cu greu am ajuns la niște cunoștințe din apropiere. Un ghimpe îmi strângea inima cu putere, simțeam o durere și o arsură după ceafă. Mă durea tare și eram foarte amețit. Mă simțeam sfârșit. Simțeam pentru prima dată cum e să dai piept cu frica de moarte.

În acea zi de martie, nu mi-am închipuit că un astfel de eveniment negativ îmi poate marca viața, poate pe vecie. Zile întregi după acest atac de panică a continuat acest coșmar. Au urmat zeci de vizite pe la doctori și din ce în ce mai multă singurătate. Nimeni care să mă ajute măcar cu o vorbă bună, cu o mângâiere, cu dulcea înțelegere ce ar trebui să sălășluiască între doi oameni care odată și-au jurat iubire „pentru totdeauna”. Simțeam că e iminentă o altă nenorocire în viața mea. Venise timpul să plătesc pentru păcate. Totul se năruia!

Acum, la câteva luni după, am lăsat aceste evenimente în urmă și remarc faptul că cel mai șocant eveniment din viața mea se transformă încet-încet în cel mai important eveniment din viața mea. Prietenii m-au părăsit unul câte unul, dar de la zi la zi mă simt luat în brațe și ocrotit de Dumnezeu.

7 august 2003

Prin februarie am luat prima dată contact cu o persoană ancorată puternic în ale credinței. E vorba de un simplu sobar. A venit omul foarte de dimineață și și-a tras mașina în fața porții casei în care locuiam... Sobarul acesta este un om la vreo 40 și ceva de ani, un pic mai plin, brunet, cu un fizic banal. M-a uimit faptul că, deși soția sa murise cu doar trei săptămâni în urmă, era foarte vesel și părea cu mult mai tânăr decât atunci când îl văzusem ultima oară. Când cineva a adus vorba de soția lui, el a zis foarte sigur pe sine, că e într-un loc bun, acolo în cer.

Altă uimire! Colosală uimire! Omul nu începea ziua fără să se roage timp de două ore. Se trezea la șase, aprindea o lumânare și începea să citească din *Ceaslov*: „În numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh... Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte...”. Două ore citea indiferent de locul în care se afla. Am răsfoit și eu *Ceaslovul*. N-am înțeles nimic de acolo, toate mi se păreau vorbe, vorbe goale. La ce folosește oare să te rogi atât? Totuși m-am hotărât, fără să știu exact motivul, să-mi cumpăr ceva asemănător, poate o carte de rugăciuni. La masă, sobarul a povestit cu vervă despre învierea morților. Râdeam în sinea mea și mi se păreau niște povești de adormit copiii.

Azi judec la rece acest episod și-mi dau seama că toată credința creștinilor se bazează pe Înviere. Cine spune că are credință în Hristos și în lucrările Lui, dar nu crede în Înviere este un credincios fals! Hristos a propovăduit în primul rând Învierea. Hristos este El Însuși Învierea. Cine crede în Hristos trebuie să mărturisească, să consimtă, să iubească toate învățăturile despre Înviere din Sfânta și dumnezeiasca Scriptură, lăsate nouă ca moștenire sacră de către Sfinții Părinți.

14 august 2003

Plâng! Nu știu precis de ce, dar citesc și plâng! Rândurile din cartea de rugăciuni îmi joacă deja în fața ochilor. E un plâns cald. Parcă mi-e milă de oameni, mai ales de cei care nu vor să știe de Hristos, și mai ales de cei care, neștiind ce e Biserica, aleg repede să o hulească mai repede decât să o cunoască. Plâng și mă simt ca un prunc. Amarul bolii pe care o duc s-a amestecat cu dulceața din plânsul pe care l-am învățat de la un înger care a reușit azi să-mi predea prima lecție de sinceră smerire a inimii și cugetului.

Pentru multe lucruri pruncii sunt iubiți și răsfățați, dar adevăratul motiv al adulării pruncilor provine, cred eu, din faptul că ei sunt, prin curăție, icoane vii. Ba mai mult, când copilul capătă darurile Sfântului Duh la Botezul rânduit de Mântuitorul Hristos, acesta are o așa putere, parcă este îmbrăcat cu putere de sus, ca Apostolii la Cincizecime. E viu, e frumos, și mai presus de toate este un nou fiu al Bisericii.

Și eu mă simt ca un prunc. Merg doar de câteva săptămâni la biserică, duminica, nu prea știu ce se întâmplă la Sfânta Liturghie, dar simt că mă nasc din nou. De fapt, realizez că există momente în viața unui om, care îl pot întoarce la o pruncie autentică. Un astfel de moment este acela în care în om are loc tresărirea - momentul întâlnirii cu Dumnezeu -, un nou punct zero al destinului. Omul, în acest punct, - la fel cum un pui de animal își caută firească și cu ardoare mama - tinde, trage, converge către Ființa Absolută. Prin urmare, pe lângă nașterea de-a doua, căpătată la Taina Botezului, mai există o naștere de-a doua - cea a trezirii spirituale.

Pentru mine ziua de azi a fost foarte grea. Încă de dimineață la radio a trebuit să anunț că o fată de 22 de ani s-a aruncat de la etajul patru și a murit pe loc. Asta nu a fost totul! La prânz am primit un telefon și am primit înștiințarea că fata care s-a sinucis este o bună prietenă de a mea, Raluca, o fată fină, curată, simțită, studentă în an terminal. Ne întâlneam des pe stradă și ne zâmbeam adeseori prietenește. Niciodată n-am știut însă ce este în sufletul ei.

Comunicatul de presă invocă faptul că Raluca nu-și putea găsi un serviciu pentru a-și acoperi cheltuielile de la facultate. Gestul ei de a se arunca în gol de la etajul patru al blocului în care locuia, îmi relevă că avea probleme mult mai grave pe care le ținea ascunse sau de care nu voia să vorbească.

15 august 2003

Am fost la înmormântarea Ralucăi. Inima mea plânge, dar la

Înmormântare nu am plâns. Mi se părea că trebuie să ai un curaj nebun să te sinucizi, când de fapt este exact invers. Ca să te sinucizi e nevoie de o mare doză de lașitate. Am așteptat să plece toată lumea și am revenit la mormânt ca să mă rog în liniște. Am lăsat acolo niște bancnote. Gest pueril prin care zadarnic voiam ca Raluca să-și cumpere, poate, dreptul de a fi vie și dincolo, în cealaltă viață.

De dimineată părintele Adrian mi-a spus că nu e bine să mă rog pentru sinucigași. Mi se pare înfiorător lucru că sufletele sinucigașilor se duc direct în iad. Numai Dumnezeu are în mână taina iertării celor care și-au luat viața. Cel puțin acum plâng! Plâng din tot sufletul! Mi-e milă de sufletul Ralucăi. Aș fi vrut, parcă, să mi-o scoată Dumnezeu în cale cu câteva zile înainte, să-i spun că Dumnezeu există, că e mare, bun și îndurător, și că toate problemele au o soluție...

Singurul câștig al zilei, asta dacă se poate vorbi de un câștig la astfel de evenimente, a fost conștientizarea faptului că unii oameni trec prin tragedii zguduitoare, iar stările care îmi marchează viața acum: singurătatea cruntă, boala, sentimentul inutilității, sunt doar umbre care vor fi curând acoperite de lumina darurilor lui Dumnezeu.

16 august 2003

Dumnezeu se poate revela într-un milion de feluri, pentru un milion de oameni, dar cele mai frecvente moduri de cunoaștere a puterii divine se percep la întâlnirea, fie cu darurile lui Dumnezeu, fie cu mânia lui Dumnezeu. Eu mă bucur că poate din mânia lui Dumnezeu am fost pedepsit cu boală. În locul în care mi s-a făcut rău, de acum, când trec fac o cruce și zic: „Îți mulțumesc, Doamne, pentru toate câte mi le dai!”. Nu știu dacă îmi folosește acest ritual, dar așa m-a inspirat coperta unui mic acatist tipărit, ce se numește: „Slavă lui Dumnezeu pentru toate”. Îmi pare că aceste cuvinte au o foarte mare putere mântuitoare.

Cu fiecare zi, deși oamenii fug de mine, din cauza bolii, mă simt din ce în ce mai aproape de Dumnezeu și din ce în ce mai puțin singur. Simt că încep să mă trezesc. Mai constat că la prima trezire duhovnicească omul remarcă goliciunea sa în fața vieții, micimea sa, ticăloșia sa (sădită la rădăcina pomului păcatului), singurătatea sa ancestrală. Tot din grija fără termen de comparație a divinității, la trezirea spirituală, indiferent de vârsta omului, apare lacrima. Cuvântul lacrimă ar trebui, după mine, să poarte tot timpul majusculă, asta pentru că lacrimile au o mare putere mântuitoare. Am citit undeva că plânsul pentru păcate este o rugăciune înaltă.

Așa trebuie să fie, fiindcă lacrima implică smerenie, dragoste, ascultare, dor. Lacrima e semn al lucrării, semn al invocării puterilor cerești spre ajutor imediat și necondiționat. În acest context al lacrimii mântuitoare, nu cred că greșesc dacă afirm că omul, la nașterea cea de-a doua, la trezirea lui spirituală, scâncește, bocește și are dureri ca ale pruncului în fașă.

17 august 2003

Nu cred că voi mai cânta rock vreodată. Ascultătorii ne-au cerut insistent la radio, vara trecută, și am crezut mult timp că făceau asta, fiindcă ne considerau valoroși. Îmi dau seama că nu e așa. Ne-au cerut fiindcă aveam texte obscene și versuri insinuante. „Sexul, femeile și umorul se vând cel mai bine” este concluzia unui festival ce se ține anual, al celor care lucrează în producția de publicitate. Într-una din piese, noi le aveam pe toate trei. De asta am fost ceruți și aplaudați, nu fiindcă eram atât de buni, pe cât ne credeam.

Am citit undeva că Dumnezeu este iubire. Ori, în contextul ăsta, e limpede că formația noastră de la început a fost sortită eșecului lamentabil, fiindcă numele nostru de scenă a fost **D.Test**. În numele urii, cum oare să faci un lucru bun? Sunt convins că mulți cântăreți sunt hăruiți și ocrotiți de Dumnezeu, dar noi de la început am ales ura, am ales să detestăm...

18 august 2003

Simt că încă nu mă pot desprinde cu totul de pasiunea mea pentru muzica rock. Azi am fost la un prieten și am luat vreo treizeci de CD-uri pentru a-mi alcătui o colecție.

Tot astăzi am aflat printr-o persoană credincioasă că, dacă spui de 99 de ori pe zi „Tatăl nostru”, scapi de viciul care te supără cel mai mult. Am spus aceste rugăciuni cu toată inima. Sper să nu mă mai întorc la vicii și să am puterea să înving ispitele, în special cele trupești. De ce îmi trebuie curățenia asta sufletească? Fiindcă știu că, dacă sufletul meu se va face sănătos, trupul îl va imita.

19 august 2003

Astăzi am acceptat să mă întâlnesc cu doi dintre componenții grupului de rock din care am făcut parte. Se dorește reînvierea trupei, ascultătorii de radio nu ne-au uitat și încă cer piesele noastre. Ne-am reunit. Am băgat instrumentele în priză, am acordat chitarele. Nimic însă nu mi se mai pare la fel! Ba într-un flash, am memorat ce

s-a întâmpilat la ultimul festival la care am fost.

Eram înscriși în a doua zi de concurs. Am ajuns la Buzău și am mers la sala de concerte. Rockeri de toate națiile: punkeri, tatuati, hippie și skin-heads. Unii zăceau pe jos și dormeau claie peste grămadă, direct pe ciment. Alții mai viteji încă se luptau cu halbele de bere, deși erau atât de beți, încât abia se mai țineau pe picioare. După ce am aflat programul de spectacol, ora la care trebuia să intrăm pe scenă, cu tot grupul am mers spre bar. Acolo era mirajul!!! Alcoolul ne unea pe toți, era un liant mai puternic decât acel festival, care abia dacă avea vreo sută de spectatori. Suntem cu toții în fața câte unei halbe de bere. La trei scaune de noi îl vedem pe președintele juriului. Îl cheamă Gabi și ne-am mai întâlnit cu el pe la diverse festivaluri. Ne închinăm împreună aceluiași zeu: Bachus. Rânjește la noi: „Voi la ce ați mai venit, mă, proștilor? Premiile s-au dat deja!”. Visul oricărei trupe rock este să ia un loc la festival, un premiu, o mențiune, orice... Noi am luat deja ceva! Un șut zdravăn, în loc de „bun venit!”.

Astăzi mă gândesc cât de necopt puteam să fiu în gândire și să-mi doresc, mai mult decât orice, o diplomă de câțiva centimetri pătrați, pe care să mi se pună ștampila că sunt un „rocker valoros”. Repetiția de azi a fost un dezastru. Nu am pus deloc inimă, cum făceam altădată. Poate datorită faptului că în inima mea este mai mult loc pentru Dumnezeu acum, decât pentru o bucată de hârtie, reprezentând o biată diplomă obținută la un festival de beție și drog.

20 august 2003

Cam de o lună și jumătate mă rog în fiecare dimineață și în fiecare seară. Câteodată îmi vine greu, fiindcă intru la serviciu la șase dimineața, dar simt că nu trebuie să las rugăciunea. Simt că e de datoria mea să mă rog, adică să vorbesc cu Dumnezeu pentru a recupera ceva din nepăsarea cu care L-am tratat peste 30 de ani. La rugăciune simt cum mi se ușurează sufletul, cum se ameliorează simptomele bolii și cum îngerul meu păzitor se bucură că nu sunt în vreo cârciumă sau pe la discotecă.

21 august 2003

Am aflat că rugăciunea pe care o faci în mod repetat se numește pravilă. Pravila este un obicei călugăresc, o datină de milenii ce constă în a te ruga neconținut. Frumos obicei! Eu mă rog, dar nu înțeleg multe dintre cuvinte, de aceea mi-am propus să citesc Biblia.

Astăzi am fost prin oraș, am pus un bilet la Loto și cu banii rămași

mi-am propus să ajut o bolnavă care are nevoie urgentă de o operație în Grecia. Vreau să fac asta, nu fiindcă postul, rugăciunea și milostenia sunt armele cele bune ale creștinului, ci fiindcă simt în adâncul sufletului că așa e bine să fac.

22 august 2003

Am citit dintr-o suflare cartea lui Nicodim Măndiță, *Explicarea Sfintei Liturghii*. Cele mai interesante pasaje mi s-au părut cele în care, pentru a-i aduce pe oameni la credință, îngerii s-au arătat aievea. Mai sunt episoade impresionante, care descriu cum Trupul și Sângele Mântuitorului din Sfântul Potir s-au transformat în carne și sânge. Odinioară, Dumnezeu se revela mai des, minuni erau la tot pasul. Credință puțină înseamnă și minuni puține, de aceea, în zilele noastre, trec luni de zile până auzi că a mai plâns nu știu ce icoană, că oarecare moaște au făcut din nou vreo vindecare, că vreun demonizat a scăpat de răul din el.

29 august 2003

Nu știu de ce, dar Biblia pe care o citesc îmi dă fiori, ba chiar mă face să mă simt neliniștit. Parcă citesc o carte istorică. O lecturez greu și am vise extrem de ciudate. De mai multe ori am visat că citesc din această Biblie și că unele cuvinte îmi revin obsedant în fața ochilor. Ceva parcă mă arde. Citesc și sufăr!

Trebuie însă să cunosc! Trebuie să știu tot ce are legătură cu Hristos. Cunoașterea lui Hristos a devenit pentru mine un țel. Știu că mi se face rău când citesc din Biblie, dar sunt foarte hotărât să nu abandonez lectura. Noul Testament mi se pare mai accesibil și citesc acum cele patru Evanghelii.

30 august 2003

Mi-am făcut din nou analizele medicale. Optimismul cu care am întâmpinat și am înfruntat primele luni de boală uneori se surpă... Nu mi iese din cap că am o boală fatală. Nu mi-e teamă de moarte, dar mi-e teamă că am să mor și n-am să apuc să gust din bucuriile vieții de fiu al Bisericii. De ceva vreme merg cu toată inima duminica la Biserică. Lumea a început să mă cunoască și chiar să mă salute. Dascălul micuței biserici unde obișnuiesc să merg, mi-a zis într-o zi că poate ar fi bine să vin să cânt cu el la strană. „Ce-o fi aia?” mi-am zis. „Eu nu știu nici să mă rog... Până acum un an n-am călcat pragul bisericii și dintr-odată mi se propune să cânt, să particip la cântările bisericești!?...”. Sunt nedemn față de o astfel de chemare înaltă. Poate când voi mai înțelege rostul, semnificația,

adâncimea actului liturgic, atunci voi fi mai curajos! Deocamdată sunt un biet păcătos care obișnuiește să stea în biserică, ferit într-un colț...

1 septembrie 2003

Azi m-am hotărât să ignor cât mai mult fetele pe care le voi întâlni pe stradă. E încă vară, iar anul acesta se poartă cu nonșalanță tot felul de ținute provocatoare. Multe dintre ele poartă haine care nu acoperă, ci mai mult descoperă. Știu că până mai ieri am fost aproape un desfrânat și că fiecare zi în care nu-i făceam o bucurie trupului, mi se părea o zi goală. Dar vreau să-mi schimb viața. Acum o lună de zile am mers în parcul din apropiere și am pus pe foc întreaga mea colecție de filme. Unele dintre filme erau vulgare, erau de-a dreptul drăcești. Am nevoie de curăția ochilor minții, fiindcă simt că astfel mă pot ruga cu pace sufletească și în liniște.

Îmi tot spun că, dacă Maica Domnului a putut păstra curăția o viață întreagă, aș putea încerca și eu (măcar o perioadă de timp) să duc o viață cuvioasă, poate chiar o viață sfântă...

2 septembrie 2003

Se apropie toamna. Până acum doi ani așteptam toamna cu sufletul la gură. Începea sezonul festivalurilor rock. Casa studenților de aici, din oraș, plătea bani mulți ca să reprezentăm orașul cu trupa noastră. Cazarea, masa și transportul erau pentru noi gratuite. Lucrul acesta ne umplea și ni se părea că suntem cu adevărat vedete. Șefii de la Casa Studenților sperau să aducem o diplomă, fiindcă toate coridoarele acestei instituții erau tapetate cu diplome.

Astăzi mă pronunț categoric și spun că nu mai vreau să cânt rock! Toamna poate avea și alte semnificații. Mi-amintesc că la un festival ținut la Vâlcea am cunoscut un băiat simpatic, amabil, un „tip de gașcă”. Și el făcea parte dintr-un grup de rock. Era vocalistul. Tipul avea cam douăzeci de ani, avea o față angelică și inocentă. Grupul lui a urcat pe scenă și abia așteptam să aud ce cântă. Dezamăgire cruntă! Trupa lui era una de sataniști. Chitarele lor țipau sfâșietor, zgomotul era infernal, grohăiturile reprezentau partea de voce a solistului. Printre lătrăturile astea sordide, trupa a venit cu un moment „de grație”. Aveau cu ei un craniu de om, un craniu adevărat, în interiorul căruia ardea o lumânare. Și l-au scos la vedere ca să se vadă că ei sunt „altfel”...

Nu știu de ce detestam genul ăsta de manifestări. În mod cert, nici eu nu aveam vreun Dumnezeu, dar închinarea la satan mi se părea mai presus de toate nelegiuirile și de toate formele de răzvrătire...

Solistul, foarte mândru de performanța lui pe scenă a venit să mă chestioneze. Voia să afle dacă mi-a plăcut ce am văzut. Am încercat să mă îndepărtez și să nu zic nimic. De la câțiva metri depărtare acesta a apucat să mă mai întrebe: „Fata cu care ești acum. Prietena ta?! Stai cu ea fiindcă o iubești sau doar pentru sex?”

L-am ocolit pe acest copil demonic. În seara aceea rockul m-a trădat. Oare pentru a câta oară?

3 septembrie 2003

Incredibil! Citesc și iar citesc! Recitesc și nu-mi cred ochilor! Am ajuns în Biblie la pasajul în care Mântuitorul era răstignit și apropiații Lui trăiau clipele de groază ale morții Sale iminente. Cartea pe care o am în față, spune ceva de copiii Mariei, de Iosi și Iacov. O numesc „carte”, fiindcă deja, ce am eu în mâini, nu mai seamănă a Biblie. Se insinua că Maica Domnului este mama trupească a celor doi. M-am scuturat, m-am cutremurat și în clipa următoare am pus mâna pe telefon. Voiam o întâlnire cu părintele Adrian!

Părintele m-a primit cu bucurie, peste doar câteva zeci de minute, în biserica pe care o păstorește. Îi place să dea sfaturi, mai ales dacă e vorba de cineva care dorește să ducă o viață mai cuvioasă. Eu sunt ca un copil cu dinți de lapte în ale credinței și am nevoie de povățuire, mai ceva ca de aer. I-am reprodus părintelui pasajul care mi-a produs tulburare, iar acesta m-a pus să descriu cum arată Biblia pe care o am în casă. După semnalmamente, dar mai ales după acest pasaj blasfemiator la adresa Maicii Domnului, părintele și-a dat seama că citeam de fapt o carte eretică, o Biblie dată cadou de sectanți¹. Pe loc, mi-am cumpărat o Sfântă Scriptură tipărită de Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe, am deschis-o la pasajul care descria chinurile pe Cruce ale Mântuitorului și am sesizat diferențele uriașe.

1 Am aflat ulterior că tatăl meu a fost ademenit de membrii unei secte care voiau să-l „recruteze”, pentru a intra în gruparea lor. I-au făcut cadou „o biblie”, l-au înconjurat și cu alte atenții, dorind chiar să-i facă botezul din nou. Găsind ipoteza rebotezării absurdă și înfricoșătoare, tatăl meu s-a îndepărtat de acei oameni.

„Părinte, trebuie să vă mai spun ceva. Biblia pe care am citit-o până acum mi-a dat multe stări proaste: dureri de cap, vise ciudate, moleșeală”.

„Părintele Cleopa: spune să arunci pe foc cărțile eretice pe care le primești în dar. Chiar Biblie de este, pe foc cu ea!”.

5 septembrie 2003

Pe lângă pravila obișnuită, zilnic fac aproape o sută de metanii până la pământ. Vreau să pun și ceva sfânt în trupul acesta păcătos, care n-a cunoscut până acum decât plăcerea și desfătarea. M-am hotărât să fac o spovedanie din copilărie și am început să scriu pe un carnețel toate păcatele pe care mi le amintesc. Mi-e rușine de câte fărădelegi am făcut, dar vreau să duc acum doar povara bolii trupului, nu și povara bolii mele sufletești. Cea din urmă mi se pare mai greu de dus. De fapt durerile mele sufletești actuale, legate de despărțirea de cei care m-au lăsat să zac, să sufăr și să bolesc fără să-mi dea o mână de ajutor, sunt mai mari decât durerile trupești. Amețesc des, pe stradă îmi pierd echilibrul și am insomnii. Peste toate acestea, sufletul mă doare cel mai tare.

7 septembrie 2003

Rememorând cele ce s-au petrecut în ultimii ani în viața mea, am făcut o făgăduință lui Dumnezeu că nu mă voi mai atinge de alcool până la sfârșitul anului 2004. Este un gest habotnic, știu! Dar alcoolul mi-a prilejuit de multe ori întâlnirea cu cele mai animalice porniri, am greșit astfel și față de mine și față de semenii mei. Am jignit, am bătut oameni, am furat, am poftit lucru străin, am dezamăgit, am chefuit nopți întregi, am asuprit: toate acestea sub influența drăcească a alcoolului. Pe scenă nu urcam niciodată fără a bea cantități mai mici sau mai mari de votcă. Sticla cu votcă era mereu pe scenă cu noi. Era elixirul nostru! Simt însă că totul se schimbă. Și mai simt că rugăciunea mă curăță de toată această zgură a păcatelor.

8 septembrie 2003

N-am curaj să pun pe foc Biblia care mi-a produs tulburare. „Părintele Cleopa: spune să arunci pe foc cărțile eretice pe care le primești în dar. Chiar Biblie de este, pe foc cu ea!”. Cuvintele astea mă ajută însă să iau o hotărâre. Nu știu precis cine este părintele Cleopa, dar am auzit că a fost un duhovnic renumit cu viață sfântă, care a trăit la Mănăstirea Sihăstria.

Sunt supărat că, și acum, la 2000 de ani după răstignire, unii îi dau

încă palme lui Hristos. Și mă refer la sectanți. Cum să îndrăznești să gândești mizerii la adresa Maicii Domnului!?

Mă dezgustă în special liderii, căpeteniile, învățătorii mincinoși ai acestor sectanți. Fiindcă am convingerea că ei cunosc adevărul de credință, dar îl ascund cu perfidie, special pentru a distruge suflete. Pentru aceste căpetenii contează mai mult înavușirea, îmbrăcarea cu slavă deșartă, cuvântul ticluit.

Mi-e milă de cei care urmează învățăturilor eretice în loc să urmeze tradiția Bisericii noastre milenare. Tu, sectarule! Oare nu știi că, dacă oaia din frunte trage spre prăpastie, greu le va fi celorlalte oi să nu se arunce după ea?

9 septembrie 2003

Sunt deja în curtea Mănăstirii Turnu. Drumul până aici a fost anevoios și cu peripeții. Am venit practic pe jos, de la Ploiești, vreo 10 kilometri. Din păcate biserica este închisă și nu mă pot ruga. Fiindcă n-am privilegiul să pot vizita mănăstirea, mă îndrept spre chilii. Ajuns la chilii, cer să vorbesc cu un părinte și aștept. În doar câteva minute apare un preot foarte tânăr. Îi povestesc pe scurt episodul cu visele ciudate și îi arăt Biblia. El o recunoaște ca fiind de la sectanți, chiar fără să o deschidă: „Dă-o încoace! O vom pune noi pe foc, dacă dumneata te temi!...”.

„Mă tem, fiindcă sunt un om păcătos, și n-am curajul să pun pe foc cuvinte despre Dumnezeu, fie ele și de la sectanți”.

„Ai făcut bine că ai venit aici! Ne ocupăm noi de problema asta”.

Apoi ne-am dat la vorbă, despre una, despre alta. I-am spus tânărului ieromonah că fac multe metanii pe zi. El mi-a răspuns că Dumnezeu nu are nevoie de gimnastică, ci mai bine e să fac 20 de metanii cu inima înfrântă și făcând cruce, decât să fac o sută și fără binecuvântare.

„Poți să faci și o mie de metanii, dacă îți dă voie preotul duhovnic...”.

„Dar nu am duhovnic!” îi răspund.

„Păi vezi! Asta este o altă greșeală. Ca să te mântuiești, trebuie să ai un duhovnic iscusit. El este mijlocitorul între tine și Dumnezeu. Dacă te consideri păcătos, poate nu te simți demn să vorbești direct cu Dumnezeu. De aceea, preotul duhovnic este cum l-am numit eu, un excelent mijlocitor. Duhovnicul poate avea o viață sfântă și se poate învrednici să vorbească direct cu Dumnezeu”.

„O să-mi caut un duhovnic!”².

„Bine faci! De la el să ceri binecuvântare pentru metanii, rugăciuni, citiri sfinte, să ceri binecuvântare și pentru drumuri, examene, pentru tot ce ai de gând să faci...!”

Am plecat bucuros să aflui lucruri atât de importante pentru mântuire, aproape pluteam de bucurie. Drumul, de 9-10 kilometri de parcurs pe jos, nu mi se mai părea o problemă.

La un moment dat aud un claxon. O mașină oprește. Doi tineri, necunoscuți mie, s-au oferit să mă ducă până în Ploiești. Fețele lor radiau de bucurie. Și ei vorbiseră mai devreme cu același tânăr ieromonah, și acum se întorceau la treburile lor bucuroși. Femeia care conducea mașina mi-a spus atât: „Știați că acest părinte face și Facultatea de Medicină?”. Am conchis: „Cum o fi? Să fii și medic de trupuri, dar și medic de suflete! Mare lucru!!!”.

10 septembrie 2003

De la o vreme mi-am făcut un obicei. Stau seara circa un sfert de oră în fața unei căni cu ceai și scriu tot ce-mi trece prin cap în jurnal. Simt că se petrec schimbări majore în viața mea și mă gândesc că aceste rânduri poate vor ajuta pe cineva, cândva.

Chiar în clipa asta mă gândesc că nu e bine să cer într-una în rugăciuni o fată, o parteneră, o prietenă care să-mi aline durerile singurătății. Mă gândesc că e mai bine să-mi dea Dumnezeu o fată când va considera El de cuviință.

Ah, fetele! Odinioară nu m-aș fi plâns că n-am de unde alege. După un concert patru fete m-au urmărit și au intrat în toaleta bărbaților, după mine. Era ca în filme. Eu le-am zâmbit cu încredință. Ele s-au arătat foarte entuziasmate să vorbească cu „vocalul de la D.Test”. Eu am râs un pic, m-am bucurat că cineva remarcase trupa mea pe scenă. Mă gândeam cu mândrie că deja avem un public al nostru, fani înfocați. N-am mers mai departe cu glumele și flirtul. Știu că era totul ca-n filme și că aș fi putut trage avantaje din întâlnirea cu aceste fete fără scrupule. Dar am preferat eschiva și am plecat... Oricât de multe au fost pentru mine tentațiile „vieții de rocker”, undeva înrădăcinat în ființa mea a existat dintotdeauna parcă, dezgustul pentru aventurile de o noapte...

2 La vremea respectivă nici măcar semnificația cuvântului *duhovnic* nu o cunoșteam. Cercetând dicționarele de specialitate am înțeles că duhovnicul este părintele spiritual, confesorul cuiva (din slavonescul *duchoviniku*). Iar duhovnicia înseamnă misiunea de a spovedi.

12 septembrie 2003

Mi-este foarte rău. Insomniile nu mai conținesc. Am niște sângerări ciudate, palpitații, dureri de cap, amețeli. Medicamentele simt că nu-mi mai folosesc. Vreau să mă întorc în natură. Vreau să încerc tratamentele naturiste. Simt că ceaiurile și plantele vor face mult mai multe pentru mine, decât miile de pastile pe care le-am înghițit până acum.

Natura, întreaga creație este a lui Dumnezeu. Plantele, tratamentele din natură sunt convins că vor da rezultate, fiindcă au în ele un strop de Dumnezeu.

14 septembrie 2003

Azi am fost la părintele Adrian și i-am spus că doresc un duhovnic. El știe că mulți credincioși caută să aibă duhovnici renumiți, de pe la mănăstiri, de aceea, la început, nu îmi dă de înțeles că ar vrea să se ocupe de tămăduirea sufletului meu. „Fac tot ce pot! N-am însă experiență ca duhovnic!”.

Am acceptat să fac o spovedanie din copilărie. Mă gândesc că nu-mi trebuie neapărat un duhovnic renumit. Vreau unul cu frică de Dumnezeu. Atât!

Pe un caiet încep să notez păcatele mele din copilărie și până astăzi. Am umplut deja multe foi. Ceva parcă mă dă înapoi și parcă nu mai sunt așa de convins că vreau să mă spovedesc. După ce am tras linie, am ajuns la concluzia că am dus o viață destrăbălată. Cineva ar putea spune că nu am făcut păcate așa de mari. Cuvântul păcătosului sună cam așa: „Hai lasă! Că n-ai omorât pe nimeni!”. Nu mă îngrijorează însă gravitatea păcatelor mele, pe cât mă îngrijorează mulțimea lor. Am păcătuit de prea multe ori!

Cred eu că păcatele mici sunt mai nesuferite decât cele mari. Poți săvârși păcate mari și mici, într-o secundă, într-un minut sau chiar în mai puțină vreme. Nu e oare supărător că un păcat săvârșit într-o secundă ne poate face robi o viață întreagă? Taina Spovedaniei, din ce-mi dau seama, nu este doar pentru păcatele mari, ci și pentru cele mici. Văd cum păcatele noastre mici sunt niște furnici, iar cele mari precum un leu. Mai nesuferite sunt o sută de furnici care se urcă deodată pe mine și mă pișcă, decât leul care mă mușcă o dată, m-a rănit și a fugit. Aceste furnici mă sperie! De ele vreau să mă debarasez, urgent. Voi merge să mă spovedesc!

16 septembrie 2003

Colecția de rock la care am muncit o vară întreagă zace neatinsă.

Acasă nu am chef de rock. E drept că, la radio, încă am un „show” pe care îl prezint marțea și care e considerat, prin cluburile de profil, foarte reușit. Evit pe cât posibil să pronunț numele artistului sau numele pieselor care intră în eter, asta ca să nu le fac „o propagandă” exagerată. Simt că Dumnezeu și rockul nu au nimic în comun. Nu știu să explic de ce, dar simt asta!

Mi-amintesc că într-o zi am fost invitați doi-trei membri ai trupei într-un subsol să asistăm la repetiția unei alte trupe care cânta ceva de genul *dark*. Horcăieli, urlături, zgomot infernal, înjurături, multă voce, fum de țigară, fete. M-am îmbătat zdravăn și am preluat rolul de vocalist, urlam din răputeri, ca să-mi arăt „calitățile”. Doream să demonstrez că îi pot cânta și eu lui satan. Chitaristul trupei s-a enervat, a început să mă înjure și a sărit la bătaie. Nu înțelegeam!!! Un spirit trebuia să ne unească! Noi ne chemam D.Test, iar ei - Hate! Cineva a intervenit și conflictul s-a stins. Hărmălaia și iadul de la subsol au ținut până după miezul nopții.

La câteva luni după, chitaristul trupei Hate s-a sinucis. Erau neclare circumstanțele în care a făcut acest gest. După toate probabilitățile avea filosofia de viață a lui Jim Morrison, vocalistul de la *The Doors*, un idol al generației decăzute de la mijlocul anilor 60.

Un cunoscut, tot un rocker pe care l-am întâlnit pe stradă, îmi zice: „Ai auzit, frate? S-a sinucis Acciduzzu!³”. Tot el zice, așa printre dinți, un cuvânt care mă cutremură: „A mai murit un dușman de-al meu. Mă bucur, frate!”.

17 septembrie 2003

M-am spovedit. Am stat cam trei ore sub epitrahil și am avut o mare ușurare, la sfârșit, când trebuia să mi se dea canonul. „Pentru că ești la prima spovedanie din viața ta și pentru că văd că te căiești sincer de păcate, nu îți dau canon. Nu mai repeta însă păcatele! De fapt acesta e canonul care ți-l dau” mi-a zis părintele Adrian.

Am ascultat vorbele părintelui și m-am bucurat de o așa mare îngăduință. Există și o veste proastă, fiindcă sunt oprit de la împărtășanie pe o lungă perioadă de timp.

Odată încheiată spovedania, a venit partea mai grea. I-am povestit părintelui că am tot felul de dureri care mi se plimbă prin corp, de colo-colo, și că mi s-a făcut rău, prin martie, dintr-odată, fără să fi fost bolnav în viața mea.

Nu credeam în vrăji, în spirite rele sau în magie. În timp ce părintele îmi făcea dezlegarea, cu veșmintele preoțești puse peste mine, am simțit cum întreaga biserică se învâрте cu mine. Senzația mea a fost, pe loc, că satan moare de ciudă, fiindcă un rău uriaș iese din trupul meu păcătos. Am o slăbiciune mare și o stare de leșin. Rugăciunile sunt gata! Îmi revin cu greu: „Părinte, eu cred totuși că am fost supus și unor vrăji sau blesteme”.

„De ce crezi asta?”

„Păi așa, după cele ce le-am simțit când mi-ați făcut dezlegarea. O persoană, o fată pe nume Ștefania, cam de un an tot dă târcoale casei în care am locuit. A blestemat și a spus că vrea să mă despartă de fata cu care am fost prieten. Știu că umblă cu un fel de vrăji cu picioare de găină sau de broască și cu alte obiecte ciudate...”

„Orice ar fi, ține minte! Dumnezeu este întotdeauna mai puternic ca satan!” îmi spune părintele pe un ton liniștitor.

19 septembrie 2003

Mă îndoiesc că au prins vrăjile acelei fete. De fapt nu prea cred în existența diavolilor, a spiritelor rele. Poate atunci, în biserică, mi s-a părut mie. Ușurarea de moment o fi fost autosugestie!

20 septembrie 2003

Sunt în fața icoanei și plâng din nou. Mă supără faptul că nu am bani. Îmi doresc, fiindcă trebuie să merg la biserică și obișnuiesc să dau mereu din puținul meu, să am măcar două bancnote de 2000 de lei sau ceva mărunțiș. Lăcrimez pentru asta, îmi doresc acești bani. Nu vreau să mă duc la biserică cu mâna goală. Plec de acasă și pe drum, împăturite frumos, găsesc două bancnote. Exact două bancnote de 2000 de lei zăceau pe iarbă, parcă așteptându-mă.

Poate a fost o minune, poate nu! Nu sunt un vânător de minuni și nu alerg după miracole, așa că nu exult. I-am spus doar părintelui Adrian despre asta, dar el nu s-a mirat. Știe că Dumnezeu mai face minuni pentru oameni și acum, chiar dacă suntem deja în mileniul al treilea, într-un mileniu al decadenței.

22 septembrie 2003

Stupefacție! Citesc un articol de ziar. Și iar citesc! Și iar citesc! Un articol făcut într-o secție de oncologie a unui spital local. Articolul, la prima vedere, nu are nimic în comun cu credința sau cu spiritualitatea. O

femeie își tot blestema nora: „Să te mănânce cancerul!”, iar nora nu se lăsa mai prejos și răspundea: „Ba pe tine să te mănânce!”. Aproape nu era zi în care cele două femei să nu își adreseze cuvinte urâte, să se blesteme. După o vreme amândouă au căzut la pat. Ambele și-au făcut controlul medical și au constatat – stupefaccie! - că au cancer.

Soarta le-a adunat pe cele două femei, căci au fost internate în același salon de spital. Și culmea!... Înțelegând amândouă că boala a venit pentru păcatele lor, din dreptatea lui Dumnezeu, au devenit peste noapte cele mai bune prietene.

23 septembrie 2003

Lucrurile se leagă. Am citit azi că niște savanți au făcut un experiment prin care au vrut să demonstreze că apa este vie. De fapt au vrut să demonstreze că apa are o anumită sensibilitate la mediu și că poate „să moară” sau „să trăiască”, în funcție de mediul înconjurător. Au luat acești savanți două vase cu apă și le-au dus în camere diferite. Un grup de studenți a avut sarcina să vorbească numai lucruri plăcute și să laude calitățile apei dintr-un vas, iar un alt grup a avut sarcina să înjure și să blesteme apa din celălalt vas. După trei zile apa din vasul lăudat a rămas bună de băut, limpede și vie. Apa blestemată a căpătat un miros greu și în scurtă vreme a devenit nepotabilă.

Din lucrurile astea am luat aminte că în mod cert există vrăji și vrăjitori. Cuvintele pot lovi uneori mai greu decât sabia, de aceea încep să mă gândesc că am nevoie de dezlegările care se fac de obicei în Biserică și îi mulțumesc lui Dumnezeu că mi-a deschis ochii.

23 septembrie 2003

Simt că am găsit o portiță de a scăpa de gândurile care îmi macină, încet-încet, liniștea și viața. Am o idee care revine obsesiv, că eu n-am greșit, că nu meritam să fiu părăsit, că eu sunt victima, că Dumnezeu poate a făcut cu mine o nedreptate.

Azi, Însuși Dumnezeu parcă a pus un pic de înțelepciune în mintea mea păcătoasă, fiindcă merg ușor spre extrema cealaltă, în sensul în care descopăr că toate s-au întâmplat din vina mea. Boala m-a învățat chiar astăzi cât de mare este iertarea și cât de bine este să ierți. De fapt, am luat hotărârea să mă rog fierbinte pentru cei ce mi-au făcut rău și sunt hotărât ca, de fiecare dată când cineva mă supără, să îndur și să mă rog pentru cei ce-mi vor greși.

Încă sufăr foarte tare, dar îmi dau seama că nu sufăr din cauza relelor

făcute de cei din jur, ci din cauza păcatelor mele multe. Azi am învățat ce este iertarea, ce este dulceața iertării, mâine poate Dumnezeu îmi va arăta altceva. De pe telefonul mobil am trimis niște mesaje consolatoare celor pe care până mai ieri îi consideram responsabili pentru chinul meu de acum, pentru boala, disperarea și durerile prin care trec.

24 septembrie 2003

Sunt de acord că omul este purtător al lui Dumnezeu. Mentea omului e Dumnezeu-Tatăl, cuvântul omului este Iisus Hristos, adică Dumnezeu-Cuvântul, iar sufletul omului este duh, primit de la Dumnezeu-Duhul Sfânt. Cuvântul, prin puterea lui extraordinară, poate provoca dezechilibre în Univers, în natură, în corpul omenesc. Blestemele, fângăduințele, jurămintele solemne ale Vechiului Testament sunt tot atâtea mărturii despre puterea cuvântului. Mă feresc să folosesc cuvinte urâte în preajma colegilor de serviciu și a puținilor oameni care mai schimbă cu mine două vorbe. Mi-este teamă că, dacă am să le vorbesc urât, se vor transforma ca acea apă și vor deveni urât mirositori sau poate chiar se vor îmbolnăvi.

Dacă am avea un bibelou de preț, cu mare grijă, cu o atenție exagerată ne-am purta cu el. Când manevrăm cuvântul, Îl purtăm pe Hristos de colo-colo, prin urmare, cu acest bibelou de cel mai mare preț: Hristos-Cuvântul, este bine să umblăm cu atenție și conștiință trează.

Simt că dacă cineva folosește cuvinte rele, Hristos fuge, căci Lumina cu întunericul nu vor avea niciodată împărțășire comună.

25 septembrie 2003

Uneori mă domină frica. Lucrurile banale pe care le făceam până mai ieri cu ușurință, astăzi mi se par un calvar. Îmi vine greu să circul cu autobuzul fie chiar și două stații. Din cauza slăbiciunii, amețelilor și durerilor de cap îmi închipui că voi leșina și voi deranja lumea din jurul meu, care cine știe ce va crede despre mine.

Altădată eram așa de curajos! Pe scena unui festival la Câmpina, mi-amintesc că mă simțeam ca un zeu. Fusesem tratați cu o masă „regească” la care au curs bucate ca la nuntă și, firește, tot felul de băuturi.

Eram pe scenă, dar nu mă concentram la ce aveam de cântat. În special mă atrăgeau fetele din sală care se agitau și dansau. Simțeam că pot să le domin, că pot face cu ele ce vreau. Le-am făcut cu mâna, le-am privit insistent, le-am dat de înțeles că îmi place ce fac ele acolo. Nu mai era muzică, deja era un „rendez-vous”!... Dar asta a fost demult...

26 septembrie 2003

Iertarea îmi pare că este esența creștinismului. Mi-am păstrat determinarea în a-i ierta pe cei care m-au lăsat baltă, după ce m-am îmbolnăvit. Ținerea de minte a răului este o boală. Dacă ești deja bolnav, cu siguranță, omule, nu vrei să fii și mai bolnav!

Dumnezeu se află în neamestec, în independență totală față de rău. Răul - după cum au semnalat părinți sporiți ai Bisericii - nu este ceva de sine stătător, ci este mai degrabă o lipsă a binelui, așa după cum întunericul este lipsa luminii. Despre asta am citit în scrierile lui Ioan Damaschin.

Gândesc - după îndemnul pe care numai Unul Fiul lui Dumnezeu putea să ni-l dea - că, dacă ni se face un rău, dacă suntem bătuți, vătămați, schingiuiți, nu trebuie să răspundem cu rău. În fapt, cine își caută dreptatea de unul singur și în situația conflictuală nu ia în calcul judecățile lui Dumnezeu, este un om care își caută un dumnezeu propriu - unul vindicativ, mitologic. Acesta caută la idoli, căci numai mândria și setea de sânge împing la răzbunare.

Dreptatea este întotdeauna la Dumnezeu, chiar dacă ți se pare că ai toate argumentele să îți faci singur dreptate.

Ținerea de minte a răului este închinare la dumnezeu străin. Mai rău îmi pare cel care ține minte răul, decât cel care l-a făcut.

Un om a fost bătut, poate părăsit, poate lăsat să zacă în boală, asuprit, chinuit. Cel ce a făcut răul a greșit o dată. Omul căruia i s-a făcut răul a suferit o dată. Însă prin ținerea de minte a răului greșește de sute de ori, atunci când rememorează cele întâmplate. Ținerea de minte a răului este vecină cu ura de semeni, dar și cu ura de sine, căci nu poți ține în tine gândul cel rău, fără să-ți fie afectat psihicul sau organismul.

Ce dacă ți s-a făcut un rău sau o nedreptate! Acolo unde omul strică, vine și repară Dumnezeu.

27 septembrie 2003

Am spus că de sunt în mine duhuri rele, venite poate în urma vrăjilor și blestemelor la care am fost supus, trebuie să fie și o metodă ca aceste duhuri să fie puse pe fugă. Curăția le sperie și duhul rău nu sălășluiește prea mult în omul credincios, în cel care se împărtășește des, în cel care ia anafură dimineață și bea agheasmă, în postitori și în cei care plâng. Nu am niciunul dintre darurile acestea. Sunt oprit de la împărtășanie și nu postesc, luând ca scuză faptul că sunt deja foarte slab sau că boala nu-mi permite lucrul acesta. Mi-au rămas anafura, agheasma și milostivirea lui Dumnezeu.

Când se mai întâmplă să nu dorm noaptea și când simt că am spiritul agitat, mă ridic din pat, iau apă sfințită în palmă și stropesc cu ea în patru colțuri ale camerei. Mă liniștesc aproape de fiecare dată după acest mic ritual și simt că Dumnezeu lucrează nu numai pentru cei plini de virtuți, ci și pentru un păcătos așa cum sunt eu.

28 septembrie 2003

Am citit că fiecare patimă din noi, oamenii, este un duh rău. Eu știu ce patimi am și știu, de asemenea, că port în mine niște duhuri care au strecurat în mine boala, frica, nesiguranța, spectrul morții, durerea. Nu am fost niciodată într-o excursie la o mănăstire, îmi doresc parcă să văd un loc de curăție, să-l vizitez pe îndelete. De fapt, astăzi m-am întâlnit cu o veche cunoștință și mi-a spus că se face o excursie la o mănăstire, la Cotmeana. Mă cam sperie drumul lung, distanța mare față de casă, dar mă gândesc că drumul acesta îmi va fi folositor și că voi avea șansa mea ori să mă vindec, ori să scot din mine patimile sau duhurile rele.

29 septembrie 2003

Nu am de ce să mă mir de durerile care mi se plimbă prin corp, de insomnii și de celelalte. Mi-am cheltuit tinerețea în ani întregi de păcate rușinoase. În facultate stăteam într-o cameră „a groazei”, cel puțin așa cred eu, că era considerată, acea cameră din capătul holului. Eram trei adepți ai metalului într-o singură cameră care arăta tot timpul ca un „mic iad”. Trupele noastre preferate erau Metallica, Iron Maiden și Slayer. Aceste trupe răsunau dintr-un casetofon cu difuzoare și cu sunet găjâit, uneori și până la 4 dimineața. Mizeria ne era familiară, țigările se aprindeau una după alta, alcoolul circula în cantități industriale, fetele amatoare de tot felul de obscenități ne căutau. La miez de noapte, după un „bun obicei” din care voiam să facem „tradiție”, urlam cât ne ținea gura, loveam cu picioarele în uși și plecam „la produs”. Căutam metode ingenioase ori de a face rost de bani spre a ne cumpăra băutură, ori de a fura mâncare de la etajul inferior: etajul fetelor.

Mi-e rușine de acele vremuri și nu mă mai mir că acum sufăr. Am însă o bucurie în suflet, când mă gândesc că aceste lucruri le-am lăsat în urmă, le-am spovedit, le-am lepădat. Am credința că pentru puținele mele lacrimi de la spovedanie, Dumnezeu m-a iertat pentru toate aceste mizerii... Și mai simt că rockul, cel care odinioară făcea parte din ființa mea, moare în mine puțin câte puțin...

30 septembrie 2003

Astăzi m-a durut coloana foarte tare. Zona cervicală este cea mai afectată. Sunt dezorientat, debusolat și în continuare nu am pe nimeni să mă întrebe dacă vreau un pahar de apă sau ceva. Mă simt foarte slab, am reflexele încetinite și mersul pe stradă mă chinuie, fiindcă mi-e teamă să nu mă întâlnesc cu cineva cunoscut și să observe cât sunt de slab. Recitind Biblia mi s-a deschis mintea în multe privințe. Încep să înțeleg lucruri care până mai ieri constituiau pentru mine o nebuloasă.

Sănătatea este o comoară fără de preț. Faptele noastre bune și binecuvântate alcătuiesc comoara din cer. E vorba de comoara neîmpuținată de care furul nu se apropie, așa cum o numește Sfântul Evanghelist Luca (Luca 12, 33). Comorile pământești au și ele rostul și utilitatea lor, căci Dumnezeu, oricâte rele am face, nu ne lipsește de cele de trebuință - ba unora le dă bogății, de nu sunt în stare să le administreze.

Dintre toate comorile pământești cea mai râvnită este însă sănătatea. În vremea bolii ai da toate bogățiile pământului pentru a te întoarce la sănătate. Ai da orice pentru o zi de viață în plus, pentru că așa e firea omului.

Sănătatea omului înseamnă vremuri de pace, în care oamenii sunt bucuroși să-ți stea alături, să te atingă, să te cunoască, să te îndrăgească. Boala înseamnă deja vremuri de război. Mărturisesc că am întâlnit până acum foarte puține persoane îndrăgostite de tranșee. În vremea bolii, sita cerne nemiloasă prietenii tăi adevărați de cei prefăcuți. Așa că pacea în vremea bolii este ceva rar.

Prietenul, este drept, îți aduce mângâiere spălându-ți și curățindu-ți rana. Dar de vei căuta în vremea bolii prietenia lui Dumnezeu vei avea un suflet spălat și curățat de păcate, lucru care este mai important.

Sufletul curat și credincios lui Dumnezeu dă omului echilibru interior - chiar și atunci când ai cea mai teribilă boală - la fel cum mizeria lăsată de oameni pe marginea unei ape curgătoare este luată de apele ce vin învolburate sau ies din matcă.

Mă gândesc că nu e bine să dau frâu tristeții atunci când sunt bolnav, pentru că pun pierdere peste pierdere. Din tristețe, cărtire și multă iubire de sine se naște deznădejdea. Boala dusă cu demnitate și credință este sfințitoare, în timp ce cărtirea, nemulțumirea și gândurile negre sunt coborâtoare și pentru trup și pentru suflet.

Pe mine m-a întărit în vremea bolii gândul că Dumnezeu, fiind drept, nu lasă omul să sufere de două ori. După o viață de suferință trebuie să urmeze desfătarea întru cele cerești, la fel cum, după desfătarea întru

păcate, întotdeauna vine suferința.

Boala se naște din păcat. Suferim pentru că ne-am cheltuit sănătatea în păcate, la fel cum fiul risipitor a răspândit comorile. În vremea bolii, trupul nostru e ca un Turn Babel, căci organele noastre nu mai reușesc să vorbească între ele aceeași limbă și atunci se produc dezechilibre în organism.

Un dumnezeiesc părinte ne învață să nu dorim a fi tot timpul pe Muntele Tabor, ci să tindem să fim cu Hristos și pe Muntele Căpățâni. Boala îl face pe om mai înțelept. Boala îi smerește pe sclav și pe împărat, deopotrivă. La plecarea din viața aceasta, boala este mai înainte, la fel cum tunetul și fulgerul sunt mai înainte de furtună.

Acestea sunt armele: demnitatea și purtarea crucii. Când găsești puterea unui zâmbet în mijlocul suferinței, este ca și cum te-ai ruga fără cuvinte. Când lupți cu boala până la ultima suflare de viață, ești credincios și iubitor de Dumnezeu. Când dai slavă și mulțumire lui Dumnezeu pentru suferința ta și pentru toate, ești precum martirii de odinioară. Aceștia erau mai degrabă bucuroși să moară întru Hristos, decât să dea jertfe ispitorului, minciunii și prigonitorilor.

Pentru faptul că prin boală am reușit să-L cunosc pe Hristos, astăzi sunt mândru să mă găsesc printre cei muștrați de Dumnezeu cu blândețe, așa cum se zice Scriptura: „Pe cine iubește Dumnezeu, îl mai și ceartă”...

2 octombrie 2003

Nu mă pot rupe de tot, de trecut și de muzica ce mi-a marcat viața. Astăzi am ascultat *Foreigner* vreo două ore. *Foreigner* înseamnă piese de dragoste și un rock mai soft. Mi se mai descarcă din povara energiilor negative, dar simt că mi se agită spiritul.

Rockul e rock, indiferent dacă este mai moale sau mai dur. Rockul e ca o piesă de domino ce pune celelalte piese ale jocului în mișcare. La capătul „jocului de domino” trebuie să fie un păcat mai mic sau mai mare, e imposibil să nu fie așa! Rockul te ajută să te simți liber, dar e distructiv, prin faptul că te învață să fii liber și de tot ce înseamnă credință și Dumnezeu. Or e o absurditate să-ți dorești să fii liber față de Cel care te-a creat, față de Cel care te poartă, față de Cel care ți-a dat viață. Este ca și cum ți-ai dori cu dinadinsul să fii mort în mijlocul vâltorii vieții.

4 octombrie 2003

Cineva mi-a dat să citesc *Viața și Acatistul Sfântului Antonie cel*

Mare. M-a impresionat că putea să postească nemăsurat, că nu se înfricoșa de diavoli care luau forme de balauri, de lei sau șerpi, doar-doar să-l sperie. Mi-a rămas pe retina memoriei replica sfântului: „Nu mă tem de slăbiciune! Când sunt slab, atunci sunt tare”.

E adevărat! Când ești slab, ești sărac în puteri, dar bogat în Dumnezeu.

5 octombrie 2003

Prima minune din viața mea! Mirosul, gustul, pipăitul, auzul sau văzul nu ne sunt de ajutor în perceperea Dumnezeirii, căci acestea sunt mai mult simțuri ale trupului, de aceea mai mult sufletul percepe Dumnezeirea prin cuget, virtute și inimă.

Omul vrea însă cu cele trupești să vadă cele dumnezeiești. De s-ar putea ca Dumnezeu să facă măcar o mică minune în fața lui, ca să se întărească în credință. Of, ce multă lume aleargă după minuni, după senzațional!

A voi să vezi minuni nu este un păcat, căci zidirea toată, din cer și de pe pământ - făcută prin cuvântul Creatorului - prin mersul ei și prin organizarea fără cusur, reprezintă cea mai clară minune dintre cele care ne sunt accesibile vederii, nouă, oamenilor. A voi să vezi minuni nu este nici virtute, căci ne putem oare ridica la bogăția de sfințenie a Apostolului numit Toma Geamănul și să cerem să pipăim dumnezeiasca rană din coasta cea împunsă a Mântuitorului?

Pe drumul acesta al dorinței de a vedea minuni se nasc și alte întrebări asemănătoare. Sunt eu oare demn să privesc la împlinirea Revelației divine, adică să văd minuni cu ochii cu care, ca orice om, am poftit lucru străin? Sunt eu oare demn să ating lucruri pe care Dumnezeu le schimbă sau le preschimbă în mod miraculos și salvator, așa cum de exemplu a făcut la înmulțirea pâinilor, săturând cinci mii de bărbați? Sunt eu demn să aud cuvinte dumnezeiești, așa cum a auzit Sfântul Ioan Botezătorul la Iordan? Sunt eu oare demn să pun degetul în semnul cuielor, așa cum a făcut Toma? Sunt eu demn de mireasma cea duhovnicească, după ce mi-am îmbătat simțurile cu vin, mâncare peste măsură și desfrâu trupesc?

Mi-am găsit răspunsul - poate ca mulți alți credincioși - într-o dimineată asistând la prima minune din viața mea. A fost dimineata în care mi-am auzit cugetul spunând: „Vrei să vezi cu tot dinadinsul minuni? După ce trece noaptea, când te trezești, privește cu bucurie la zorii zilei! Încă ești viu și Dumnezeu ți-a mai dat o zi de viață, deși ai un munte de păcate. Iată cu adevărat o minune!”.

6 octombrie 2003

I-am iertat pe cei care mi-au greșit, pe cei care m-au părăsit, dar trebuie să recunosc că mânia încă nu mi-a trecut. Cei care iartă, dar nu uită sunt fii ai lui Adam, cei care iartă, uită și se roagă fierbinte pentru cei care le-au greșit, aceștia sunt fii ai lui Dumnezeu. Aș vrea să nu fiu al lui Adam, ci să pot fi iertător ca Hristos. Mânia m-a ajuns și m-a doborât. Este miez de noapte și nu-mi ies din cap imaginile; fata pe care am iubit-o e cu un alt bărbat. Nenumăratele vise, în care ea apărea cu un alt bărbat și erau foarte apropiați, s-au împlinit. Un astfel de vis m-a inspirat pentru o piesă rock pe care am compus-o, considerată de unii adevărată capodoperă. Era cântecul de lebedă al unei banale povești de dragoste „Iubire muribundă”: Visul iar apare / Semnul de-ntrebare / Mai exiști sau nu / Mai exiști sau nu / Undeva în suflet / E un colț în care / Sunt doar eu / Și nu ești tu...

E trecut mult de miezul nopții. Mă străduiesc să adorm. Încerc să spun „Tatăl nostru”, dar nu reușesc nici în ruptul capului. Mânia, furia, lehamitea din mine îmi dau de înțeleș că atunci când rostesc „...și ne iartă nouă greșelile noastre, precum și noi iertăm...” sunt ca un cântăreț care are o piesă excelentă de cântat, dar o cântă îngrozitor de fals. Cine nu iartă, nu poate fi iertat. O iau de la capăt: „Tatăl nostru care ești în ceruri...!”

8 octombrie 2003

De-a lungul vieții mi s-au reproșat mai tot timpul inconsecvența, delăsarea, lipsa de continuitate. Nici eu nu am știut ce drum să aleg cu adevărat. Rockul mi-a fost reper pe o perioadă de timp, dar scârbit de dedesubturile industriei muzicale din România am renunțat și la visul de a fi cineva cu nume în slujba acestui gen muzical.

Simt însă că nu mai e nevoie să caut vreun drum. Simt nu că l-am găsit eu pe Dumnezeu, ci că Dumnezeu m-a găsit pe mine. Mă atrag din ce în ce mai mult cărțile de factură religioasă. Azi am intrat în posesia unei cărți a minunatului părinte Cleopa. Am citit dintr-o suflare primele capitole. Am plâns îndelung spre ușurarea sufletului. Nu-mi vine a crede că o ființă numită om, în speță părintele Cleopa, a putut avea atâta dragoste de Dumnezeu, atâta credință, atâta iubire față de aproapele. Dacă aș fi avut o viață cuvioasă mai de mic poate că aș fi putut ajunge și eu ca părintele... Chiar dacă nu voi ajunge vreodată să fiu un sfânt, pot să mă străduiesc să devin calm, cald, împăciuitor, prietenos, mucalită, dreptcredincios, așa ca părintele... Îmi place Cleopa! Pot spune cu mâna pe inimă că-l iubesc.

9 octombrie 2003

M-am înscris pentru excursia la Cotmeana. Trebuie să fie interesantă experiența de a vizita o mănăstire pe îndelete, așa, pentru prima dată. Și acum regret că atunci când am fost la Turnu nu am putut să vizitez biserica mănăstirii, ci am fost doar la chilii. La Cotmeana îmi voi face timp și sunt convins că voi trăi din plin bucuria de a avea sub tălpi pământ sfânt.

Gândesc, în fapt, că ani de-a rândul n-am pășit pragul bisericii, fiindcă mă consideram cel mai mare dintre păcătoși. Abia apoi am realizat că Maica Biserică nu pentru cei drepți a fost zidită, ci pentru păcătoși. În Ea se sfințește omul; în Ea i se iartă, i se vindecă păcatele; în Ea se naște omul și tot în Ea trece la cele veșnice.

10 octombrie 2003

Nu scap de gândurile negre. M-am rugat însă la Dumnezeu să-mi dea o soluție. Și-mi pare că am găsit-o. Gândurile vin și trec într-o forfoță inerentă ce ține de pulsațiile vieții. S-au numărat până la unsprezece mii de gânduri care pot veni în mintea unui om în decursul unei singure zile. De unde vin gândurile, încotro se îndreaptă, de ce vin și pleacă pe neașteptate, de ce unele le domină pe altele?

Iată întrebări firești la care Dumnezeu ar da răspunsuri mai consistente decât specialiștii în comportamentul uman. De ce ar răspunde Dumnezeu mai bine? Pentru că gândurile pot fi comuniune cu divinitatea, pot fi împlinitoare ale poruncilor, pot fi mântuitoare. Gândurile omului influențează viața, forțează uneori destinul și au un rol determinant. Ferice de cei care au înțelepciunea de a-și hrăni constituția psiho-somatică din seva binelui, pentru că acolo unde gândurile negative prevalează, se instalează, din păcate, problemele de sănătate.

A trăi într-o lume sumbră, în fatalism, angoase, fobii sau superstiții este echivalent cu a trăi într-o dorință nefirească de a muri. Nu trebuie să fii psiholog ca să-ți dai seama că gândurile negative declanșează boala. Este adevărat, pentru boli, chiar și pentru cele psihice, medicii au găsit tot atâtea remedii. Medicilor le putem găsi multe calități. Acestora le lipsește însă atributul specific divin prin care să știe cu exactitate clipa venirii omului pe lume sau clipa în care omul va muri.

Atunci când simțim că nu mai facem față gândurilor distructive, un remediu cu rezultate certe este reprezentat de rugăciune. Este bine la neceaz să alergăm, mai întâi, în fața sfintelor icoane. Abia apoi să mergem să ne consulte medicul sau cineva de specialitate.

Simt că e bine să ne modelăm structura psiho-somatică, încât să ducem corabia gândurilor pe un făgaș normal și să evităm naufragiul. Cine nu luptă aduce jertfe pe altarul deznădejzii, iar aceste jertfe nu Îi sunt plăcute lui Dumnezeu.

Soluții eliberatoare de sub presiunea gândurilor negre sunt nenumărate, numai să le căutăm. Cineva mi-a arătat că putem bate cele complicate, cu cele simple ale vieții. De atunci, când traversez drumul, mai întâi, mă uit ca nu cumva să vină ceva din dreapta, ceva din stânga. Vehiculele care trec sunt gândurile negre. Aștept cu răbdare ca acestea să treacă, și abia apoi mă încumet să traversez drumul.

11 octombrie 2003

Mă fascinează părintele Cleopa. Am cumpărat întreaga sa colecție de sfaturi duhovnicești adunate în 13 volume⁴. „Ne vorbește părintele Cleopa” este ghidul meu de viață, primul meu abecedar duhovnicesc. Citesc pe nerăsuflăte și de multe ori plâng spre ușurarea sufletului. Îl simt pe părinte cât e de viu, cât e de bun și prietenos, chiar dacă nu mai este printre noi. Știu că e viu și că se roagă în special pentru oamenii foarte păcătoși, așa cum sunt și eu. Sub imboldul acestor lecturi îmi doresc un loc în rai, la fel cum și-l dorea și vestitul stareț, adică „măcar acolo unde se ține mătura!”.

Părintele îmi răspunde la toate întrebările pe care aș fi vrut să le pun de-a lungul vieții mele: despre rostul existenței omului, despre Dumnezeu, despre dragoste. Îmi plângeam până mai ieri singurătatea, dar realizez azi, că dacă am credința, sănătatea și înțelepciunea, alți prieteni nu-mi mai trebuie. Cu acestea trei - Dumnezeu, sănătatea și înțelepciunea - vreau să rămân prieten pe viață. Sunt fericit că am găsit un leac pentru singurătatea mea.

12 octombrie 2003

Azi am avut ceva tulburări de vedere și din nou dureri de coloană, dar găsind un remediu asupra singurătății - care mă apăsa uneori mai mult decât boala - dintr-odată m-am împrietenit și cu nădejdea că voi găsi cale și spre însănătoșire.

4 Până la această dată Editura Episcopiei Romanului editase 13 dintre volumele „Ne vorbește părintele Cleopa”; colecția s-a întregit în 2004 cu al paisprezecelea volum.

13 octombrie 2003

Pentru mine se arată zorii unei noi vieți, în care Dumnezeu a trecut pe primul plan. Astăzi am stat mai toată ziua la rugăciune, conștient de faptul că, dacă voi duce dorul lumii, voi avea de suferit. În schimb, știu că, dacă voi duce dorul lui Dumnezeu, mai ales dacă Îl voi căuta cu inima, voi câștiga numai bucurie. Bucuria este pentru mine primul semn de însănătoșire. Și cu adevărat sunt bucuros. Până acum am eșuat ori de câte ori mi-am ales un om ca model de urmat în viață. Am vrut să fiu un Cristi Minculescu, un James Hetfield...Nu mai vreau astfel de modele, fiindcă ele sunt înșelătoare!

Dacă doresc un model, cu siguranță voi găsi drumul cel bun, fiindcă am o mulțime de sfinți care mă vor povățui, mă vor ajuta și inspira. Sfântul Antonie, de exemplu, prin viața sa de ascet mi-a insuflat dorința de a posti. Nu știu prea multe despre post. Dar, dacă voi posti cu adevărat, sunt sigur că Dumnezeu îmi va descoperi ce mare folos are postul pentru om.

18 octombrie 2003

Am postit șase zile consecutiv. De fapt, în aceste zile am mâncat o singură farfurie de ciorbă de legume, un pic de pâine și un măr.

Cu Dumnezeu în această săptămână am mâncat puțin și m-am ridicat de la masă sătul, am căpătat mai mult curaj în acțiunile mele și mi-am recăpătat încrederea de sine. În plus, am reușit să am o atitudine mult mai relaxată vizavi de presupusul rău ce mi s-a făcut de către unele persoane.

Întâmplarea a făcut să citesc zilele acestea lucruri interesante despre cum trebuie să postești și când trebuie să postești. Îmi este destul de clar că nu am făcut bine ținând de capul meu, fără binecuvântare de la duhovnic, șase zile de post. Dar mă voi duce la duhovnic și voi cere binecuvântare să postesc miercurea, vinerea și, dacă voi putea, luna. Părintele Cleopa spune că luna e bine să ții post, fiindcă acest lucru ajută la redobândirea sănătății.

19 octombrie 2003

Un bărbat, pe care abia îl cunosc, mi-a spus să caut o anumită biserică în oraș. Era foarte sigur că, dacă mă voi duce la această biserică, foarte repede mă voi face bine. Nu am ezitat și am mers la biserica indicată, un locaș sfânt ce poartă hramul Sfintei Ecaterina. Slujbele aici sunt frumoase, preoții răbdători, lumea este respectuoasă. Mi-am propus să merg în fiecare zi de miercuri la această biserică. Aici l-am cunoscut pe părintele Constantin.

20 octombrie 2003

Am citit undeva că femeile de la un penitenciar din apropierea Ploieștiului au nevoie de cărți pentru a-și înjgheba o mică bibliotecă. Nu știu de unde am avut pornirea să mă duc să cumpăr câteva cărți din oraș. Am mai pus câteva cărți din biblioteca personală și am început să fac totul pachet. Tot timpul cât am făcut pachetul, lacrimile mi-au curs șiroaie. Citisem în altă parte că Iisus ne cere să dăm de băut celor însetați, de mâncare celor flămânzi și că trebuie să-i cercetăm pe cei bolnavi precum și pe cei din închisori.

Undeva mă poticnisem, căci nu înțelegeam de ce trebuie să fii milostiv cu cineva care probabil a ucis. Apoi am înțeles că este Același Dumnezeu și pentru omul bun, dar și pentru omul rău, și pentru sfânt, dar și pentru păcătos.

Cărțile acestea puține pe care le voi trimite poate vor întoarce un suflet către Hristos, către spovedania curată, către pocăință. Mi-am dat seama că Iisus ne iubește oricât am fi de căzuți. Pachetul către femeile din penitenciar este gata!

Faptele bune pe care le faci nu se vestesc prin târguri sau piețe, dar a trebuit să consemnez asta, fiindcă mi-a fost greu să înțeleg de unde mi-a venit plânsul cald, din timpul în care am împachetat cărțile. Hristos, nici de data asta, nu m-a lăsat fără un răspuns.

21 octombrie 2003

Mi-am găsit o formulă, câteva cuvinte, care mă îmbărbătează, îmi sunt de ajutor. Când mă simt într-un impas sau mi-e rău, rostesc acestea: „Cu Dumnezeu în suflet nu știu ce e frica sau emoția. Du-te de la mine, deznădejde!”.

22 octombrie 2003

Am fost din nou pe la medic și mi-a fost schimbat tratamentul. Trebuie să recunosc că stările mele proaste sunt mai rare. De dimineață, părintele Adrian mi-a făcut o nouă dezlegare de farmece. Am simțit din nou că ceva se rupe din mine, că ceva pleacă. A dispărut o anumită apăsare pe care medicilor nu eram în stare să le-o descriu. Sunt bucuros de acești primi pași pe care i-am făcut spre a-mi redobândi sănătatea și mai ales mă bucur că încă trăiesc.

Grija mea este să câștig răbdare, nepăsare la dureri și credință că prin

Dumnezeu voi izbuti în toate cele ce-mi sunt de folos. Acum câțva timp, grija mea era să fiu cât mai arătos, să plac fetelor, să cânt, să fiu celebru.

Într-o zi trupa mea de rock a fost invitată la două televiziuni naționale. Mașina cu care ne-am deplasat a zburat cu peste o sută de kilometri la oră. Visul nostru era să cucerim lumea. La una din televiziuni, când o prezentatoare m-a pus să mă descriu pe scurt, să spun ceva despre mine, am spus, așa cu titlu de laudă că „sunt un nebun”. Eram „nebun” din cauza foamei de glorie care stăruia în mine.

Apoi am mers în studioul Televiziunii Române. Ni se părea un vis să mergem la machiaj, să luăm contact cu cameramani, regizori de platou, prezentatori, producători etc. Multă lume ne-a văzut la televizor și am primit o mulțime de laude. Eram în plină urcare. Trupa urca vizibil, deși sincer trupa D.Test a fost una mică, doar entuziasmul a fost o vreme, mare. Apoi s-a stins și el. Încet-încet. De fapt, judecând la rece, eram doar o picătură de apă într-o mare de cântăreți și artiști care aveau aceeași foame de afirmare ca și noi.

23 octombrie 2003

Postul?! Mi-am dat seama că știu câte ceva despre post, deși nu am avut curajul să-l încerc de teama că voi fi din ce în ce mai slab și că organismul meu nu poate face față muncii, efortului intelectual și postului. Acum însă realizez că postul îți face viața mai ușoară: gândești mai limpede, te miști mai ușor, te porți mai cuvios, ucizi patimile (fiindcă înveți înfrânarea) și chiar simptomele bolilor se ameliorează.

Observ că postul adamic a fost rânduie fără suire pe munte, fără ca Adam să orbească la vederea luminii dumnezeiești, fără glas tunător și imperativ, fără ca perechea primordială să aștepte tremurând tomuri de legi. Să nu mâncați din... (Facere 3, 3) este expresia prin care i se cere perechii edenice să facă ascultare nu numai în privința bucatelor, ci și împotriva poftelor nesățioase de orice fel.

De voi întoarce Sfânta Scriptură pe toate părțile nu voi găsi consemnată decât o singură greșeală a lui Adam, până la a gusta din rodul care a adus blestemul. Un apologet al neputinței ar putea să spună că greșeala cuplului primordial nu a fost chiar atât de mare. Dar, dacă stăm și judecăm că această neascultare luciferică a însemnat întuneric după moarte pentru atâtea mii de generații, până la Jertfa Mântuitorului Hristos, atunci „aritmetica” se complică. Postul capătă astfel o altă dimensiune.

De ar fi printre noi, Adam, cred eu că ar propovădui cu putere un

singur lucru: să fim cu băgare de seamă, căci o greșeală mică poate induce pedepse multiple. Mai cred că protopărinții noștri nu au fost pedepsiți pentru nepostire. Dumnezeu a sancționat neascultarea, nu gustarea din fructul oprit. Atotbunătatea dumnezeiască se împletește din eternitate cu iertarea faptelor noastre rele. Neascultarea este însă altceva. E frontonul faptelor rele, e ca un ghimpe în talpa lui Dumnezeu. Ea nu este tolerată, fiind e ritual satanic. Neascultarea este mândrie luciferică, este calul năvălaș, care neascultând de stăpân preferă să-și rupă spinarea trăgând la căruță. Iar dacă este să revenim la om - căruța este una plină de păcate.

Deci, noi aceștia care nu postim atunci când ni se cere, ori de câte ori încalcăm postul avem nepăsare față de Dumnezeu, implicit nepăsare față de propriul destin, avem suire scaraschiană. Fără minte, fugim să gustăm din pomul neascultării.

Lesne observând că la șederea pe tărâm edenic Adam a făcut greșeli puține, dar multe a pățimit, m-am întrebat chiar astăzi: „Dacă Adam pentru o greșeală a primit pedepse multiple - pentru el și întreg neamul omenesc - noi, care greșim multiplu, putem scăpa fără să primim măcar o singură pedeapsă?”.

24 octombrie 2003

Mă aflu la Mănăstirea Cotmeana. Mi-am dat seama că mă simt ca acasă. Sufletul meu se simte ca acasă. Sunt vesel și parcă sunt precum albinda ce se întoarce la stupul său, după ce a dus multe lupte afară din matcă. Mănăstirea este cu adevărat o bijuterie. Căldura vine direct de sub pardoseală, culorile și pictura sunt echilibrate și odihnitoare, arhitectura este specială, fiindcă biserica are forma unei nave, iar la intrare te izbește un miros de tămâie, un miros rupt din rai.

Mirosul acesta l-am dus cu mine acasă. Eu l-am asociat cu icoana Maicii Domnului de la intrare, o icoană unicat, o icoană care, prin combinația de albastru și lumină, creează impresia că Preasfânta Fecioară are în acea biserică o prezență permanentă și cât se poate de vie.

Noaptea mi-am petrecut-o încercând să dorm în autocarul cu care am venit. Pentru mine această noapte a constituit un bun prilej de introspecție. Mă bucur că am lăsat în urmă multe dintre păcate. Mă bucur că mă simt mic, umil și neînsemnat, altfel decât acum câteva luni când mă credeam încă un compozitor talentat, un om mult mai deștept decât alții, un rocker autentic.

Afară, în noapte, licăre o lumină slabă. Un singur bec, mai precis o lampă, luminează strada pe o porțiune de vreo sută de metri. La un anumit

interval de timp lumina se stinge. Apoi cam peste un sfert de oră se aude un hureit și lumina se aprinde din nou. E un joc care antrenează lumea din autocar, fiindcă atunci când lampa se stinge se așterne un întuneric total și o liniște mormântală. Simt lumea cum freamătă și cum reacționează la acest joc al luminii neastâmpărate. Cei din autocar nu mărturisesc asta, dar îi simt că au emoții, cam așa, ca la judecata particulară. Toți știm că în mănăstire se află un părinte care stă de vorbă cu oamenii și pătrunde cu gândul până în inima lor. Față de un om poți ascunde păcatul, dar un părinte sporit îți știe păcatul înainte de a-l mărturisi.

Jocul luminii mă amuză într-un fel, dar mă și întristează. Mă gândesc că, dacă lampa credinței noastre ar rămâne permanent aprinsă, n-ar mai fi nevoie să batem sute de kilometri spre a-L găsi pe Dumnezeu. N-ar mai fi nevoie de excursii la Ierusalim sau la Muntele Sfânt. Când ai în tine lumina credinței, Dumnezeu este mai aproape decât crezi, fiindcă este direct în inima ta. Ierusalimul și Athosul sunt în inima ta.

25 octombrie 2003

După Sfânta Liturghie am vorbit cu părintele stareț și mi-a spus într-o replică scurtă care a căzut asupra mea ca un tunet: „Dumneata ești făcut să devii călugăr!”... alte lucruri pe care mi le-a mai spus aproape că nu le-am auzit...

Recunosc că am căzut un pic pe gânduri. Dacă e ceva adevărat în ce mi-a zis părintele? Și totuși... Cum adică eu călugăr?! Trebuie să fie o confuzie. Până mai ieri cel mai mare păcătos și de azi călugăr. E imposibil! Mă gândesc că un artist nu poate ajunge mare, dacă nu este talentat de mic. Un sportiv nu poate face performanță, dacă nu începe sportul de mic. Eu am avut 32 de ani în care nu am știut de Dumnezeu. Unde este începutul, ca să știu pe unde ar trebui să caut sfârșitul?

Peste toate aceste frământări am căpătat totuși un imbold grozav, fiindcă am înțeles că în anii de viață care mi-au mai rămas, trebuie să mă străduiesc să trăiesc cât mai curat, să încerc cucernicia și ascultarea poruncilor și mai ales să păstrez Calea, iubindu-L neabătut pe Hristos. Călugăr nu trebuie să fii neapărat cu haina, călugăr poți fi și îmbrăcând haina cuvioasă a nepăcatului.

Tot astăzi am participat cu bucurie la Sfântul Maslu. Slujba de aici de la Cotmeana mi-a plăcut atât de mult încât pe loc iau hotărârea, nu să merg la 12 slujbe, așa cum spun unele femei că e bine, ci la câte slujbe voi putea, să nu lipsesc de la o astfel de „sărbătoare a sufletului”, fiindcă râvnesc

comoara cerească, adică mântuirea, dar nici cea mai de preț comoară pământescă - sănătatea - nu aş vrea să o ignor!

1 noiembrie 2003

Astăzi am fost într-o scurtă excursie la Ghighiu. Cele câteva zeci de zile de post și de curăție, mi se pare mie, că-mi dau dreptul să sper că poate de Crăciun mă voi împărtăși cu Sfintele Taine. Mă frământă încă întrebarea dacă între mine și călugărie poate fi vreo legătură. Ce-i drept, fiindcă de vreo două luni nu mănânc carne, m-am albit la față, am slăbit și puțina mea barbă ar putea induce lumea în eroare. Îmi amintesc că am fost la o slujbă într-o biserică în care nu mai intrasem vreodată. Când a venit rândul meu să fiu stropit cu agheasmă, după dezlegările de vrăji și blesteme, părintele m-a întrebat dacă sunt frate de mănăstire sau călugăr.

Îmi place aici la Mănăstirea Ghighiu. Icoana Maicii Domnului este veche de peste 300 de ani și este vindecătoare de multe boli. Florile de aici parcă sunt flori din grădina raiului. Am stat la rugăciune în fața Maicii Domnului la icoana făcătoare de minuni și am simțit multă bucurie în suflet. Am și lăcrimat un pic pentru păcatele mele și i-am cerut Maicii Sfinte să facă ceva pentru mine, orice să mă simt un pic mai bine. Nu sunt vrednic de vreo minune sau de vreo vindecare instantanee, dar știu că Maica Domnului ne iubește și oricum mă sprijin pe ce zicea părintele Arsenie Papacioc: „Pe o singură categorie de oameni este supărată Maica lui Dumnezeu, pe cei care nu cer nimic de la ea”.

2 noiembrie 2003

De ceva vreme, sub îndrumarea părintelui Constantin au început lucrările la un paraclis, se construiește o nouă biserică în cea mai tânără parohie din Ploiești. M-am hotărât ca în măsura în care pot să ajut și eu, măcar să car o cărămidă, măcar să dau cu vopsea, să mătur, să sparg lemne, ce-o fi!

Părintele Constantin îmi este din ce în ce mai drag. Lui îi datorez multe, în special pentru faptul că mi-a dat multe învățături legate de Sfânta Liturghie, de anafură, de agheasmă, de alte rânduieli bisericești.

Într-o zi m-a tras deoparte și m-a întrebat: „Domnu’ Cristian, de ce nu dați dumneavoastră examen la facultatea de Teologie?”.

Lucrurile începeau să se lege. Un părinte îmi zice de viața monahală, un altul de Facultatea de Teologie. Am înțeles că de undeva acești

îndrumători spirituali vor să-mi comunice un mesaj de la Dumnezeu.

Sunt prea păcătos să mă gândesc la Facultatea de Teologie. Totuși mă voi sfătui cu mama mea și, de ce nu, poate la anul am să dau examenul. Pilda sfinților ridicați dintre tâlhari sau chiar dintre desfrânați care au lepădat păcatul, îmi dă un imbold spre a îndrăzni... Chiar Iisus ne-a zis: „Îndrăznește, fiule!”⁵.

4 noiembrie 2003

Dumnezeu are răbdare și a lungit această toamnă parcă special să se termine de construit paraclisul. Astăzi am cusut pe interior o pânză albă, fiindcă nu sunt bani de materiale pentru a îmbrăca interiorul sau a-l vopsi. Am lucrat cu un ac uriaș și am simțit un imbold și un sprijin dumnezeiesc de parcă un înger îmi mișca mâinile. Mă simțeam în stare să lucrez, să cos, să stau cățarat pe scări chiar și zece ore fără să mă opresc. Gândul meu era că sunt ca unul dintre lucrătorii la corturi din vremea lui Moise. Atunci când am mâinile murdare de vopsea, de moloz, când car o roabă sau când dau cu mătura, simt că se scurg păcatele din mine așa cum cad fructele putrede și stricate dintr-un pom când îi scuturi ramurile.

5 noiembrie 2003

De ceva vreme rostesc aproape ori de câte ori am prilejul: „Doamne Iisuse Hristoase, miluiește-mă pe mine, păcătosul!”. Imboldul îl am de la părintele Cleopa. Simt efectul imediat al acestei rugăciuni, mai ales când sunt într-un mijloc de transport. Îmi umplu mintea cu rugăciunea și astfel nu mă mai gândesc la stările mele de rău sau la eventualitatea unui leșin.

Sunt mai curajos, mai vesel și am găsit o metodă personală de a-mi întări pașii, de a fi mai sigur pe mine când merg pe stradă. Rostesc: „Doamne Iisuse Hristoase, miluiește-mă pe mine, păcătosul”, așa pe silabe, coordonând silabele cu pașii pe care îi am de făcut. Știu și simt că această rugăciune și milostivirea Maicii Domnului mă vor face de la zi la zi mai puternic, mai curajos.

6 noiembrie 2003

Nu am de gând să ies din casă. Ori îmi este rău, ori m-am lenevit în lucrarea pe care o am de făcut. Sigur că nu mă obligă nimeni să ajut la construcția aceluia paraclis, dar mi-am spus că, pentru multele mele păcate, un astfel de canon, un pic de muncă mai grea, ar fi spre ușurare.

_____ Stau și privesc pe fereastră. Măcar să scriu ceva despre lenevirea
5 La vindecarea slăbănogului (Matei 9, 2).

asta, ce mă caută astăzi pe acasă. Omul care nu are activitate este bolnav de neviață. Fiecare trebuie să lucreze pentru a avea o mulțumire. Dacă omul nu caută să aibă o mulțumire personală, atunci își poate lua o plată mai mare lucrând pentru altul, aducându-i acela o mulțumire. Peste aceste două aspecte este unul și mai mare. Când omul nu caută cu dinadinsul mulțumirea de sine, nici laude de la acela care l-a angajat, ci caută lucrarea cea bună întru Dumnezeu, atunci poate atinge mulțumirea cea adevărată.

Dumnezeu și omul au dintru începuturi o împreună lucrare. Evident, Dumnezeu și omul trebuie să aibă și o împreună mulțumire. Lenea, prin urmare, este neviață, pentru că reprezintă refuzul grosolan al omului de a trăi în împreună mulțumire și împreună lucrare cu Dumnezeu.

Cum fiecare om are o menire, un talent aparte, o înclinație, o vocație - daruri care pot fi folosite într-un proiect sau într-o lucrare - la fel și Dumnezeu are cu fiecare dintre noi un plan, un proiect, o lucrare sub semnul proniei. Pronia nu este numai pentru cei plini de virtuți, ci și pentru cei care petrec în păcate. Și nu trebuie să ne mire că uneori hoțul sporește în averi, petrecărețul are sănătatea nealterată, hulitorul de cele sfinte uneori este prosper.

Păcătoșii care se bucură de o viață bună sunt lucrătorii la vie, care vor fi tocmiți pe un dinar în ceasul al unsprezecelea. Dragostea lui Dumnezeu este mai mare decât multe dintre păcate. Pronia este mai mare decât căderea. Bunătatea divină este îngăduitoare cu multe rele ale omului. Și mai trebuie înțeles că Dumnezeu este Cel care iubește omul, chiar mai mult decât este capabil omul să se iubească pe sine.

Dar dacă Dumnezeu dă, atunci este evident că și omul trebuie să dea. Lucrarea dumnezeiască trebuie să fie una în acord, în armonie cu lucrarea noastră pământească, cu slujba, cu munca noastră, căci numai așa putem nădăjdui într-o împreună lucrare veșnică. La despărțirea sufletului de trup, pactul proniei se rupe pentru omul care, deși a sporit în această viață, nu s-a găsit în acord cu Dumnezeu. Și atunci nu ne va judeca neapărat Dumnezeu, cât ne va judeca propria conștiință; nu ne vor frige focurile gheenei, cât ne vor arde păcatele pe care le-am săvârșit; nu ne vor muștra sfinții de pe tronul de judecată, cât ne va muștra o viață de neascultare.

Aflându-mă printre neascultători, îmi zic adeseori: „Fie că ești la câmp, în uzină, la tarabă sau conduci sateliți, când muncești, fă-o cu responsabilitate și sârguință; la fel când te rogi, postești sau faci o faptă de milostenie, fă acestea cu tot sufletul. Fii conștient și nu te lenevi, omule, în nicio lucrare de folos, pentru că nu ți-ar conveni ca Dumnezeu să

lenevească în lucrarea pe care o are cu tine!?”.

Exact acum am lepădat scrisul și am îmbrăcat hainele de lucru. Este ora 15, dar mai am vreme să ajut și eu cum pot... Știu că astăzi trebuia să izolăm acoperișul paraclisului. Lenevirea nu e bună.

8 noiembrie 2003

„Ceai spune, mamă, dacă m-aș înscrie la anul să dau examen la Facultatea de Teologie?” „Dă! Și așa ai destul timp liber, umple-l cu studiu”. Nu mi-a trebuit alt imbold. Azi m-am hotărât să dau la Facultatea de Teologie. O să-mi procur manualele de care am nevoie și o să mă apuc de învățat. Am mai făcut o facultate, dar de data aceasta vreau să fie altfel! Vreau să intru primul și să fiu cât mai conștiincios!

9 noiembrie 2003

Am lucrat în tură de noapte și, mergând pe jos spre locul de muncă, am văzut o femeie la vreo cincizeci de ani chircită pe trotuar strângând în brațe o pătură și având sub ea un carton. Afară era destul de frig și nu-mi dădeam seama cum este posibil ca eu să nu pot îndura o jumătate de oră de ger, iar femeia asta să se lupte cu frigul de noiembrie, dormind sub cerul liber, probabil zi de zi.

Nu-s o fire curioasă, dar de data aceasta m-am aplecat asupra trupului chircit. Era ceață și mi-am permis gestul acesta, fiindcă știam că pot fi cel mult întrezărit. Femeia dormea. Din instinct am căutat repede în portofel. Am găsit niște bancnote, vreo sută cincizeci de mii și i-am strecurat banii între haine, fără ca femeia să simtă acest lucru. Am mers în continuare spre serviciu gândind că am împlinit două porunci hristice. Am miluit pe cineva și am făcut acest lucru fără să fiu văzut, așa cum și Sfântul Nicolae strecura, noaptea, pungii de galbeni, bărbatului care avea trei fete de măritat.

Scriu și consemnez aceasta nu spre mândrie sau spre laudă, ci pentru că mă bucur să aflu folosul, forța duhovnicească a faptei bune. Iar această bucurie îmi umple inima de o dulceață negrăită.

Nimic din ce este sub cer nu are putere mântuitoare mai mare decât fapta bună. Puterea de înțelegere a omului, priceperea lui în a judeca pot să fie de multe ori neconforme cu adevărul și dreptatea. De aceea, se cuvine să nu măsurăm faptele bune cu metrul. Metrul este doar o unitate de măsură convențională. Asupra faptelor noastre bune nu putem aplica nicio convenție cu divinitatea și nici unități de măsură. Pentru că pe Dumnezeu nu-L poți cumpăra și nici „înșela la cântar”.

Nu de puține ori, Dumnezeu răsplătește faptele mici cu daruri

neînchipuit de mari, la fel cum faptele mari nu-și găsesc ecoul în partea de răsplată divină din cauza semeției, mândriei sau interesului cu care au fost făcute. Fapta bună nu se face dintr-o convenție cu Dumnezeu. Fapta bună ajută la mântuire, dar nu este monedă de schimb. Ea nu poate cumpăra mântuirea. Fapta bună este esența omului, căci ea se naște din umanitate. Omul fără omenie este doar un biped care mănâncă, un animal evoluat.

Atunci când facem un lucru care izvorăște din particularitatea ființei umane, atunci facem și voia divină. Este momentul în care la viața noastră a oamenilor, care este cât un crâmpei de ață, se adaugă prin înnodare un fir, firul neconținut al vieții celei de apoi.

Dacă ar conta foarte mult numărul faptelor de milostenie, numărul participărilor la sfintele slujbe, numărul zilelor de post, cantitatea rugăciunilor, ar însemna că împărăția cerurilor este plină de farisei. Ori cerurile nu alcătuiesc domeniu exclusiv pentru farisei, ci sunt deschise pentru toată ființa, pentru toată creatura din ziua a șasea.

Mântuitorul Hristos ne-a arătat că vameșii nu au cantitatea, dar au calitatea unui adevărat act de pocăință. De aceea, raționamentul că „vameșii” sunt în cerul celor noua fericiri, mai mulți decât „fariseii”, nu are cum să fie greșit. Faptele bune nu sunt cele pe care noi le considerăm bune, ci acelea pe care le considerăm parte din nimic.

Ca mulți alții, când am plecat pe drumul adevăratei credințe, mi-am dorit o mare cantitate de fapte bune. Credeam că pot suplini cu ceva abundența păcatelor de până atunci. Un gând, izvorât din conștiință, m-a oprit din avântul meu necugetat. Am auzit dintr-odată: „Nu număra, omule, faptele tale bune, de orice natură ar fi ele, că, de ți-ar fi numărat Dumnezeu toate păcatele pe care le-ai săvârșit până acum, de mult n-ai mai fi fost printre cei vii!”.

10 noiembrie 2003

De la orice om, oricât ar părea de mic sau de neînsemnat, oricât de umil sau de păcătos, oricât de bătut de soartă, de la orice om avem de învățat. Dumnezeu își revarsă adeseori slava în cele mărunte: într-un ghiocel care poartă pe el o picătură de rouă, în animalele pe care le mângâiem cu drag când sunt mici, în oamenii necăjiți, mici, neșcoliți, prost îmbrăcați, bolnavi sau chiar handicapați.

În acești oameni, Dumnezeu coboară darul unui suflet de aur. Un dar care covârșește toată averea neînțeleptului, dar și toată înțelepciunea de sub cer a necredincioșilor.

Noi, creștinii ortodocși, găsim adeseori modele de binecredincioși

printre oameni fără școli înalte, considerați rudimentari în gândire sau slabi cu duhul. Așa cum unii se străduiesc să-i egaleze în credință și biruință pe sfinții de demult, bine ar fi să învățăm să-i egalăm în virtuți și pe cei smeriți sau slabi. Darul divin din cei mici și neînsemnați este, de multe ori, sufletul lor îndumnezeit.

Am cunoscut un bătrân care era luat în râs de multe dintre rudele sale, din cauza obiceiului său prost de a bea. Bătrânul era adeseori persiflat de ai săi, pentru acest nesuferit obicei, dar mai abitir cei care îi erau în preajmă râdeau că acesta spunea rugăciunea „Doamne, Doamne, ceresc Tată...”, oriunde, oricând, orișicui. O spunea, așa, într-o variantă proprie. Era laitmotivul lui - „placa” lui duhovnicească.

Trecând anii, dintr-o dată m-a izbit un gând legat de un posibil motiv pentru care Dumnezeu S-a milostivit de acest bătrân și i-a dat o viață lungă, luându-l la ceruri la vârsta de 85 de ani. Bătrânul avea multe năravuri proaste, dar avea și „năravul” rugăciunii permanente; care, chiar dacă era una săracă în cuvinte, era bogată în trăiri. Cu cât am râs noi, semenii lui, de „placă” moșului - cea cu rugăciunea „Doamne, Doamne...” -, cu atât mai mult moșul s-a bucurat de grija lui Dumnezeu și de posibile osanale cerești.

Mare lucru este să fii mic, oprimat, neînsemnat în ochii lumii, dar mare în ochii lui Dumnezeu.

13 noiembrie 2003

Am fost într-o excursie la o biserică nou construită, la Ciolpani. M-a impresionat Sfânta Liturghie și ritualul de sfințire a locașului. Cel mai tare am fost impresionat când s-au închis ușile cele uriașe, iar arhiereul a ciocănit în uși, fiind întrebat: „Cine este acolo?”. „Eu sunt Împăratul slavei”, a răspuns arhiereul. Mi-am dat seama că acest ritual sfânt evocă momentul coborârii Mântuitorului în adâncurile iadului spre a predica Evanghelia și a scoate sufletele din întunericul în care se aflau de mii de ani. Emoționant moment!

Apoi am trecut ca toată lumea prin altar, fiindcă s-a făcut târnosirea. Mi-am cumpărat o carte despre Maica Domnului, scrisă de Nicodim Mândiță. Am ezitat între a cumpăra „Minunile Maicii Domnului” și „Viața Maicii Domnului”. Am rămas la aceasta din urmă, fiindcă știam că o carte, chiar și de câteva sute de pagini, nu poate cuprinde miile, sutele de mii de vindecări și minuni pe care le-a făcut Maica Domnului.

14 noiembrie 2003

De câte ori am ocazia, dau câte un bănuț celor săraci. Mi-amintesc că, acum vreo trei ani, mergeam cu grupul către un studio de înregistrări. Deja semnaserăm un contract cu o casă producătoare și trupa de rock din care făceam parte apăruse pe o compilație muzicală, un CD, care se găsea pe la toate tarabele. Nu ne lipsea deloc cheful de viață mergând spre studioul din Brașov. Votca era „îmbietoare și prietenoasă”. Deja eram foarte amețit și știu că am început să scot monede din buzunar și să le arunc, să le dau cu piciorul. Nu știam atunci nimic despre milă, despre săraci, despre oameni care trăiesc un chin și o foame permanentă...

De curând însă într-un microbuz în care mă aflam și eu, a urcat o femeie care s-a rugat de șofer să o ia și pe ea, că nu are bani și că e amărâtă. Glasul ei era smerit și se cunoștea că spune adevărul. Mulți dintre cei care au auzit-o pe femeie au început să se caute prin buzunare instinctiv. Și eu tot instinctiv am început să caut, poate găsesc măcar zece mii de lei. Era de fapt o țigancă, dar se vedea de departe că era o femeie amărâtă, smerită și cu necazuri. Până să ajungă în spatele microbuzului, acolo unde mă aflam și eu, femeia a strâns vreo 40 de mii de lei. Când i-am întins hârtia de 10 mii s-a aplecat și mi-a sărutat mâna. Gestul ei m-a umplut de lacrimi. Aș fi vrut ca această faptă mică să mi-o ia în considerare Hristos... femeia a considerat însă că e mai bine să sărute mâna mea cea păcătoasă...

15 noiembrie 2003

Apostolul Pavel este cu adevărat un exemplu de gânditor, trăitor și următor al lui Hristos, greu de imitat sau de egalat în atitudini, gesturi și credință. Îmi place cuvântul său: „Dați mulțumire pentru toate”⁶.

Nimeni nu cere unui creștin să arate semnul cuielor, vânățiile de la bătăile îndurate sau coasta împunsă. Mutilarea în numele credinței este act idolesc. Violența, în general, nu are împărțășire cu dreapta credință pentru simplul fapt că „a crede” înseamnă un act de iubire desăvârșită, pe când violența este fiică a răutății, a urii față de creaturile lui Dumnezeu și a necredinței.

Se vor găsi însă dintre aceia care vor cere creștinului răbdare, pace interioară, iertarea aproapelui, iertarea tuturor, nevinovăția pruncului biblic⁷ (arătată nouă de Hristos), mulțumirea pentru toate.

Mulțumirea pentru toate nu trebuie înțeleasă în sensul delăsării. Adică, un om are o bucată de teren, dar nu o muncește, că îi dă roade

6 ...că aceasta este voia lui Dumnezeu (I Tesaloniceni 5, 18);

7 Cine nu va primi împărțășia cerurilor ca un prunc nu va intra în ea (Luca 18, 17).

Dumnezeu. Altul are nevastă și copii, dar nu le oferă afecțiune și îngrijire, pentru că-i iubește Dumnezeu mai mult. Altul se roagă cinci minute și apoi se ia la ceartă cu Dumnezeu, că vrea și el darurile pe care le-a văzut la altul. Nu așa!

Mulțumirea pentru toate trebuie să fie lucrătoare, act mântuitor. Mulțumirea pentru toate este o înaltă rugăciune. În mijlocul necazurilor, creștinul adevărat mulțumește și rabdă. În mijlocul furtunii, creștinul se bucură la gândul liniștirii, care urmează neîndoios. În mijlocul tulburărilor lumești, el găsește tăria să-și canalizeze atenția spre bucuriile și limpezimile cerești.

Când te rogi și rugăciunea este ascultată, e greșit a considera că Dumnezeu ți-a răsplătit virtutea. Dumnezeu coboară în casa multora daruri precum: sănătate, viață liniștită, familie prosperă, putere de rugăciune și multă credință. Dumnezeu coboară peste noi daruri din marea Sa bunătate; darurile nu izvorăsc din virtuțile pe care ni se pare nouă că le avem.

Ce nevoie mai are un om plin de virtuți de Dumnezeu, când are toate darurile și mai ales când este însoțit de mulți semeni care vor să aibă și ei împărtășire din aceste daruri?

Date fiind acestea, să nu ne mire că Dumnezeu coboară daruri uriașe în cei cu lipsuri, în oprimați, în săraci, în lepădați, în cei slabi, în cei aruncați la marginea societății, în nedreptățiți, în suferinzi și în alții asemenea lor.

Iar referitor la bogăția virtuților, sfinți de-am fi, e bine să mergem către obârșia suferinței, explicată în versul lui David: „...în păcate m-a născut maica mea” (Psalmi 50, 6). Avem aici un semn al faptului că datorii suntem să spălăm cu lacrimi păcatele noastre, nu două ceasuri, două zile sau doi ani, ci o viață întreagă. Prin urmare, pentru păcatul acesta - însoțitor pe tot parcursul vieții noastre pământești - suntem în raport cu divinitatea, în stadiul în care trebuie să mulțumim pentru toate.

Iar cuvintele noastre de mulțumire pot să fie: „Îți mulțumesc Ție, Hristoase, și pentru cele bune și pentru cele rele. Pentru că pe cele bune nu le merit, iar cele rele toate sunt spre îndreptarea mea!”.

16 noiembrie 2003

Azi am trecut printr-un incident la șantierul de lucru al paraclisului care se construiește pe terenul noii parohii ortodoxe din Ploiești. Am ajuns la teren. Nu era nimeni la lucru și unul dintre muncitori mi-a făcut semn să vin spre el. Eram chemat la masă.

Nu mă simțeam bine la masă cu acești bărbați pe care îi consideram

adevărați eroi ai credinței. M-am așezat rușinat la un colț al mesei. Ni s-a adus primul fel. Unul dintre bărbați era foarte nervos, gesticula și era roșu la față. Se mânca bine în casa aceluia gospodar binevoitor care își luase sarcina grea să le dea o masă zilnic muncitorilor.

Am văzut și ceva pește, iar eu nu mai mâncasem carne sau pește de foarte mult timp. Mi s-a făcut poftă și am intrat oarecum în atmosfera aceluia prânz. Dintr-o dată însă, vădit enervat, omul cel nervos a rostit: „Păi da! Unii dintre noi nu venim la lucrări, dar venim direct la masă”. M-am simțit vizat, fiindcă tocmai eu eram cel care sosise ultimul. Am mai luat două linguri de ciorbă și inventând o minciună, cum că aș fi sătul pentru că vin de acasă, m-am ridicat, am mulțumit și am plecat spre șantier.

Mi-era ciudă, nu pe omul acela, care poate rostise un adevăr, ci pe mine, fiindcă m-am robit de lăcomie. Aș fi vrut să gust din acel pește, aș fi vrut să mănânc cot la cot cu acei bărbați, așa cum în alte dăți am muncit cot la cot cu ei. Lăcomia m-a robit astăzi, și furia și sentimentul că mai am până să urc măcar prima treaptă spre Dumnezeu, au venit în mod firesc. Urc pe prima treaptă, dar alunec și o iau de la capăt. Sunt un Sisif al credinței, un Sisif la început de drum, unul lacom și dezorientat.

Ah, lăcomia! Hrana cea duhovnicească este suficientă în a garanta o viață echilibrată și un sfârșit demn. La polul opus, excesul alimentar și băutura distrug omul, asta pentru că lăcomia nu are împărtășire cu Lumina, cu Hristos. Mai bine că am fost alungat de la masă. Îmi vine în cap un verset din dumnezeiasca Scriptură: „Truda nesomnului și a greții și durerile îmbuibării sunt cu omul nesățios” (Înțelepciunea lui Sirah 31, 23).

Pentru mine e clar că trupul nostru nu suportă prea multă mâncare și băutură deodată. Te duci și verși. Pentru că avându-L în noi pe Hristos, îndeosebi după primirea Legii celei noi, Acesta nu suportă să-L împrășcăm cu lăcomia noastră!

18 noiembrie 2003

Frumoasă și instructivă este cartea pe care o citesc. „Viața Maicii Domnului” este o bijuterie duhovnicească a truditului și cărturarului Nicodim Măndiță. Am auzit că părintele scria, scria neîncetat, uneori și după miezul nopții, la lumina slabă a unui opaiț. Cea mai mare bucurie a sa era să vadă cum cărțile sale se vând, se dau, ajung în casele credincioșilor. Într-o zi, mergând la o librărie din Neamț, părintele Nicodim s-a mâhnit peste măsură. Ajungând la această librărie a văzut că rafturile sunt pline cu cărți de ale sale. Părintele s-a mâhnit, fiindcă a crezut că ce scrisese

el nu are căutare. Schimbând două vorbe cu librarul l-a văzut pe acesta schimbându-se la față:

„Părinte, să mă ierțați, am greșit și eu!”

„Dar ce vină ai tu, fiule, că nu s-au vândut cărțile?”

„Ba s-au vândut părinte, s-au vândut și iar s-au vândut... Și văzând că au o așa mare căutare, am considerat, pe cheltuiala mea, că e bine să tipăresc altele!”

Părintelui aproape că i-au venit lacrimi în ochi de fericire și, luând o carte, s-a lămurit că erau toate tipărite proaspăt, ba chiar aveau hârtie mai fină, cărțile sale deveniseră „domnești”: „Apoi ce-ai făcut dumneata nu-i păcat, ci e lucrare mântuitoare. Aiasta-i lucrare mântuitoare!”

19 noiembrie 2003

Sunt de acord cu părintele Nicodim Măndiță când spune de Maica Domnului că a fost preînchipuită de porumbelul care a vestit pacea între oameni și Dumnezeu, atunci, la încetarea potopului.

Porumbelul, așa cum este descris salutar de Sfinții Părinți este pasărea biblică cea mai iubită, căci vestea împăcării dintre om și Dumnezeu după cele 40 de zile nesfârșite de potop, în vremea lui Noe, prin el a venit. Se afirmă că porumbelul slobozit de Noe este în fapt o binecuvântată de Dumnezeu porumbiță. Porumbița lui Noe o simbolizează pe Preasfânta Născătoare de Dumnezeu, căci neîncându-se în apele potopului păcatelor omenești de pe pământ, ne-a adus nouă pe Domnul nostru Iisus Hristos, Măslinul cel roditor. Hristos este „Ca un măslin roditor în casa lui Dumnezeu” (Psalmi 51, 7).

Bucurie mare îl cuprinde pe credincios atunci când rugăciunile îi sunt ascultate și când primește daruri. Cu Dumnezeu nu te poți lua la întrecere când vine vorba de dărnicie. Părintele Cleopa istorisea - cu harul său negrăit - cum Hristos venind de trei ori la poarta unei mănăstiri purtând același chip - chipul unui tânăr sărac -, dar schimbându-și hainele, a primit milostenie tot de atâtea ori, chiar de unii cârteau, observând că era vorba de același tânăr, doar că hainele îi erau diferite. Ioan cel Milostiv, stareț al mănăstirii, le spunea celor sub ascultare:

„Dați-i, mă, ce cere, dacă e Hristos?”. Mai apoi, Hristos a confirmat că El a fost tânărul deghizat, răsplătind fapta bună cu munți de bogății pe care le-a trimis acelei mănăstiri.

Prin rugăciunile Maicii Domnului multe dintre dorințele noastre se împlinesc. Când ne sunt ascultate cererile parcă simțim nevoia să cerem

mai mult și mai mult. Tot mai mult! Nu o putem egala în frumuseți, virtuți și sfințenie pe Porumbița lui Noe - pe Maica Domnului, ocrotitoarea noastră - de aceea, nefiind oameni duhovnicești, ci trupești, să învățăm de la cele pământești. Când rugăciunile ne sunt ascultate - când începem să gustăm din minunatele daruri arătate nouă de Dumnezeu, prin mijlocirea rugăciunilor Preacuratei Sale Maici - să nu ne înfruptăm din ele crezând că le merităm pentru virtuțile noastre. Numai bine ar fi să cerem cu sfială și să împlinim cu îndrăzneală.

Să fim ca porumbelul care, deși mănâncă din mâna Stăpânului, e destul de atent, de încordat și e gata să-și ia zborul în orice moment. Asta pentru că porumbelul se teme de înțelepciune. Frica de Dumnezeu este începutul înțelepciunii și nu o spun eu, ci un rege sfânt⁸.

20 noiembrie 2003

Am vizitat împreună cu niște cunoștințe un alt colț de rai, pe pământ. Mănăstirea Caraiman de sub crucea de la Bușteni. Doamne, câtă frumusețe și câtă sfințenie! Aici s-a arătat Maica Domnului în bradul cu șase brațe, care acum este transformat în agheasmatar. Muncitorii au tăiat ramurile mai groase, ca să dea o formă coroanei bradului și minune!!!... Pe ciaturile rămase au apărut icoane ale Maicii Domnului cu Pruncul, nepictate de mână omenească, ci de mână îngerească...

Muntele îmi face bine. Mă simt bine la munte, fie și pentru faptul că măcar matematic sunt mai aproape de cer, mai aproape de Dumnezeu. Îmi spun acestea: „Dacă muntele acesta mă domină cu măreția, frumusețea și înălțimea sa, cugetând la Ziditorul acestui munte, oare cât de mic trebuie să mă fac?”.

Starețul mănăstirii, Gherontie, ne-a primit cu bucurie și ne-a binecuvântat. Am îndrăznit să-l întreb dacă e bine că „dau la teologie”. M-a întrebat dacă fumez. Am răspuns că nu. Mi-a făcut un mic ritual cu degetele împreunate ca pentru rugăciune, undeva pe lângă urechea dreaptă și m-a binecuvântat: „Să te duci să dai examenul, fiindcă vei lua sigur!...”.

22 noiembrie 2003

Durerile mele s-au mai estompat, insomniile sunt deja episoade rare. Când mă pun în pat să mă culc, spun: „Doamne Iisuse Hristoase, miluiește-mă pe mine, păcătosul” și îmi propun să zic această scurtă rugăciune de 999 de

ori. Niciodată nu am ajuns până la 700, numărând în ordine inversă. Ce n-au reușit zeci de doctori și sute de pastile, a reușit o mică rugăciune, spusă așa cum m-am priceput, nu după vreun manual...! Acum știu de ce această rugăciune se mai numește și „rugăciunea inimii”, fiindcă o spun și inima mi se liniștește, iar trupul se liniștește odată cu ea. Mă mir de darul acesta atât de bogat făcut mie, cu voia lui Dumnezeu, chiar de zilele nu-mi sunt tocmai ușoare, măcar am câștigat odihna de peste noapte. Tot e ceva!

Pe de altă parte, nu cred că, în momentul acesta, în mine se mai află vreo umbră de vrajă sau blestem. Am participat foarte des la slujba Sfântului Maslu, am fost la multe dezlegări și la citirea rugăciunilor de sănătate, mi s-au făcut Moliftele Sfântului Vasile. Dumnezeu lucrează admirabil, simt că mă însănătoșesc atât trupește cât și sufletește.

23 noiembrie 2003

Aici voiam să scriu povestea unui om care a trăit lângă o biserică și timp de 15 ani nu a auzit clopotele, deși ele băteau în fiecare zi, uneori și de trei ori pe zi.

Nu are rost să mă feresc de cuvinte, eu sunt omul acela! Lângă mine, la doi pași, se află biserica Sfântului Vasile, unde, prin anii 80 a slujit părintele Galeriu. O clădire impozantă, un edificiu sfânt, dar și un locaș de cultură în același timp, fiindcă aici, de-a lungul vremii au slujit o mulțime de preoți cărturari.

Astăzi, fiind duminică, mi-am zis să intru în această biserică, ce m-a ținut deoparte prin importanța sa, prin faima sa, prin prestanța deosebită. Eu am fost întotdeauna adeptul locurilor mai smerite și îndrăgesc bisericile mai mărginașe. Venise însă momentul să cunosc și o biserică așezată mai aproape de centrul Ploieștiului, una mai cu faimă... Am intrat și... prima impresie care m-a lovit a fost una covârșitoare. Răspunsurile la Sfânta Liturghie erau date de un cor. Cântări diafane, glasuri îngerești, dulceață pentru auz! Muzica te învăluia și priveam un pic derutat, fiindcă nu vedeam cafasul, locul unde se plasează corul de obicei. Mi-am zis că nu e nevoie să văd și că e suficient să aud... Dintr-odată parcă aud cuvintele lui Pavel, apostolul chemat dintre prigonitori, atunci când spune despre credință că vine din auzire.

Am îngenuncheat în mijlocul bisericii. Muzica mă purta așa pe un val de extaz spiritual, încât am simțit nevoia să strig în mine: „Doamne! De acum pot să mor. Am simțit bucuria din cântările duhovnicești adresate Ție și altă bucurie nu-mi mai trebuie!”.

Puțin mai încolo mi-am adus aminte de lucrurile astea pe care le-am

spus în sinea mea și parcă m-a muștră un pic conștiința. Pe Dumnezeu nu-L poți reduce la o cântare duhovnicească, indiferent cât de frumoasă ar fi aceasta. Am simțit deodată un imbold de dincolo de ființa mea. Voiam să mă duc să văd acel cor, eventual să vorbesc cu dirijorul, eventual să dau o probă și poate...

Acest „poate” s-a schimbat într-un minut, într-o certitudine. Am dat repede o probă cu dirijorul, mi s-au testat aptitudinile muzicale, mi s-a spus că am voce de tenor și am fost rapid cooptat. De marți trebuie să-mi iau în serios noua mea misiune, aceea de tenor în corala Bisericii Sfântul Vasile.

Astăzi am trăit poate un prim extaz spiritual, oricum mult diferit față de extazul pe care un artist rock spunea că-l simte în fața publicului în delir. Acest artist compara această stare extatică cu orgasmul din timpul actului sexual. Brrr!

24 noiembrie 2003

Măine e repetiția obișnuită a celor de la cor. Am văzut acolo multe fete tinere și drăguțe, decente și evlavioase. Mi-am spus în sinea mea că poate îmi voi găsi în acest cor și jumătatea. Puțin timp după ce am gândit așa, în genunchi în fața icoanei Mântuitorului, am promis că atâta vreme cât voi face parte din acest cor, nu mă voi gândi la așa ceva. Fetele acestea trebuie să fie pentru mine doar surori întru Hristos și atât! Vreau să am mintea curată, să le consider pe aceste fete atât de frumoase, surorile mele și să fie totul, așa cum trebuie să fie într-un locaș sfânt.

Nu o spun spre laudă, dar în ultimele două-trei luni am păstrat o curățenie trupească și o curățenie a gândului de care nu mă credeam în stare. De aceea am nădejdea că voi ține această curățenie chiar dacă voi fi ispitit, cine știe, de vreun gând.

În fapt, mi-a fost ușor să concluzionez că, dacă am putut ține această curățenie câteva luni, tocmai eu care până mai ieri am avut o viață destrăbălată, cu atât mai mult, Maica Domnului e nepătată, neîntinată, neatinsă și Precurată. Sunt convins că Maica lui Dumnezeu nu a greșit vreodată, nici măcar cu gândul și nu trebuie să citesc asta în mii de cărți spre a mă convinge. Dacă eu, având posibilitatea să desfrânez chiar și acum când mă consider pe drumul cel bun, am putut păstra o sută de zile de curățenie, înseamnă că Maica Domnului, care este etalon de sfințenie, a putut păstra curățenia gândului întreaga viață. Nu am dubii! Sunt convins că Maica Domnului nu a greșit și că a avut o viață sfântă, fără de prihană, exact așa cum depun mărturie Sfinții Părinți.

25 noiembrie 2003

Repetiția cu corul a decurs admirabil. Pregătim deja colindele pentru Crăciun. Cântările pe patru voci, partiturile scrise de mari compozitori români, atmosfera de adâncă spiritualitate și de liniște sufletească mă îndeamnă să gândesc că dintru început trebuia să mă orientez spre o astfel de muzică. Rockul agită spiritul, muzica bisericească îl liniștește. Asta pentru că primul este un amestec de zgomote care te îmbie la multe păcate și desfrânări, iar a doua este o îmbinare de sunete calde și armonioase, care te îmbie la meditație asupra bunătății lui Dumnezeu. Muzica religioasă este o frumoasă și înaltă rugăciune.

Făcând parte din acest cor simt că am o misiune apostolică, fiindcă atunci când un cor cântă bine, oamenii vin în număr mai mare la Biserică. Mă voi strădui să țin pasul și să cânt cât mai bine și mai frumos.

26 noiembrie 2003

Primul meu vis cu demoni! M-am trezit speriat și mă simțeam sfârșit, rupt de lume și de Dumnezeu, slab și fără puteri. Să fi fost cam 2,30 dimineața. M-am trezit pe la 2 să citesc din cartea mea de rugăciuni. Am citit psalmii, cei 12, care se citesc și la Muntele Athos și am dat să adorm. Ce a urmat, e greu de descris în cuvinte. M-am culcat, am adormit și am început să visez. Totul însă părea foarte real. Se făcea că era dimineață de tot. Ai mei erau treji și se pregăteau de mers la serviciu. Eu m-am dus până în bucătărie. Am schimbat două vorbe cu ei și... m-am întors în pat, fiindcă voiam să mai dorm vreo zece minute. M-am așezat în pat și cu vuiet și foșnituri au intrat pe geam. Necurații!!!... Erau trei sau patru. Negri, necorporali. Unul mai mic s-a fixat deasupra mea și respira greu exact cu fața lui deasupra feței mele. Altul săpa o groapă de mormânt și am simțit cum sunt cufundat în acea groapă și cum celelalte duhuri necurate se străduiesc să arunce cu pământ pe mine. Auzeam sunetele, simțeam mirosurile, totul era ca și cum s-ar petrece aievea. Trebuia să fac ceva! Mi-a venit în cap să strig! Trebuia să strig după ajutor. Atunci... Mi-a venit să strig după Mântuitorul... Și mă străduiam să-L chem, dar vocea mea era schimbată, parcă mult mai groasă, vorbeam peltic și nu puteam să pronunț: „Iisuse, Iisuse ajută-mă!”. M-am chinuit de câteva ori, și când vocea mea a devenit mai clară, în secunda în care am reușit să pronunț: „Iisuse!”, în aceeași secundă demonii au fugit înspăimântați. Am privit perdeaua geamului cum stătea agățată într-o parte, „deranjată” de duhurile ce au plecat în grabă. Apoi m-am deșteptat. Niciodată nu am avut un vis atât de puternic la nivel de vizualizare, tactil, olfactiv sau auditiv.

Am aprins lumina! Perdeaua nu era trasă într-o parte, așa cum s-a arătat în vis, dar parcă mai simțeam un miros ciudat, iar spaima ce am tras-o văzându-mă îngropat de viu încă era prezentă. Am dat cu agheasmă mare în cele patru colțuri ale camerei. Este trei dimineața și am convingerea că vizita acestor duhuri ale întunericului nu este ultima.

27 noiembrie 2003

Mi-este teamă uneori că fac cam puține lucruri bune și că sunt nedemn de dragostea lui Dumnezeu. Îmi spun mereu că am petrecut cam douăzeci de ani de păcate și că, pentru asta, ar trebui să urmeze douăzeci de ani de pocăință. De abia după acești douăzeci, o să îndrăznesc să cer unele lucruri, să vreau în numele dreptății un loc între cei mai mici dintre următorii lui Hristos, între mântuiții iertați în ceasul al unsprezecelea...

Și totuși... Tâlharul, pe cruce, a rostit o frază din inimă și s-a mântuit. De unde să știu eu planul lui Dumnezeu cu mine? Concordanța dintre planul meu cu Dumnezeu și planul lui Dumnezeu cu mine! Țasta e lucrul pe care mi-l doresc și pe care îl prețuiesc cel mai mult în această perioadă a vieții mele.

Fac fapte bune puține și foarte mici. Uneori mă tem că Dumnezeu nu le contabilizează, că nu mi le scrie în cartea faptelor mele, pe care îngerii ce se ocupă de soarta mea o vor ține în mâini la judecată. Știu că îndoiala asta nu e bună și mi-a aduc aminte de cei doi bănuți ai văduvei și astfel capăt curaj.

Am râvnă, dar nu am fapte mari, eroice. Adevărul este că nu există om care să-L vrea pe Dumnezeu în viața lui și să nu primească râvna. Numai că această râvnă întru Dumnezeu se păstrează cu multă trudă. Ea scade repede, în vremea nelucrării, și crește numai cu darul Lui Dumnezeu.

Dragostea pentru Dumnezeu nu se aprinde în om la fel ca cea pentru un alt om. De multe ori, în dragostea dintre oameni intervin interesele, pofta, mânia, insatisfacția, ranchiuna. Despre Dumnezeu am citit într-o scriere din vremea scriitorilor apostolici că nu este ranchiunos⁹. Dragostea omului pentru Dumnezeu are supremația purității și a curăției, pentru că este imanent spirituală. În dragostea dintre doi oameni, dacă puntea dintre suflete nu este zidită de Dumnezeu - mai devreme sau mai târziu - unul dintre cei doi va cădea din drumul dăruirii. Pentru că a iubi nu înseamnă a dori să primești în mod egoist, ci înseamnă a dăruii, așa cum și Pavel zice: „Nimeni să nu caute ale sale, ci fiecare pe ale aproapelui” (I Corinteni 10, 24).

Iubirea dintre om și Dumnezeu este mai profundă, mai deplină, mai presus de iubirea dintre oameni, pentru că prima are fundament eminentemente spiritual, iar din a doua nu se poate exclude și firescul trupescului. Deși ne stăruie viu în memorie exemplul mucenicilor întru Hristos, trebuie să gândim, spre folosul lucrării noastre, că Dumnezeu nu vrea de la noi ceea ce nu putem da, ci vrea să vadă maximum de silință, în puținul de care omenește suntem capabili. Dumnezeu ne cere în special inima: „Dă-mi, fiule, inima ta” (Pilde 23, 26).

Zic astăzi, cu puțină mea cunoștință: „Să nu ne temem că Dumnezeu nu ne vede silința noastră întru pocăință, căci scânteia mică este cea care face focul mare”. Scânteia mică!

28 noiembrie 2003

Lucrările la noua biserică din Strada Eroilor merg rapid și eficient. Dumnezeu încă lungește toamna și nu dă ploaie, parcă oferindu-ne prin aceasta un semn că dorește să vadă un nou locaș sfânt ridicat. Munca e grea: se scot dale de piatră, se toarnă betoane, se dă la târnăcop. Nu mă dau în lături de la nimic. Astăzi am pus temelie clopotniței și tot azi s-a sfințit temelia turnului cu clopot. Noi, cei câțiva muncitori prezenți, ne simțim ca la sfințirea propriei noastre case.

Într-un vas de inox, undeva la baza clopotniței, am îngropat în ciment o hârtie conținând numele celor care au participat la lucrări. A fost o scurtă festivitate emoționantă. M-am simțit pentru o clipă un mic ctitor de biserică și sentimentul a fost extrem de plăcut și de puternic. Mă simt bine când constat că am mai făcut un pas, cât de mic, spre mântuire.

CD-urile cu muzică rock zac de multe luni neatinse. Deja am o nouă preocupare în domeniul muzical. Măine voi cânta în cor la Sfânta Liturghie.

29 noiembrie 2003

A fost prima liturghie la care am participat în noua mea „învățură” de corist al unei biserici. N-am cântat, ci mai mult am îngânat câte ceva, fiindcă deocamdată nu stăpânesc notele și mă uit în partituri ca un copil care abia învață să citească. Am fost primit în cor cu multă căldură. Am senzația că voi sta mult în acest grup, fiindcă simt oamenii că sunt legați de o iubire puternică față de ceva, față de Cineva. Liantul acestui cor este dragostea față de Hristos. Mi-am zis că Dumnezeu știe că muzica reprezintă o parte importantă a vieții mele și pentru că, în general, dă omului libertate, cât să realizeze multe dintre lucrurile pe care și le dorește, tocmai de aceea mi-a

îndreptat pașii acum, spre acest cor încântător.

Ce să însemne oare mesajul pe care ieri îl iubeam atât de mult:

Imagine there's no heaven
It's easy if you try,
No hell below us
Above us only sky.
(John Lennon)¹⁰

Față de celelalte genuri muzicale rockul are dese incursiuni în spiritualitate, dar e vorba de o spiritualitate „inventată”, este vorba de o libertate religioasă care se împotrivesc lui Dumnezeu și seamănă de departe a satanism.

O fată care îndrăgea mișcarea hippie, de la mijlocul anilor șazeci, mi-a dăruit o carte, scriindu-mi și un mesaj pe prima pagină: „Sper să te regăsești în aceste rânduri!”. O parte din viața mea se potrivea cu cele descrise în romanul *Jungla Rock* de Fr. Lasaygues. Pot spune că am citit primele douăzeci de pagini cu un oarecare interes. Când însă unul dintre personaje a început să-l înjure pe Dumnezeu în timp ce conducea o motocicletă cu peste 100 de kilometri pe oră, mi-am dat seama că nu-s de acord cu această atitudine și am lăsat cartea baltă.

30 noiembrie 2003

E sfântul Andrei. Mi-am făcut un obicei și în noaptea de dinaintea praznicului unui sfânt important, mă trezesc și fac priveghere cu rugăciuni și citire de psalmi. Privegherea mea de ieri noapte nu a fost de bun augur. După ora două am avut un nou atac al demonilor. De data aceasta visul a fost mai scurt și de mai mică intensitate emoțională. M-au răpit acele duhuri, eram într-un loc nesigur, într-un fel de negură, în orice caz mă simțeam prizonier. Încercam să scap din locul acela, dar nu era cale de ieșire. Am încercat să strig. Nu puteam! Am încercat să mă mișc. Nu puteam! Atunci am început să caut cu ochii împrejur. Am văzut o carte foarte veche cu coperti negre. Cartea avea ceva dumnezeiesc în ea. Am început să citesc din ea, deși era o limbă pe care nu o pricepeam. Mă liniștea acel text pe care îl citeam. Pe moment, eu percepeam că în acel text sunt cuvinte din aramaică, cuvinte cu o forță formidabilă, din limba vorbită de Iisus Hristos. Citind și recitind aceste cuvinte am început să mă liniștesc de tot, duhurile s-au răspândit care încotro, negura s-a risipit și ea.

M-am trezit din vis și am înțeles că ignorasem până atunci cu totul

10 Imaginați-vă că nu este paradis/ Este ușor dacă încerci/ Nici umbră de iad sub noi/ Ci doar deasupra noastră cerul...

acest aspect. Dacă există Dumnezeu și îngeri și sfinți și viață dincolo de cea pământească, în mod cert există și satana și slujitori ai întunericului și iad și rai, exact cum ne arată Sfânta Tradiție și Sfinții Părinți. Mai rămâne întrebarea de ce mă caută diavolii pe mine, un păcătos notoriu?

Până ieri am trăit de parcă iadul și raiul nu ar fi existat, exact ca în melodia lui John Lennon. Astăzi simt cum lucrurile iau o altă turnură.

1 decembrie 2003

Paraclisul la care lucrăm în noua parohie este aproape gata. Părintele Constantin este sigur că de Revelion vom putea sta până după miezul nopții la rugăciune. Afirmă, pe bună dreptate, că este mai bine să te prindă noul an în genunchi la rugăciune, decât mândru și trufaș, stând drept, la mai nu știu ce chef monstruos.

Postul de 40 de zile nu mi se pare o problemă. Sunt mai tot timpul ocupat. Învăț pentru facultate, învăț piesele ce trebuie cântate la Liturghie cu corul, iar când pot, ajut la construcția paraclisului. Astăzi mi-am pus o întrebare. Ne obligă oare Dumnezeu să ținem post, ne obligă să facem fapte bune, ne obligă să ne rugăm? Dacă ne-ar obliga înseamnă că am avea un Dumnezeu care ne forțează libertatea. În general, atunci când cineva îngrădește libertatea cuiva avem un act de agresiune. Dumnezeu este cumva rău?

Oare când a pedepsit oamenii la construirea turnului Babel, când a amestecat limbile, a făcut El aceasta din răutate? Cine gândește că, la turnul Babel, Dumnezeu a amestecat limbile și glasurile oamenilor din răutate se înșeală amarnic. A făcut aceasta spre mirarea îngerilor, a întregii lumi nevăzute, care, peste vreme, a auzit cântări de laudă și slavă într-o sută de limbi.

Sfântul Siluan vorbește astfel despre iubirea lui Dumnezeu: „Domnul are milă de păcătoși, așa cum mamei îi este milă de copiii ei, chiar dacă aceștia au apucat-o pe căi greșite; eu spun că Domnul iubește deopotrivă și pe cel mai mare păcătos”¹¹.

Tot ce face Dumnezeu pentru om, face din dragoste.

3 decembrie 2003

Al treilea atac al demonilor! De data aceasta visul meu a fost și mai scurt, dar sperietura a fost din nou zdravănă. Duhurile acestea sunt neprietenose, vin cu zgomote ciudate și cu gânduri să mă depărteze de

iubirea către Dumnezeu. Din nou am rostit: „Iisuse, ajută-mă!” și demonii s-au pus pe fugă.

Cele trei vise de tipul acesta au însemnat poate cele mai puternice experiențe din viața mea. Au fost practic niște decorporalizări. După primul vis, am zăcut vreo două zile. Trebuie să mă sfătuiesc cu cineva, trebuie să aflu cauza pentru care am avut aceste vizite nocturne neașteptate.

5 decembrie 2003

Azi am citit *Viața și Acatistul Sfântului Nicolae*. Suflul meu este parcă într-o continuă sărbătoare de când Dumnezeu mi-a dat bucuria și putința să-L cunosc. Am ieșit la o plimbare fiind o zi mai caldă. Întâmplarea a făcut să trec pe lângă un cabinet de oftalmologie. Am intrat și am întrebat cât costă un consult. De câteva luni amețesc inexplicabil, văd în ceață, iar cititul, principala mea preocupare, a devenit un chin. Am ceva bani la mine și fac consultul pe loc. Ies ceva probleme: un astigmatism la un ochi, o afecțiune de care nu aveam habar. Măine deja voi avea ochelari. Când le spuneam celor din jur că sufăr, că amețesc, că văd în ceață, râdeau de mine, luând ca mobil vârsta mea, cum că aș fi prea tânăr să am astfel de probleme.

Câtă bucurie și câtă frumusețe în plăcerea de a dăruia Sfântului Nicolae! Un pumn de galbeni a schimbat soarta familiei și le-a chemat pe cele trei fete la Hristos. Simt că Sfântul vrea, azi, să mă cheme și pe mine la Hristos.

6 decembrie 2003

Mă atrage Sfântul Nicolae. Azi m-am hotărât să-l declar sfântul meu protector. Așa am auzit și cred că e foarte bine ca fiecare familie să aibă un sfânt protector; fiecare persoană să aibă un sfânt căruia să-i acorde o atenție mai specială. Având această atenție deosebită, sfinții duc rugăciunile noastre mai repede la Dumnezeu.

Perechea de ochelari este pentru mine un cadou admirabil. Deja am citit fără probleme mai bine de o oră și jumătate. Nu tu amețeli, nu tu dureri de cap! Consider, fără să am dubii, că Sfântul Nicolae este cel care mi-a îndrumat pașii spre acel cabinet medical. Habar nu aveam că îmi trebuie ochelari și iată că, dintr-odată, mă simt ca renăscut, fiindcă o mare parte din simptomele bolii mele s-au estompat.

În *Ceaslov, Mica Prăvilioară* sau în alte cărți de rugăciuni se află o scurtă laudă adresată sfântului pe care l-ai ales ca model de viață, sfântului

care te inspiră și care îți oferă protecție. De acum așa am să mă rog: „Roagă-te lui Dumnezeu pentru mine, Sfinte, plăcut lui Dumnezeu, Nicolae, căci eu cu osârdie alerg către tine, cel grabnic ajutor și rugător înaintea lui Dumnezeu pentru sufletul meu”.

7 decembrie 2003

Deja în paraclisul „Întâmpinarea Domnului” de pe Strada Eroilor se slujește. Dumnezeu a vrut și, practic, în doar șase săptămâni, din puțin a făcut mult. O baracă de șantier a fost transformată uluitor într-un sfânt locaș. Încep să apară icoane din ce în ce mai frumoase și mă gândesc să duc și eu o icoană, poate cea pictată de Protocenco de la Sihăstria - „Maica Domnului lăcrimând” - o icoană care mi se pare că arată frumusețea întregă a Preasfintei Născătoare de Dumnezeu.

9 decembrie 2003

M-am integrat în cor, lucrez acasă, descifrez partiturile și învăț cu sârguință părțile de voce de la tenor. Când eram artist rock voiam să mă remarc toți, să fiu „number one”, să fiu lăudat, aplaudat. Acum nu-mi doresc decât să fiu și eu acolo, o voce discretă, care umple armonia într-un cor bisericesc.

Mi-amintesc că după ce cântam pe la nu știu ce festival al berii sau pe la nu mai știu ce „șuşanea” organizată de unii așa-ziși impresari, aveam tendința să merg prin mulțime înfoiat ca un curcan. Îmi plăcea să culeg laude și eventual să mă amestec cu artiștii rock mai cunoscuți, să arăt că suntem de o teapă. La un astfel de festival am stat la masă cu Cristi Minculescu, la o bere. Era visul meu să se întâmple asta. Era un motiv de mândrie pentru mine că trupa din care făceam parte a cântat de trei ori în deschiderea trupei Iris. „Poate că noi eram următorul *Iris* din România”, îmi spuneam odată mândru. Dialogul dintre noi a mers strună, asta și pentru că, după o cantitate apreciabilă de alcool, limba se dezleagă tuturor.

Acum realizez cât de sărac în gândire eram odinioară și cât de mult te poți îmbogăți din cunoștința despre viață dată de Dumnezeu chiar într-un timp scurt, condiția esențială fiind să vrei să-I ascuți glasul. Rockul m-a învățat să fiu mândru, semeț și nesimțitor față de problemele oamenilor. Acum îmi dau seama că Dumnezeu vrea să mă învețe să fiu smerit, să fiu atent la problemele oamenilor, să fiu Om...

10 decembrie 2003

E primul meu post de 40 de zile și mi se pare cam lung. Nu mai am

răbdare. Cei din familia mea nu postesc și mi-e greu. Îmi trebuie ceva din atributul divin, din răbdarea divină. Răbdarea înseamnă biruință. Răbdarea este un dar neprețuit de care foarte puțini oameni se învrednicesc.

Răbdarea vine din credință, iar credința cea dreaptă - cea care vine dintr-o pornire sinceră și dezinteresată - e mai mare decât un milion de cuvinte meșteșugite. Sunt încă în stadiul începătorului, într-un stadiu de „nerăbdare a cuvintelor”. De aceea le tot aștern pe hârtie, pentru ca, golindu-mi ego-ul de vorbe, să mă apuc și de fapte.

De-aș cunoaște un om răbdător, cu mult drag l-aș lăuda, dar, din nefericire, nu am cunoscut - nici chiar în mediul monahal - un om răbdător. Am văzut oameni cu har, am văzut credincioși după cuvântul Evangheliei, am văzut oameni care săvârșesc minuni. Dar nu am văzut oameni răbdători. De aici trag concluzia că răbdarea este un atribut divin.

În stadiul cel mai înalt - pe o culme intangibilă - se află îndelungă răbdarea Celui care S-a coborât la micimea oamenilor, pentru a ne arăta mărimea fără termen de comparație a lui Dumnezeu. Răbdarea lui Hristos în vremea Sfințelor Patimi este etalonul pentru toată răbdarea milenară a popoarelor.

Răbdarea lui Hristos - Care, după unele mărturii a suportat mii¹² de acte de agresiune¹³ în ziua Patimilor - nu poate fi întrecută, ca frumusețe a sacrificiului, de nicio jertfă care a fost făcută de noi oamenii în numele credinței.

Hristos, Dumnezeu adevărat fiind, ar fi putut să oprească șirul Patimilor în orice secundă a chinurilor Sale. Ar fi putut să le oprească încă de când acestea erau „în fașă”, de la arestarea petrecută după sărutul înveninat al bietului Iuda. Dovada omnipotenței o avem în dumnezeiasca Scriptură în episodul biblic în care ucenicii Săi au vrut să Îl apere cu sabia, de cei ce căutau să Îl piardă: „Sau ți se pare ție că nu pot să rog pe Tatăl Meu și să-Mi trimită mai mult de douăsprezece legiuni de îngeri?” (Matei 26, 53).

Încăierarea cu săbiile scoase era semnalul că Patimile vor începe.

12 Există tendința prin unele cărți duhovnicești de a preciza *exact* numărul de acte de agresiune săvârșite în vremea tulburătoarelor Patimi, un anumit număr de lacrimi care au curs din ochii Mântuitorului etc. Considerăm că nu trebuie să ne grăbim în a accepta ca revelate chestiunile acestea. Nu credem că sunt lucruri care zidesc, ci dimpotrivă, detur-nează sensul adevărat al Jertfei răscumpărătoare introducând uneori în hilar. De observat discreția evangheliștilor legată de descrierea Patimilor. Textele care descriu Patimile sunt cu adevărat dumnezeiești (*nota edit.*);

13 Protos. Nicodim Mândiță, *Viața Maicii Domnului*, Ed. Agapis, București, 2003, p. 305.

Hristos a dat semne de răbdare dintru început, pentru că - exact ca un Dumnezeu - știa și deznodământul. Și a răbdat toate bătăile, batjocoririle, înghiontirile, scuipările, palmele, inectivele și... Răstignirea.

Din răbdarea dumnezeiască să ne facem virtute omenească. O suferință mare de ne va împresura să nădăjduim, să avem răbdare și mai ales să credem că Dumnezeu ne poate scoate din boală sau necaz într-o singură secundă. Mă mângâie gândul că Hristos a aruncat lepra de pe oameni scăpându-i de o boală îngrozitoare, tămăduindu-i pe loc. Având pildă de răbdare și înarmați cu rugăciunea, nu ne oprește nimic să credem că Fiul lui Dumnezeu poate să coboare peste noi daruri chiar în secunda în care ne rugăm.

10 decembrie 2003

M-am hotărât, așa, peste noapte, să mă duc la Mănăstirea Cotmeana. Caut un răspuns în legătură cu cele trei vise cu demoni. Știi ce spune părintele Cleopa! Să nu crezi în vise și să nu cauți după capul tău vreo interpretare! Însă trebuie să afli cu ce scop m-au căutat acele duhuri necurate. Undeva trebuie să fie o explicație!

11 decembrie 2003

Zis și făcut! Întâlnirea cu părintele de la Cotmeana mi-a fost de mare folos. I-am spus:

„Părinte precuvioase, uitați, am avut aceste vise, m-au căutat demonii...”

„Ia spune-mi, citești cumva la Psaltire? mă întreabă cinstitul stareț”.

„Nu chiar Psaltirea, citesc cei 12 psalmi și-i citesc noaptea”.

„După miezul nopții este rugăciunea de aur, timp de o oră. Între unu și două este rugăciunea de argint. După ora două să nu citești nici psalmi și nici din Sfânta Scriptură, fiindcă după ora asta, timp de două ore, diavoliu mișună și caută să înghită, ba pe unul, ba pe altul... știi cum spune Scriptura, ca un leu... Și încă ceva, tinere, nu mai citi psalmi, dacă nu ai binecuvântare! Cere binecuvântare de la duhovnic!”.

Într-adevăr, obișnuiam să citesc și psalmi și din Sfânta Scriptură, undeva după ora două în timpul nopții. Psaltirea arde diavoliu și ar fi trebuit să-mi dau seama că le provoc tulburare tocmai eu, cel care, prin preferințele muzicale, prin atitudini, prin viața necuvioasă, obiceiuri și păcate le-am slujit cu fidelitate.

Am fost un fiu al destrăbălării, un fiu al păcatului și al mizeriei, așa cum spune o piesă rock clasică:

So mothers, tell your children
Not to do what I have done
Spend your life in sin and misery
In the house of the Rising Sun.
(House of the rising sun)¹⁴

12 decembrie 2003

La Cotmeana nu am mai dormit în autocar. Am fost cazați în arhondaric. Aici lumea era buluc, trei pe un pat, dar oamenii, veniți din cele mai îndepărtate colțuri ale țării, îndurau cu stoicism condițiile vitrege, știind că nu au venit la hotel, ci să caute răspunsuri în legătură cu viața lor, cu familiile lor, cu mântuirea.

O femeie mai corpolentă, din dormitorul în care mă aflu, începe să se vaite că a pierdut verigheta. Câțiva vecini de pat o ajută. Caută în zadar! Verigheta este intrată ca în pământ! Se discută îndelung pe această temă: „Unde o fi verigheta, unde o fi pus-o, unde ar fi putut să cadă”. Lumea e obosită și parcă ar vrea să se stingă lumina.

Eu încep să mă rog în gând spre a-mi spune Dumnezeu unde se află această verighetă. Repede însă îmi scot asta din cap, fiindcă mă consider nevrednic. Cum să îndrăznesc eu, un păcătos, să-L rog pe Dumnezeu să-mi descopere asta? În secunda în care cugetul și păcatele mele m-au smerit, ca într-un flash am văzut cu ochii minții verigheta căzută între patul femeii care o pierduse și patul vecinei din dreapta.

Dimineața ne-a trezit toaca și am dat zor să mergem cu mic cu mare la Sfânta Liturghie. Cât ne primeneam, noi acolo, din nou cineva aduce aminte de verighetă. Iau inițiativa, mă duc la patul doamnei corpolente și zic: „Am visat eu azi noapte că e căzută aici!”. Într-adevăr, verigheta se afla între paturi, exact așa cum am văzut-o cu ochii minții. Poate Dumnezeu mi-a arătat acest lucru, poate a fost o coincidență... Întâmplarea de ieri noapte însă mi-a deschis ochii asupra faptului că oricât de păcătos ar fi omul și oricât de căzut, atunci când ridică glasul spre Dumnezeu, în aceeași secundă se face și auzit.

13 decembrie 2003

Sunt încă sub impresia lucrurilor pe care le-am aflat mergând la Cotmeana. Am cerut binecuvântare de la duhovnic să citesc psalmi și mi s-a îngăduit să citesc o catismă. Sunt aproape sigur că foarte curând nu o

14 Mamelor, spuneți fiilor voștri / Să nu facă ce am făcut eu / Petrecându-mi viața în mizerie și păcate / În casa „Soarelui răsare”.

să mai am vizite nocturne ale demonilor. De ce? Fiindcă Dumnezeu mi-a transmis prin vizitele necuraților un mesaj pe care l-am înțeles deja, dar și pentru că nu am nici măcar o miime din curăția și pocăința cuvioșilor care s-au nevoit prin pustie sau prin chinovii și care duceau astfel de lupte cu demonii. Eu nu vreau să mă lupt cu demonii, ci cu propriile-mi păcate. Și asta e o luptă, poate chiar mai grea.

Aceste decorporalizări mi-au făcut mult bine, în sensul în care mi-au întărit credința în tot cuvântul Scripturii, în existența lumii nevăzute, în puterea dumnezeiască a lui Iisus. Mi-am dat seama că lui Hristos, fiindcă este Dumnezeu adevărat, toată făptura I se pleacă, de aceea demonii au fugit de îndată ce am rostit: „Iisuse!”.

14 decembrie 2003

Oh, șarpele. Dintr-o confesiune a părintelui Porfirie de la Sfântul Munte, aflăm că Hristos Același este de la începutul veacurilor și până astăzi. Sensul expresiei este acela că nu trebuie să dăm vina pe vremuri pentru a justifica păcatul săvârșit. Păcatul este de aproape aceeași vârstă cu omul și dacă șarpele¹⁵, adică demonul, a avut îndrăzneala să-l ispitească pe omul plămădit din suflare dumnezeiască - pe Adam - cu atât mai mult va avea îndrăzneală asupra noastră, a celor care suntem născuți sub incidența păcatului¹⁶.

Fiecare dintre păcatele noastre reprezintă un șarpe. Când înjurăm, de pildă, slobozim un șarpe. Or nimeni dintre cei care slobozesc un șarpe veninos, nu știe sigur dacă va scăpa nemişcat¹⁷.

Sunt mulți pe drumul credinței căroră li se pare că nu pot fi clintiți, că au ajuns la măsura în care nu mai pot fi supărați sau ispitiți de necuratul. Aceștia sunt ca cei care privesc la iarba deasă, verde și frumoasă din fața lor și se încumetă să pășească prin ea. Știm noi, oare, dacă în această iarba frumoasă nu mișună șerpi înfometăți?

După îndemnul atâtor minunați Părinți ai Ortodoxiei, când vine ispita trebuie să-i sfărâmăm capul cu numele lui Hristos. Într-adevăr, nu există armă mai puternică sub Soare ca puterea Numelui lui Hristos. Ispititorul se teme mult de acest Nume, precum și de acei oameni care știu să-l folosească. Cu toate astea, el vine și chiar dacă știe că n-are putere să

15 *Blestemat să fi între toate animalele pământului, pe pântecul tău să te târâști* (Facere 3, 14);

16 *În păcate m-a născut maica mea* (Psalmi 50, 6);

17 *Potrivnicul vostru, diavolul, umblă, răcnind, ca un leu, căutând pe cine să înghită* (I Petru 5, 8).

piardă omul, vrea măcar să-l sperie. Șarpele - chiar dacă are pânțele plin - vine și dă târcoale; măcar să sperie omul, dacă nu poate să-l înghită.

Șarpele - îndeosebi cel al tristeții - este bine să fie alungat înainte să-și facă cuib în inimă. Pentru că în inimă totdeauna cu noi trebuie să avem o singură trăire și o singură vibrație ca rezonanță a ființei: Iisus Hristos.

15 decembrie 2003

La cor, mai ales acum când repetăm colindele, cunosc o altă dimensiune a dragostei. E frumoasă dragostea frățească, dragostea între creștini, dragostea ca esență a firii umane. „Lumea este contingentă și relativă”: citesc asta în manualul de *Teologie Dogmatică*, în manualul care îmi trebuie la examenul pe care vreau să-l susțin la anul.

Plecând de la acest considerent, că toate câte există în lume (lucruri, ființe, oameni, forme de relief etc.) sunt circumscrise, limitate, stăpânite, stricăcioase, putem considera că și trăirile, sentimentele, cugetele și simțirile oamenilor sunt contingente și stricăcioase.

Cel mai frumos sentiment de care este capabil omul, este dragostea. Dragostea este un dar divin. Dovadă stă faptul că la fel cum un milion de oameni îl descriu pe Dumnezeu, într-un milion de feluri¹⁸, la fel dragostea nu poate fi descrisă, definită, arondată, explicată. Pentru simplul fapt că Iubirea e Dumnezeu: „Dumnezeu este iubire” (I Ioan 4, 16).

Iar dacă pe Dumnezeu nu-L putem cuprinde nici măcar cu gândul, înseamnă că nici dragostea n-o putem cuprinde. Există o diferențiere clară între dragostea de semeni și cea cu care suntem datori Dumnezeului Care ne-a creat, dar există și o întrepătrundere. Dumnezeiescul Pavel vorbește de dragoste ca fiind chiar mai mare decât credința: „...și acum rămân acestea trei, credința, nădejdea și dragostea. Iar mai mare dintre acestea este dragostea” (I Corinteni 13, 13).

Dragostea invocată de Sfântul Pavel este cea dintre om și Creator, dar prin parafrază se pot căuta în textul biblic și trimiteri spre dragostea curată, frățească, dezinteresată, dintre oameni. Pavel ne vorbește în *Epistole* numai în duhul lui Hristos, de aceea el nu este departe de cuvintele: „Să vă iubiți unul pe altul, precum Eu v-am iubit pe voi!” (Ioan 13, 34).

Cine își iubește semenul, îl iubește pe Dumnezeu, iar cine Îl iubește pe Dumnezeu, își iubește semenul.

Sentimentele, din păcate, sunt supuse stricăciunii, ca tot ce este

18 Vedem diferit pe Dumnezeu pentru că pierdem reminiscențele stării primordiale. Acesta este „rodul” pervertirii naturii noastre de după cădere (*nota edit.*).

lumesc. Rari sunt acei oameni, care urmând pilda lui Hristos, și cu putere de la Duhul Sfânt, au o iubire constantă față de Dumnezeu.

În principiu, omul are față de semenii o dragoste coborâtoare, în timp ce Dumnezeu are pentru oameni o dragoste permanent suitoare. Nu trebuie să fii psiholog sau sociolog ca să-ți dai seama că multe povești de dragoste se sfârșesc la fel de repede cum au început. Se sfârșesc tot atât de repede, pentru că în viață nu trebuie să-ți unești destinul numai cu partenerul sau partenera, ci și cu cuvintele dumnezeieștii Scripturi și cu cuvântul lui Dumnezeu.

16 decembrie 2003

Pe 19 decembrie o să avem concert! Corul bisericii o să cânte pentru niște copii, fiind de altfel perioada vacanței de iarnă, perioada cadourilor, fie ele și spirituale. Nu prea mă simt în largul meu să apar între coriștii vechi, pe care îi găsesc admirabili din multe puncte de vedere și foarte credincioși. Eu am credință, dar păcatele multe din vremea când mă credeam artist și cântăreț rock mă dezechilibrează. Le port cu mine ca pe un balast; păcatele mă dau înapoi. Mă gândesc însă că Dumnezeu ne iubește pe toți deopotrivă, fiindcă toți suntem creația Lui. Mă mângâie acest gând și-mi fac curaj.

Am admirat fenomenul prin care un copac crește vânos dacă îi pui gunoi la rădăcină. Eu sunt într-un fel, precum acest copac. Chiar de am avea în noi puterea lui Goliat, dacă vom arunca ceva spre cer, acel ceva va cădea înapoi. Cu înțelepciunea lui David,¹⁹ dacă vom arunca spre cer rugăciunea, ea nu se mai întoarce înapoi, ci are putere, prin mijlocirea sfinților și a Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, să ajungă până la tronul Dumnezeirii.

Unii oameni dispun nativ de calități, virtuți și frumusețe. Dacă aceste daruri nu sunt puse și în slujba lui Dumnezeu, ci doar în slujba sinelui sau a oamenilor, e bine să știm că aceste daruri nu vor dăinui. Calitățile și darurile excepționale sunt parte din curăția unui om. Rugăciunea, de asemenea, este parte a curăției, căci nu poți să fii bun, milostiv, blând, drept, cinstit, învățător, făcător de pace, decât prin puterea rugăciunii, prin puterea dată omului de Dumnezeu. Lui Dumnezeu i se cuvine slava pentru calitățile tale, iar a da slavă lui Dumnezeu este echivalent cu a te ruga.

Curăției i se opune gunoiul. Mizeria, scursurile, prisosul căutam
19 La confruntarea cu Goliat, David îi strigă fiorosului filistean: *Tu vii asupra mea cu sabie, lance și scut, eu însă vin asupra ta în numele Domnului Savaot, Dumnezeul oștirilor lui Israel...* (I Regi 17, 45).

dintr-un instinct al tuturor generațiilor să le îngropăm în pământ cât mai în adânc. Decât să îngropăm gunoiul nostru cât mai în adâncuri, mai bine să ridicăm curăția noastră cât mai spre înalțuri.

Rugăciunea! Ea este cea pe care trebuie să o înălțăm, pentru că permanent stă pe o înaltă treaptă a curăției. De aceea, nu pare greu să împrumutăm ceva din înțelepciunea lui David²⁰, căci, de vom face pasul acesta, vom merge de la înalt spre înalțuri.

Nu toți oamenii sunt la fel de buni, de blânzi, de evlavioși. Că de am avea toți aceste calități, am trăi din nou vremurile edenice și singura noastră grijă pământească ar fi cum să-L iubim mai mult pe Dumnezeu. Nu toată lumea iubește cu dragostea cu care ar trebui.

Dacă toți oamenii dintr-un sat sau dintr-un oraș L-ar iubi pe Dumnezeu cu dragostea cea adevărată, aurul și arginții ar sta grămadă exact acolo unde se află acum groapa de gunoi.

17 decembrie 2003

Gândul îmi fuge tot la mine-copacul. Cu gunoi la rădăcină doresc să mă înalț precum arborele mesianic ce crește din grăuntele minuscul de muștar.

Copacul crește drept, dă umbră și rod la vreme și sub bătrâna lui ascultare ai zice că are inimă și este om, așa de mult își iubește Ziditorul, pe când omul umblă după strămbătăți, pune piedici aproapelui, iar în loc să se roage, caută veselia trupului; ai zice că are inimă de lemn și că e copac, așa de mult își hulește Creatorul.

18 decembrie 2003

Trupul mi-este în continuare slab, dar sufletul mi-e vesel. Simt că fac ceva folositor pentru mine, simt cum cresc, simt cum las în urmă negura păcatelor. Mi-e greu să țin post, dar mi-am făgăduit mie însumi că voi ține și voi duce această promisiune până la capăt. De fapt îmi complic singur existența, fiindcă încerc să postesc așa, după modelul mănăstiresc. Nu cred că la boala mea de stomac se recomandă așa ceva. Totul trebuie făcut cu măsură. Părintele Cleopa spune să mănânci, în zilele de post, din alimentele permise și de trei ori pe zi, ideea este să nu te sature, căci dacă te saturei acela nu se mai cheamă post.

Eu admir în continuare răbdarea lui Dumnezeu. Cum de mi-a

20 David în Cartea Psalmilor: *Și când mă necăjeau am chemat pe Domnul și către Dumnezeul meu am strigat. Auzit-a din locașul Lui cel sfânt, glasul meu și strigarea mea* (Psalmi 17, 7-8).

răbdat atâtea păcate, cum de nu am fost pedepsit cu o boală mai grea, mai istovitoare? Răbdarea lui Dumnezeu nu este ca răbdarea oamenilor. Semănătorul nu vede sămânța pe care a ascuns-o în pământ, dar e mulțumit de lucrarea sa, și cu răbdare, după ce a semănat, așteaptă roadă. Tot așa și Dumnezeu, aruncând spre noi semințele cuvintelor de Înțelepciune cuprinse în Sfânta Scriptură, privește și... tot așteaptă roadele noastre. Dumnezeu are îndelungă răbdare, noi nu avem nici măcar „răbdărică”, așa cum o numea un vestit stareț de la Secu.

20 decembrie 2003

Cugetarea la patimile Domnului este un lucru care aduce liniște în suflet, este rugăciune de-a dreptul. Azi mă gândeam la sufletul Mântuitorului. Câtă noblețe, câtă mărinimie! Să ai răbdarea să înfrunți bătăile, scuiăturile, înghiontirile, hulele, bicele, sângele și roind, ghimpii, batjocura. Îmi place să cred că frumusețea tuturor sufletelor care viețuiesc acum pe pământ, cu greu poate egala frumusețea gestului dintr-o singură Patimă a Mântuitorului.

21 decembrie 2003

Mi-amintesc că la un festival la Râmnicu Vâlcea, prin 1999, după multe sute de miligrame de votcă ne-am alăturat cântărilor nocturne, pe holurile unui cămin de liceeni. Se cântau colinde în variantă „death metal”. Persiflam câteva colinde cunoscute, cântate de obicei de Ștefan Hrușcă. Simțeam că e diavolesc ce facem, dar nu ne opream, asta fiindcă diavolul nu se satură niciodată să batjocorească omul, să-l dezbrace de tot ce are mai uman.

Azi totul este în schimbare și am repetat pentru concertul din ajunul Crăciunului. Colindele sunt pentru mine ceea ce este medicamentul pentru un bolnav... De fapt, dacă mă gândesc bine, este primul Crăciun din viața mea. Până acum, cu rușine recunosc, Crăciunul însemna pentru mine o beție în plus, o altă oportunitate spre a mai cheui ba pe la unul, ba pe la altul. Cadouri, brad, sarmale, vin... și nimic mai mult.

Crăciunul este însă atât de plin de semnificații spirituale. E legat de bucuria nașterii Domnului, dar nimeni nu mă oprește să lăcimesc când mă gândesc că Iisus S-a născut într-o iesle nenorocită și eu într-un pat comod de spital. El a purtat haine sărăcăcioase, așa cum și melodia spune „...n-are scutec de înfășat”, iar eu scutece probabil din cel mai bun material. El era căutat spre a fi ucis, iar eu stăteam liniștit captând întreaga atenție și drăgălășenia celor din jur.

Dincolo de aceste contradicții, orice naștere este un eveniment important, fiindcă nașterea se opune morții. Sufletul la naștere are o puritate și o candoare care explică, fără cuvinte, de ce copiii sunt așa de iubiți, atât de îndrăgiți.

E aproape Crăciun și simt și eu că reasc. Prin puterea spovedaniei, fiindcă mă spovedesc cam o dată la trei săptămâni, păcatele le las încet în urmă. Patimile se sting în mine de la zi la zi, iar dragostea lui Dumnezeu pentru mine, păcătosul, crește simțitor.

Trăiesc o renaștere mai importantă decât nașterea, creșterea mea spirituală pare mult mai importantă decât creșterea în înălțime, de care am fost atât de preocupat în copilărie. Copil fiind, deja mi-am arătat unele instincte păcătoase, fiindcă nu aveam o țintă, un țel, un drum. Azi, când mă simt ca un nou născut sunt bucuros că am o țintă, un drum, un țel. Iar toate astea poartă un nume sfânt: Iisus Hristos.

24 decembrie 2003

Am îmbrăcat Biserica Sfântul Vasile în haine de sărbătoare și am cântat mai bine de o oră în fața unui public numeros. A fost primul concert de colinde în Biserica Sfântul Vasile după aproape 20 de ani. Entuziasm, lacrimi, felicitări, îmbrățișări ca între adevărați frați și surori întru Hristos.

Am lăsat în urmă chefurile deșănțate unde îmi zguduiam creierii și îmi scuturam pletele pe ritmuri muzicale diabolice. Acum, sufletul meu cântă împreună cu ființa mea, e vorba de o plăcută armonie care-mi îndulcește viața. Mai simt că noțiunile de a celebra, a sărbători capătă pentru mine noi dimensiuni. Sunt invitat și la un pahar de vin. Refuz politico, fiindcă am făcut o promisiune în acest sens către Dumnezeu. Simt în jur multă lumină, multă căldură, mult har și bucuria specifică sărbătorilor de iarnă. De data aceasta este altfel! Mă bucur că, într-o zi de aprilie, o boală m-a căutat din senin. Fără ea n-aș fi ajuns aici! La această sărbătoare a spiritului...

25 decembrie 2003

Rugăciunea?! M-am gândit că, dacă în ultimele luni am fost mai curat, mai simțitor, mai aproape de Dumnezeu, mai uman, poate mai înțelept, toate astea le datorez rugăciunii. Pravila nu am lăsat-o deloc și zilnic, dimineața, la prânz și seara, la fel cum bolnavul își ia pastila, la fel și eu mă ating de această doctorie duhovnicească - rugăciunea. Dumnezeu ne-a lăsat prin Sfintele Taine un scut atât de puternic împotriva păcatului săvârșit, încât cu

greu cineva care ascultă de Scripturi, de preot și de Biserică poate fi socotit întinat. În războiul cel duhovnicesc, întru câștigarea laurilor mântuirii nu contează că ai căzut în cursă, că te-ai înnămolit, că ți-ai julit genunchii, că te-a durut, că ai icnit de efort, că ai transpirat, că ai răbdat. Am văzut cu toții! Când un atlet câștigă cursa și primește laurii victoriei, de îndată zâmbește și uită tot efortul pe care l-a depus până atunci. E mulțumit că a ajuns în frunte și zâmbește pentru că inima lui zâmbește.

Așa este și omul care se roagă. El este un atlet care aleargă continuu ca să câștige cursa, un atlet greu de întrecut, datorită atuurilor sale. Fiind pe drumul ascultării, acest om are credința că Dumnezeu îi este aliat, nu numai când îmbracă haina virtuților, ci și atunci când zace în noroiul păcatelor. El știe că, dacă Dumnezeu are atâta bunătate, încât să ne ierte păcatele - cât nisipul mării²¹ - nu are de unde să aibă răutatea, să treacă cu vederea rugăciunile noastre.

Pentru un atlet, aliatul principal este puterea dată de mușchi. Pentru atleții lui Hristos, cea mai puternică armă este rugăciunea. Simt că este bine ca prin rugăciune să punem virtuțile noastre - evlavia, cumpătarea, răbdarea, bună cuviința, ascultarea, cinstea, necântirea, cucernicia, omenia - într-o pungă cât mai groasă. Pentru că e destul cu un ac mic să înțepi o pungă mare ca pe acolo să se scurgă toată apa faptelor bune.

De mare folos în timpul rugăciunii îi este omului zdrobirea de inimă, însoțită de lacrimi. Asta pentru că Împărăția lui Dumnezeu se câștigă cu trudă (Luca 16, 16). În drumul acesta, în care fiecare se silește să câștige un loc în bucuria veșnică, apar felurite chipuri de a intra în Împărăția lui Dumnezeu, dar numai o singură Ușă: Hristos²².

Ce mare e efectul lacrimii în timpul rugăciunii! Când vine vorba de lacrimă însă, mă gândesc că nu e bine să egalăm lacrimile femeilor mironosițe în cantitate, ci în calitate. Lacrimile pot veni și din mândrie, de aceea e bine să le diferențiem.

Vreau să fiu cât mai atent la mândrie! Slava deșartă este un mare dușman al rugăciunii pentru noi toți. Fix pe muntele unde urcăm zăpada²³ curată și frumoasă a rugăciunilor, stă la pândă mândria. Un pic de ne atingem de ea, și s-a și pornit avalanșa!

Unii au vorbirea cu sinele, alții cu lumea, iar alții vorbirea cu

21 Vezi rugăciunea de pocăință a lui Manase;

22 Arsenie Boca, *Din învățăturile Părintelui Arsenie Boca - Talanții Împărăției*, Ed. Credința Strămoșească, 2002, p. 127;

23 *Spăla-mă-vei și mai vârtos decât zăpada mă voi albi* (Psalmi 50, 8).

Dumnezeu. Dintre acestea trei, doar vorbirea cu Dumnezeu, care este rugăciunea, înalță, înțelepțește, luminează. Pentru rugătorii fervenți, bucuriile veșnice sunt foarte aproape. Am credința neștrămutată că nu va da voie Domnul Dumnezeu nostru ca focul iadului²⁴ să se atingă de genunchii tociți la rugăciune.

Ce ne costă sau cât ne costă să ne rugăm? De multe ori o carte de rugăciuni costă câțiva bănuți. Nu este oare lucru mare că, tocind paginile acestei cărți, poți să obții mântuirea la un preț²⁵ atât de mic!?

Mulți au darul rugăciunii, dar nu cumva să-i ajungă trufia pentru asta, căci la rugăciuni trebuie să adăugăm și lucrarea faptelor bune. Cel ce se laudă că are rugăciunea, dar nu are și lucrarea faptelor este ca unul care se mândrește că și-a cumpărat o căruță nouă, dar stă cu ea în curte, pentru că nu are bani de cal.

Pentru timpul petrecut la rugăciune orice om își va lua plata de la Dumnezeu, căci pentru fapta cea bună, fie ea cât de mică, există răsplată. Dacă ai întins o coajă de pâine până și câinele îți mulțumește, dând din coadă.

În rugăciunile noastre să ținem permanent legătura cu sfinții. Dacă rugăciunea ar fi o sfoară până la cer, degeaba am încerca să urcăm cu forța brațelor noastre că, după puțină vreme, am obosi. Tocmai de aceea avem nevoie de sfinții mijlocitori! Pentru că ei ne învață să ne ținem cât mai bine de sfoară, adică să fim stăruitori în rugăciune. Cu cât ne vom ține mai bine de sfoară, cu atât sfinților le va fi mai ușor să ne tragă la cer. La fel, mâncarea bună la gust fiecare o mănâncă pe îndelete, în vreme ce mâncarea rea abia o înghiți. Din aceste două trăiri trebuie să luăm, atunci când ne rugăm, pofta și râvna - din prima, iar din a doua - mestecarea lentă a cuvintelor.

Nu trebuie gândită rugăciunea - mai ales în timpul canonului - ca o datorie. Asta pentru că rugăciunea nu e datorie, ci privilegiu. Rugăciunea nu e corvoadă, ea reprezintă o declarație de dragoste²⁶. Rugăciunea e sămânță care rodește bucurie duhovnicească. Această sămânță trebuie

24 Idolatrul din focul iadului i-a zis Sfântului Macarie Egipteanul: „Cât de departe este cerul de pământ, atât este focul de mare; stăm din picioare până în cap în foc. Chinul cel mare este mai jos de noi” (*Pateric*, Avva Macarie);

25 Sensul este evident metaforic, pentru că harul divin nu se poate cumpăra, ci se dă gratuit din marea bunătate a lui Dumnezeu.

26 *Luauți jugul Meu...căci jugul Meu e bun și povara Mea e ușoară* (Matei 11, 29-30).

udată cu lacrimi.

Când urci scara, ești atent mai totdeauna să nu lipsească vreo treaptă, să nu-ți alunece picioarele. Îți este frică să nu aluneci, să nu cazi. Starea asta de atenție să o păstrăm și pe scara pe care o urcăm în vremea rugăciunii, pentru că gândurile din afară, ispitele necuraților, gălăgia minții sunt tot atâtea trepte lipsă.

Și tot despre rugăciune... Printre noi sunt avocați care, prin cuvinte meșteșugite, scapă criminalii de la adevărata lor pedeapsă sau înfundă oameni nevinovați. Rugăciunea este pentru noi avocatul desăvârșit. Căci mai bine este să câștigi cele ale lui Dumnezeu în mod cinstit, decât cele omenești în chip necinstit.

Când vine vorba de rugăciune, chiar și de la desfrânat am putea învăța ceva. Abia ce a desfrânat și o dată îl auzi că zice: „mai vreau!”. Uite, așa să ne fie și nouă râvna în timpul rugăciunii. Osteneală de-ai făcut - de-ai făcut metanii cu sutele sau de ai postit ca bătrânii de odinioară - tu să zici: „nu e îndeajuns, mai vreau!”.

Dacă ne-ar mântui mâncarea, toată ziua am sta la masă, dar dacă ne mântuiește rugăciunea, oare de ce îi oferim atât de puțin timp?

Mare este rugăciunea și mare este folosul ei! Ascultând de îndemnul Sfinților Părinți de a ne ruga cu toată ființa, așa încheia aceste rânduri, scrise într-o zi așa specială, cu acest gând: „Cel ce cade în genunchi cerând tatălui trupesc iertare, cu sufletul vede, de la depărtare, raiul. Cel ce cade în genunchi pentru a cere iertare Tatălui ceresc este deja cu sufletul zburdând prin rai. Iar cel ce cade în genunchi cerând din suflet iertare dușmanului, pregătește raiul nu doar pentru unul, ci pentru două suflete”.

27 decembrie 2003

După post, bucatele ce se gătesc de obicei în preajma Crăciunului mi se par o adevărată desfătare. Mirosul de sarmale și cozonac este cel mai răspândit. Mănânc cu poftă și mă gândesc că și în această forfotă a gospodinelor trebuie să fie vreo învățătură despre credință. Hrana cea mai consistentă nu mi se pare însă hrana materială, ci cea spirituală, alcătuită din darurile dreptei credințe.

Dreapta credință este mai mare decât cuvintele înțelepților acestei lumi. Cuvântul, ca Lumină spre descoperirea neamurilor (Luca 2, 32), este mai mare decât înțelepciunea acestei lumi, aceasta, pentru că Hristos S-a născut mai înainte de gând, mai înainte de toate cuvintele înțelepților pământului. „Domnul Hristos este dintru început, iar cei însetați de cunoaștere, mergeți spre Domnul, căci El e lumina cea neasemuită, Care

luminează pe tot omul care vine în lume”, obișnuia să spună Teofan Zăvorâtu. Hristos este hrana cea vie, hrana cea bună.

Hrana cea bună întru dreapta credință își are originea în aluatul oferit ca pildă de Mântuitorul. Din acest aluat hristic trebuie dată la dospit, toată pâinea mântuirii. De ne vom hrăni din aluatul neofariseistic oferit prin cuvinte ticluite de sectanți, pâinea ne va fi amară, căci cu vorba îl mărturisim pe Hristos, dar cu inima Îl trădăm. Cuvintele aranjate după bunul plac al omului - chiar de ar fi spre lauda lui Dumnezeu - dacă n-au însoțirea faptelor bune și dreapta credința sunt doar cuvinte care concordă cu muștrarea: „Poporul acesta Mă cinstește cu buzele, dar inima lor este departe de Mine” (Matei 15, 8).

Am temeiuri să iubesc dreapta credință și mai ales Biserica Ortodoxă, căci Apostolul mă muștră: „Iubirea este împlinirea legii” (Romani 13, 10). Legea și sobornicitatea Sfintei Biserici sunt nedespărțite, căci Hristos a fost mai presus de orice eres și a fost mărturisit împreună cu dreapta credință la șapte sinoade ecumenice.

Mai am un temei să iubesc Biserica și în Epistola către Corinteni unde Sfântul Pavel scrie că: „Nimeni nu poate să pună altă temelie, decât cea pusă de Hristos” (I Corinteni 3, 11). Temelia a pus-o Hristos, El fiind mai înainte, dar fiind urmat de Apostoli, păstori și învățători. De aici înțeleg frumusețea întru apostolicitate a Bisericii Ortodoxe. Și mai am temei să iubesc sfințenia Bisericii Ortodoxe pentru că toate cele ale Legii²⁷ sunt sfinte și sfințitoare, fiind instituite de Hristos.

Mă gândesc că, acum, de Crăciun - dar și cu alte ocazii -, gospodina drege mâncarea după gustul ei, până cei ai casei se obișnuiesc cu gustul mâncării respective. Mâncarea cea bună se face din aluatul cel bun și sașietatea o aduce încununarea după legea dată de Hristos prin lucrările și faptele drepte credințe. Bucatele drese de gospodină nu mă pot sătura mai mult de o oră-două, cuvintele Evangheliei însă mă pot sătura atât cât durează viața sufletului, adică veșnic.

28 decembrie 2003

Odată am bătut un om. L-am bătut foarte rău, l-am târât de păr și l-am lovit până i-am spart arcada. Eram la un chef studentesc, cu multă băutură și cu multă muzică rock. Atât el, viitoarea mea victimă, cât și eu eram foarte bine văzuți: amândoi cu părul lung, negru, amândoi chitariști.

27 Cele șapte Sfinte Taine ale Bisericii Ortodoxe sunt parte a Legii, pentru că sunt instituite de Mântuitorul Hristos, direct sau indirect.

Eram un soi de vedete. Am băut, am dansat împreună cu fetele și, pe urmă, au început controversesele. Capul răutăților era acest individ care se credea peste toți cu știința sa și contrazicea pe toată lumea pe probleme lingvistice sau spirituale. Spiritele s-au încins când, beat fiind, a început să spună în gura mare că el este satana. La miezul nopții, când gazda, o fată care își serba ziua, a dorit să spună un cuvânt, atenția a acaparat-o tot acest individ care ne-a jignit pe toți, afirmând că suntem filologi, dar că nu cunoaștem limba română, că nu știm ce înseamnă „patetic” și mai ales că avem mania să folosim cuvinte cărora nu le cunoaștem sensul. După ceva timp, acest om, care se numea pe sine satana, a început să supere fetele. Nu am un caracter violent, dar nu am mai suportat. Pur și simplu l-am luat de păr. L-am târât afară din apartamentul în care mă aflam și i-am dat vreo doi pumni.

Sigur că lucrul pe care l-am făcut este un păcat uriaș. Pentru el m-a muștrăat conștiința multă vreme. Am spovedit acest păcat, dar conștiința tot mă mai muștră. Dacă era beat nu trebuia să-l băgăm în seamă, trebuia ignorat. Cu sectarul și cu omul beat nu e bine să stai prea mult de vorbă, unul e beat de mândrie și eres, celălalt de vin.

Acum, la peste zece ani de la această întâmplare nefericită, îmi amintesc că m-a înfuriat din cale afară faptul că acel om se credea diavolul în persoană. Cât să fii de hâd, cât de jos să te cobori ca om, încât să ți se pară că ești satana în carne și oase, cât de nesimțitor să fii față de Dumnezeu? Eu, la acea vreme un slujitor al păcatului, m-am înfuriat pe un alt slujitor al păcatului?! E comico-tragică această întâmplare, dar îmi dau seama că de-a lungul vieții, chiar de mi-a lipsit dragostea față de Dumnezeu, față de satana întotdeauna am avut sentimente ostile.

31 decembrie 2003

Din păcate, din dorința mea de a petrece Revelionul la rugăciune, în micul paraclis din Strada Eroilor, s-a ales praful. Mi-e rău! Îmi este foarte rău și am o durere care mă înconvoaie, undeva în partea dreaptă, cam pe unde ar trebui să fie apendicele. Durerile nu conținesc! Stau în casă, mă uit un pic la televizor. La miez de noapte deja se aud tunetele, chiotele, bubuiturile și celelalte... Eu mi-am luat cartea de rugăciuni și nu vreau să știu de nimeni și de nimic. Am în față rugăciunea de sănătate și o repet la nesfârșit. Peste puțină vreme sunt deja în pat, la somn... Somnul vine greu, durerile mă chinuie... A mai trecut un an...

1 ianuarie 2004

Singura mulțumire este că am fost la Biserică și că am prins dezlegările, Moliftele Sfântului Vasile. Am speranța că poate problemele mele de sănătate vor lua odată sfârșit. După doar două ore de la Liturghie, din nou dureri. De data aceasta sunt atât de mari, încât mă hotărăsc pe loc să merg la urgențe. Nici prin cap nu-mi trecea că nu voi ajunge la chirurgie. Mă și vedeam pe masa de operație. După consult însă am răsuflat ușurat. Diagnosticul a fost unul mai blând: Nu aveam apendicită, ci doar o afecțiune mai ușoară, tratabilă cu medicamente. Mi-am luat tratamentul și am plecat încrezător spre casă. Anul acesta va fi mai bun... Trebuie să fie mai bun!

3 ianuarie 2004

Încă am dureri. Nu am un început de an prea grozav. Probabil că și schimbarea bruscă a regimului alimentar mi-a dat organismul peste cap... Am luptat cu „lupta cea bună”, așa cum spune Apostolul, dar simt că o parte din baterii sunt pe terminate. Mă cam luptă deznădejdea și frica de moarte. Poate că ar trebui să mă internez din nou... Voi face fizioterapie, voi lua contact cu aerul curat, cu oameni care au probleme mult mai grave decât ale mele... Și poate că voi găsi un echilibru în toate...

„Doamne Iisuse Hristoase, miluiește-mă pe mine, păcătosul!” este în continuare rugăciunea mea preferată. Nu mai pot să o las fiindcă este ca o melodie duhovnicească pe care ar vrea inima mea să o cânte tot timpul, chiar și fără să-i dau eu comanda. Am biruit insomniile cu „Doamne Iisuse...”, sigur voi reuși mult mai multe dacă o să Îl am pe Hristos pe buze, în preocupările minții, în suflet. Durerile mele de coloană sunt din ce în ce mai chinuitoare...

7 ianuarie 2004

E Sfântul Ioan. Am găsit de cuviință să-mi vizitez tatăl. Tatăl meu poartă numele sfântului care L-a botezat pe Hristos la Iordan... Tata locuiește undeva la țară, într-un sat, pe dealurile sărace ale Alunișului... Îl vizitez destul de rar. Reîntâlnirea mea cu el a fost cam ciudată. A sesizat schimbări majore la mine și nu înțelegea de unde vin acestea... M-a văzut cu cărți ale părintelui Cleopa... M-a văzut cum caut prin cărțile lui și pun pe foc tot ce este primit de la sectanți. M-a auzit vorbind foarte des despre Dumnezeu, despre mântuire, despre darurile Sfântului Duh...

Săracul! A crezut că am intrat în nu știu ce sectă... L-am liniștit și i-am spus că tot ce știu și am învățat se datorează faptului că am mers des la biserică... I-am mai spus că voi da la Facultatea de Teologie Ortodoxă și s-a liniștit. Multă lume, știind că nu am obligații de familie sau o prietenă, gândea că o voi apuca pe calea desfrânării. Dumnezeu însă m-a chemat pe calea mântuirii, care este mai anevoioasă, dar mult mai frumoasă. Mănânc, trăiesc, respir în Dumnezeu! Dumnezeu este totul pentru mine!

9 ianuarie 2004

Durerile mele s-au mai estompat. Doar coloana mă mai doare, dar îndur și merg mai departe... Trupul! Ah, trupul... N-ar fi oare mai bine să am grijă mai mult de suflet și pe cele ale trupului să le ignor?

Omul are o constituție dihotomică, adică are trup și suflet. O minte curată are daruri de la Tatăl ceresc, un suflet ales Îl poartă pe Hristos, iar un trup care caută neîntinarea, cheamă Duhul Sfânt. În această conexiune trinitară, avem o expresie a impulsului creaționist - „chipul și asemănarea” - total diferită de punctul de vedere al celor care susțin că de la Dumnezeu avem doar fizionomia. E greșit a considera că Dumnezeu ne-a dat „chipul și asemănarea” după trup, pentru că astfel amestecăm Ființa Supremă cu materia. Dumnezeu nu este materie, iar la crearea omului ne-a dat asemănarea spirituală. Dacă ar fi fost materie, exista premisa să ne fi creat pe noi oamenii din materia Sa. Se lua ceva din Dumnezeu, astfel se știrbea atotplinătatea perfecțiunilor divine. Dacă Dumnezeu ar fi materie și ne-ar fi alcătuit din materia Sa, ar fi însemnat ca omul să aibă participare la Ființa dumnezeiască, lucru posibil doar Persoanelor care alcătuiesc Sfânta Treime.

Omul are însă puterea - prin cuget, simțiri și voință liberă - să capete, nu participare la Ființa dumnezeiască, ci minunatul dar al iluminării harice, după cum arată dumnezeiescul părinte Ioan Damaschin. El spune în *Dogmatica* sa: „Omul se îndumnezeiește prin participarea la iluminarea harică, și nu prin transformarea sa în ființă dumnezeiască”²⁸.

Cu toate astea, sufletul omului nu poate trăi fără trup. Nici trupul nu poate trăi fără suflet. Tot așa, dacă inima omului nu mai bate și creierul își încetează activitatea. Precum, dacă omul are vătămat de moarte creierul și inima își încetează funcțiile. Sufletul omului aici pe pământ este mai mic în puteri decât sufletul oricărui înger. Chiar și decât al îngerilor din ceata

inferioară²⁹. Scriptura relevă acest lucru: „Ce este omul să-ți amintești de el?... Micșoratu-l-ai pe dânsul cu puțin față de îngerii” (Psalmi 8, 4-5).

Puterile sufletului sunt mai mari decât ale trupului, căci un suflet murdar poate murdări și fizionomia, dar un trup murdar poate purta în sine un suflet ales. Sufletul căzut cu greu poate fi ridicat de către trup, pe când trupul căzut se ridică lesne prin suflet. Un suflet viu îi este de mare folos unui trup aproape mort, dar un suflet muribund nu-i este de folos trupului sănătos.

Peste toate sufletele tronează însă sufletul lui Hristos. Așa cum spune Fericitul Augustin: „Creaturile inferioare sunt conduse de Dumnezeu după o anumită ordine, prin mijlocirea creaturilor superioare. Sufletul lui Hristos, care e mai presus de orice creatură, domnește astfel peste toate făpturile”.

Sufletul dă puteri nebanuite trupului și chiar și cele cinci simțuri i se subordonează. Cu trupul poți să te uiți, să auzi, să pipăi, să miroși, să guști. Sufletul racordat la credință ajută trupul să vadă, să înțeleagă, să se ferească de desfrânări, să dorească miresme duhovnicești, să dorească dulceața Trupului și Sângelui Domnului nostru Iisus Hristos. Căci așa îi muștra Mântuitorul pe cei care nu credeau, cu vorbele lui Isaia: „...cu urechile veți auzi, dar nu veți înțelege, și cu ochii vă veți uita, dar nu veți vedea” (Matei 13, 14).

Sufletul ne dă multe alte puteri: voința, cugetul, simțirea, virtutea, chiar și puterea de a cuvânta. Aceasta este una dintre cele mai importante puteri ale omului, puterea cuvântătoare, căci degeaba cugeți, dorești sau simți, dacă nu poți să comunici. Sufletul este direct implicat în actul de vorbire.

Dacă omul nu ar vorbi cu puterea sufletului, ci doar cu cea a trupului, singurele vorbe pe care le-ar scoate ar fi: mâncare, băutură, desfrâu, țigară, somn...

11 ianuarie 2004

Am avut dreptate să consider că e bine să merg la Sfântul Maslu cât mai des. Tocmai citesc o carte care se cheamă *Puterea Sfântului Maslu*, o carte scrisă de Ioanichie Bălan, alt duhovnic renumit ce provine de la „Athosul românesc”, adică de la Sfânta Mănăstire a Sihăstriei. Se relatează cazul unei demonizate care se vindecă minunat, participând la Sfântul Maslu și la Sfânta Liturghie. Amănuntele, în special cele în care diavolul vorbește din trupul fetei, punând stăpânire pe simțurile ei, sunt

tulburătoare. Vindecarea acestei femei este fără dubii o minune a zilelor noastre, consemnată și atestată de această carte plină de duh.

Pe scurt, la vindecarea acestei tinere demonizate, în acest zguduitor caz, se arată: puterea extraordinară ce stă în Evangheliile citite spre vindecare în timpul Tainei Sfântului Maslu, se arată bunătatea lui Dumnezeu, care, în lupta dintre un biet suflet al unei femei firave și un demon, căpetenie în iad, după cum își spunea, a dat câștig de cauză celui slab și credincios (și nu celui cu putere), și se mai vedește faptul că, fiind cât mai aproape de Biserică și de slujitorii altarelor, îi atragem pe îngerii lui Dumnezeu de partea noastră, atragem harul lui Dumnezeu și binecuvântarea divină. Fiind cât mai aproape de Biserică, niciun om nu-ți poate spune: „Gata! Ești mântuit!”. Dar fiind aproape de Biserică, știi sigur că te afli pe o Cale, și aceasta este calea mântuirii.

12 ianuarie 2004

Tot ce ne înconjoară ne vorbește despre Dumnezeu. Toate grăiesc despre Creatorul lor, Care nu e altul decât bunul Dumnezeu. Părintele Cleopa are o demonstrație simplă, care ar trebui să-i pună pe gânduri pe necredincioși. El spune că, atunci când privești o clădire, știi sigur că a fost făcută de un meșter și, dacă e frumoasă această clădire, te apuci să-l lauzi pe arhitect, pe meșter sau pe muncitori, fără să-i fi văzut vreodată. Tot așa este și când privești cerul, stelele, planetele, bunul mers, ca de ceasornic, al Universului. Dacă masa, scaunul, lingura, ceainul, casa au fost făcute de cineva, atunci și stelele, cerul, planetele, întinderea de ape au fost făcute de Cineva. Acest Cineva nu poate fi decât Bunul Dumnezeu, Cel pe Care îl slăvim și căruia îi adresăm rugăciunea „Tatăl nostru”. Și dacă găsim cuvinte de laudă pentru un olar, zidar sau pantofar, cum oare să nu găsim laude pentru Cel mai mare dintre meșteri, Creatorul a toate, Stăpânul Universului - pentru Dumnezeu?!

Priveam azi, liniștit, cum arde focul în sobă. Pe Pământ, acolo unde arde un foc trebuie să fie în preajmă și un om, ori să-l stingă, dacă acesta înseamnă primejdie, ori să-l întrețină, dacă acesta aduce folos. Acesta reprezintă focul văzut.

Dar există și un altfel de foc, este vorba de cel lăuntric, cel care își face simțită prezența atunci când în creștinul mărturisitor al lui Hristos se aprinde flacăra iubirii de Dumnezeu. Acesta este focul nevăzut.

Iubirea de Dumnezeu este și ea un foc; îngerii și sfinții duc lupte să țină acest foc aprins, iar vrăjmașul încearcă din toate părțile să-l stingă.

13 ianuarie 2004

Azi am fost la spital. M-am dus să vizitez un coleg care a trecut printr-o operație dificilă de fiere. În drum i-am cumpărat ceva colegului, apoi am urcat în salon, dar am simțit că nu fac asta cu tot sufletul, ci mai mult pentru că doream să ascult de porunca „cercetează-i pe cei bolnavi”. Totuși amicul meu bolnav s-a bucurat sincer și de vizită și de cadou. Între a nu înfăptui nimic și a face o faptă bună, chiar mai silit așa, este de preferat a doua situație...

Din una într-alta am ajuns la discuțiile despre ceilalți colegi. La un moment dat, a mai apărut un coleg și ne-am pus pe bârfe, clevetit și râsete pe seama defectelor celorlalți. De la spital am plecat un pic cam dezgustat de felul în care m-am purtat. Am vrut să fac un lucru bun și m-am trezit făcând aceste păcate grosolane. Cred că mai bine era să fi stat acasă, să mă fi rugat sincer pentru sănătatea acestui coleg, decât să particip la denigrarea semenilor, la bârfe și clevetiri.

Mi-am dat seama azi că Dumnezeu citește în om și cea mai vagă umbră de gând. Fapta bună, dacă are scopuri rele, este ca o fecioară îndrăcită. Degeaba ai în tine virtutea, dacă nu vrei să izgonești răutatea!

15 ianuarie 2004

„Nu mă îngrijesc de păcatele mici, pentru că doar cele mari sunt cu adevărat importante!”. Acesta este gândul care m-a preocupat astăzi. Iată o filozofie care odihnește sufletul leneș, dar neliniștește sufletul râvnitor. Că e mic, că e mare, păcatul este păcat.

Spunea un metodist că ar putea măsura intensitatea, valoarea, calitatea unei opere literare - în speță a unei poezii - după fiorul care te străbate pe șira spinării atunci când intri în contact cu această operă. Nu este o metodă infailibilă, dar plecând de la acest raționament, prin extrapolare se ajunge la o metodă simplă de „a detecta” păcatul. Când te mustră conștiința, atunci ai un semn clar că ai păcătuțit.

Sfântul Ioan Damaschin spune că atunci când se așteaptă un lucru rău³⁰, se naște frica, iar când lucrul acesta este prezent, se naște tristețea³¹.

Mustrarea de conștiință nu este totuși cel mai bun „barometru” de măsurare a păcatelor. Cel care ne poate cântări cel mai bine păcatele este Însuși Dumnezeu, iar cel care ne poate pune păcatele pe „galantar” în această viață este preotul duhovnic.

30 Cum ar fi, de pildă, păcatul;

31 Sfântul Ioan Damaschin, *op. cit.*, p. 86.

Ce nevoie are omul de preotul duhovnic? Nevoia de duhovnic a fiecărui creștin este mai mare decât nevoia orbului de a fi ținut de mână și călăuzit³². Preotul, având puterea atingerii lui Hristos³³, are și harul de a ierta, prin lucrare dumnezeiască, păcatele mari și mici.

Ai lepădat păcatele mari? Să dai slavă lui Dumnezeu că ți-a dat darul și puterea să faci asta! De acum, însă, trebuie începută pregătirea pentru adevărata luptă. Căci păcatele mici dispun de armată multă.

17 ianuarie 2004

La cor mă simt din ce în ce mai confortabil, pun și eu umărul așa cum mă pricep la cântările bisericești și rezultatul este mulțumitor. Muzica poate fi și mântuitoare, de aceea nu trebuie pe de-a întregul blamată, criticată, eliminată. Rockul a trezit în mine instinctele cele mai josnice, muzica bisericească a trezit în mine instinctele cele mai înalte. Sunt mulțumit că Dumnezeu m-a chemat la această misiune de a cânta într-un cor.

Am ascultat multă muzică rock fără să am habar de mesajul pe care vrea să-l transmită trupa respectivă. Într-una din zile am avut curiozitatea să intru pe o pagină web, conținând versurile pieselor cântate de trupele mele preferate. Trupe care mie mi se păreau decente, au mesaje înfiorător de anticreștine. Iar în această categorie aș putea include grupurile WASP, Venom, Therion, Queensryche, Overkill, My Dying Bride, Avatar, Accept, Alice Cooper, Biohazard, Candlemass, Dimmu Borgir, Gorefest, Hammerfall.

_____ Mesajele din cântecele lor seamănă cu acesta:

32 *Poate orb pe orb să călăuzească? Nu vor cădea amândoi în groapă?* (Luca 6, 39);

33 În multe dintre bisericile ortodoxe se poartă obiceiul atingerii de veșmintele preotului, în amintirea vindecării femeii care avea scurgere de sânge de doisprezece ani - ea a zis: *Numai să mă ating de haina Lui și mă voi face sănătoasă* (Matei 9,21) -, dar și a multor alți bolnavi care *Îl rugau să se atingă de poala hainei Lui; și câți se atingeau se vindecau* (Matei 14, 36). Pentru că Apostolii s-au umplut de har din atingerea directă a Mântuitorului, iar Apostolii au numit mai departe episcopi, diaconi și preoți prin *punerea mâinilor* (Fapte 6, 6) - dată fiind și succesiunea apostolică neîntreruptă a ierarhiei din Biserica Ortodoxă - se poate afirma că orice preot, chiar și acum, după două milenii, poartă cu el puterea atingerii lui Hristos. Conștient sau inconștient, credinciosul se atinge de veșmintele preoțești, și astăzi, ca și cum s-ar atinge de Hristos.

I am possessed by all that is evil
The death of your God I demand!
I spit at the virgin you worship
And sit at my lord Satan's left hand.
(Venom)³⁴

18 ianuarie 2004

Azi la slujbă am văzut preoții șușotind între ei. M-a ajuns din urmă un sentiment de revoltă interioară. Slujba trebuie să fie ceva sacru. Totul să se facă în liniște și într-o desăvârșită evlavie. Pe urmă am realizat că am făcut o greșală. Că am judecat înainte de a cunoaște. Poate cei doi vorbeau despre o problemă ce ține de taina unui suflet, și, prin șușoteala lor, tocmai chemau un suflet la mântuire! Păcatul nu l-au făcut preoții, pentru că au vorbit un pic între ei, ci eu. Deoarece, în Biserică, fiecare trebuie să-și vadă de ale sale. Omul trebuie să fie în timpul slujbei în permanentă legătură cu Capul Bisericii, adică cu Hristos, nu cu lumea.

19 ianuarie 2004

Au apărut pastile noi. Acestea sunt plăcute la vedere și au un strat dulce protector. Așa sunt și femeile prea pline de cochetării și care vor să placă bărbaților... Sunt dulci la vedere, dar mult prea amar este păcatul desfrânării la care te cheamă haina indecentă și machiajul strident, încât să tac și să nu scriu aceste rânduri!

20 ianuarie 2004

Mă simt uneori ca prins în capcana diavolului. Părintele Arsenie Papacioc a spus că nu e bine să ne temem atât de tare de diavol, fiindcă demonul este în fapt un tolerat, o slugă neputincioasă. Un iepure mă poate învăța ce să fac, încât să nu mă mai tem. Iepurele prins în capcana vânătorului are un singur țel: să iasă din capcană. Se rupe din capcană, chiar dacă sângerează și, mai încolo, moare. Astfel să nu zăbovim mult în capcanele pe care ni le întinde necuratul, ci să fim ca iepurele - să tindem să ne rupem de curse și piedici cu orice preț.

Prea multe am suportat sub influența necuratului atunci când i-am servit cu fidelitate, la fel cu cei care și astăzi cântă astfel de imnuri macabre de închinare:

34 Sunt posedat de tot ce este rău / Moartea Dumnezeului vostru eu o cer / Scuipe pe fecioara pe care voi o venerați / Și stau pe brațul stâng al dumnezeului meu-satan.

Take me from the hordes of the living
Into the blessed darkness
Master of disorder
Take my impure flesh.
(Dimmu Borgir)³⁵

21 ianuarie 2004

Chiar de mi s-a spus că voi lua examenul la Teologie, asta nu înseamnă că nu trebuie să învăț. M-a speriat la început manualul de *Dogmatică Ortodoxă*. Mai apoi, a început să mă fascineze. Credeam că voi găsi în el univoc, habotnicie, dogme și păreri teologice, idei de tipul „ochelari de cal”. M-am înșelat! Manualul pentru examenul de Dogmatică are o privire de ansamblu, este realizat interconfesional. Aflu de aici despre primii eretici, despre ce gândesc protestanții, despre obiceiurile din Biserica Romano-catolică.

Nu sunt la un stadiu în care să mă apuc să judec vreo acțiune a unui om care se numește creștin, fie el catolic sau protestant, fiindcă poate omul acela, care se duce la o biserică închinată lui Iisus, are căință, fapte bune, virtuți. Eu merg la biserică, dar mi-a secat deja lacrima, faptele bune le număr pe degete, virtuți nu am. Singurul lucru pe care sunt sigur că-l am este păcatul. Firește nu pot fi de acord cu hulele aduse dumnezeirii lui Hristos, cu eresurile privind firile lui Iisus, cu faptul că sectanții ignoră darurile Sfântului Duh din Sfintele Taine sau cu dogmele inventate, cum este cea a primatului papal...

22 ianuarie 2004

Am hotărât să mă reinternez și deja fac demersul, hârtiile, actele, formalitățile. Îmi închipui că internarea aceasta va fi un fel de apostolat, fiindcă oamenii bolnavi au nevoie de Dumnezeu. Va fi pentru mine un teren propice să aprind în oameni dragostea de Hristos, așa cum și alții au aprins-o în mine. Mi-am pregătit câteva acatiste, cărțile frumos tipărite spre a le dăru. Voi găsi contextul propice pentru a le dăru, ca nu cumva să se creadă că dau aceste cărți așa cum fac sectanții, care dăruiesc cu gânduri viclene și doresc să-i abată pe mulți de la credința cea dreaptă.

23 ianuarie 2004

35 Du-mă departe de această gloată a vieții / În întunericul cel bine-cuvântat / ...stăpâne al dezordinii (diavole) / Ia carnea mea, cea plină de păcat...

Mă simt împăcat. Pe drumul pe care sunt, pe Calea care mi-a fost arătată de Dumnezeu, îmi este din ce în ce mai bine. Până mai ieri nu prea era pace între mine și suflet. Sufletul meu țipa revoltat împotriva celor care m-au trădat. Cu timpul, am înțeles că am fost trădat fiindcă la rândul meu i-am trădat pe alții. Azi mă simt împăcat cu propriul meu suflet.

Nu sunt puțini acei oameni care, în unele momente ale vieții - mai ales atunci când țin supărare -, declară că nu sunt în stare să spună rugăciunea „Tatăl nostru”. Înțelegem, astfel, îndemnul plin de dragoste al Sfinților Apostoli, din cea mai veche operă literară creștină postbiblică³⁶, de a spune des *Rugăciunea Domnească*. Să o spunem des, dar nu oricum, ci în contextul în care a te dăruia este cu adevărat o îndatorire socială. „Nu vei ezita să dai, iar dând nu vei murmura” sună un astfel de îndemn apostolicesc din *Didahia*.

A ierta greșeala aproapelui înseamnă „a da”, căci e vorba de a dăruia o parte din sufletul tău celui ce ți-a greșit. Mântuitorul ține și astăzi - prin pilda Vieții Sale și prin tot ce ne-a lăsat - predici ca aceea de pe „Muntele Fericirilor”³⁷; doar vom avea urechi să auzim și să pricepem că a ierta greșiților reprezintă un pas important în iertarea propriilor greșeli. Supărarea cu care îl asupești pe fratele tău este o sabie cu două tăișuri. Când scoți sabia cu mânie, riști să fii tu primul care se va tăia. Muzica rock m-a îndemnat de multe ori să scot sabia:

I am pissed and violent
Someday you'll understand.
I'm living to thrill myself like
The animal I know I am.
(WASP)³⁸

Cea mai puternică armă nu este sabia, care, fiind materialnică, se poate distruge, ci rugăciunea. Iată motivul pentru care la tunderea în monahism, călugării se încununază cu rugăciunea inimii și cu metaniile supranumite „sabia Duhului Sfânt”.

În vremuri de supărare cu vecinul, cu fratele, cu prietenul, cu

36 *Învățătura celor doisprezece Apostoli sau Didahia*.

37 S-a susținut cu argumente că „Muntele Fericirilor” este, astăzi, Muntele Curun Hattin, situat la 7 km. nord-vest de orașul Tiberiada, în apropiere de Safetul de astăzi.

38 Sunt nervos și violent / Într-o zi vei înțelege / Trăiesc ca să mă înspăimânt de mine / Ca de un animal, exact așa cum sunt.

dușmanul, să ne rugăm pentru cel ce ne-a greșit. Minți luminate au descoperit că, în contextul istoric al credințelor și ideilor religioase, doar creștinismul propovăduiește iubirea vrăjmașilor. Trebuie să fim de acord căci Mântuitorul ne-a învățat că mai mare este împăcarea cu aproapele, decât darul dus la altar în vremea supărării (Matei 5, 24). De ce să ținem supărare? Știm noi, oare, dacă nu cumva i-am greșit mai mult aproapelui, decât el nouă?

M-am așezat odată la rugăciune purtând supărare pe aproapele și, când am ridicat ochii spre icoana la care mă rugam, mi s-a părut că este ciobită.

Să ne împăcăm cu noi înșine, să ne împăcăm cu toți, căci după aceste două feluri de împăcări urmează cea de-a treia și cea mai importantă - împăcarea cu Dumnezeu.

24 ianuarie 2004

Acum câțiva ani, păcătuiam fără să am cea mai mică remușcare, fără să mă întreb dacă e bine sau nu ce fac, fără să am habar că Dumnezeu mă vede și în cea mai adâncă groapă de m-aș ascunde.

La un festival de rock, după multă băutură, am intrat în vorbă cu membrii unui alt grup de rock. Și ei băuseră și entuziasmul era greu de descris. Eu tot îi ridicam în slăvi și le laudam muzica, am intrat în căsuța lor din camping fără să cer voie, am intrat în vorbă cu fetele care îi însoțeau, am stat cu ei toată seara și noaptea.

La două noaptea a urmat și partea noastră de concert. Atunci am evoluat pe scenă. Eram prea beat ca să-mi dau seama dacă am cântat bine sau prost. Am sărbătorit eșecul cu noi cantități de băutură și nu mai știu ce am mai vorbit, ce am mai făcut sau cum am adormit.

Dimineață, spre locul nostru de cazare s-a apropiat un băiat salutându-ne prietenos. Eu ridic din umeri, iar unul dintre cei cu care eram, spune: „Ce faci, frate, nu-l mai cunoști pe tipul acesta? E din grupul cu care ai stat tu toată noaptea...”. Recunosc că pe loc am văzut negru în fața ochilor și că m-am rușinat de firea mea atât de decăzută. Nu știu de unde aveam atâta temeritate să mă joc cu viața mea, să mă joc cu răbdarea lui Dumnezeu. N-am fost departe de curajul macabru al celor care cântă:

I am Jesus, this is who I am
Never died, never been a man.

(Nightfall)³⁹

39 Eu sunt Iisus, Eu sunt Cel ce sunt / N-am murit vreodată și nici om nu am fost.

Însă asta a fost în trecut. Acum îmi măsoar fiecare pas și, culmea!, mă simt din ce în ce mai liber, fiindcă nu dogma sau porunca îngrădește, ci mai ales păcatul te face rob, slugă umilă. Mulți păcătuiesc, așa cum și eu am făcut-o, dând dovadă de un curaj nebun. Parcă ar fi temeritatea puiului de pasăre.

Plăcerea, cea dintru săvârșirea de păcate, e sursa răului în lume. Dacă omul ar căuta, ar alege doar plăcerile sufletului și nu pe cele ale trupului, lesne ne-am sui la curăția cea de dinaintea gustării din mărul cel ispititor.

Plăcerile bune sunt acelea care nu sunt însoțite de durere, de căință, de vătămare, care nu trec dincolo de măsură și care nu ne robesc⁴⁰.

Recunoaște orice om că, după săvârșirea unor păcate, trupul se umple de o anumită dulceață. Aceasta vine în contrast cu amăreala sufletului, senzație, trăire care se va instala cu atât mai repede, cu cât păcatul este mai greu.

Pe scurt, bucuria, plăcerea și extazul iluzorii din timpul săvârșirii păcatului seamănă cu ciripitul vesel și cu temeritatea puiului de pasăre care, încercând primul său zbor fără supravegherea mamei, cade exact în gura răpitorului.

Mai am zeci de exemple de versuri de la trupe rock, mesaje care îmbie la violență, la ură, la neascultare, la venerarea diavolului, dar nu le voi mai scrie în acest jurnal, fiindcă nu vreau să amestec cele ale întunericului cu lumina adevărului despre viață și toate... cum spunea și părintele Papacioc: „cu necuratul să nu stai de vorbă, ci mai bine să-l ignori, inima ta în permanență să vorbească cu Hristos!”.

Poate doar să mai adaug că, în mod surprinzător, artiști cu zeci de mii de albume vândute nu s-au sfiit să-și arate latura *dark*. Între aceștia i-aș putea nominaliza pe Motorhead, Yngwie Malmsteen, Tony Iommi, Billy Idol, Iron Maiden, Lake of Tears, Judas Priest ș.a.

26 ianuarie 2004

În micul paraclis de pe strada Eroilor se țin slujbe foarte frumoase, aproape după tipic mănăstiresc. Lumea care vine este evlavioasă, liniștită și cumsecade. Conflictele sunt ca și inexistente.

Astăzi, la slujba la care de obicei se citește Acatistul Sfântului Ierarh Nectarie, am văzut o fată foarte frumoasă. Nu am prietenă și parcă aș dori, după slujbă evident, să schimb două vorbe cu ea. Mai mult, fata nu are

prieten, fiindcă l-a rugat pe părinte să se roage pentru ea, pentru căsătorie. Toate bune și frumoase, aproape că mi-am făcut curaj...

Slujba s-a încheiat, iar fata asta frumoasă, cu o față albă, diafană, ca de zână și cu niște ochi verzi ca un lac liniștit, a ignorat cu totul icoanele. Toată lumea le-a sărutat, numai ea a trecut prin fața lor fără să le bage în seamă și nici mâna preotului nu a sărutat-o. După aceasta, ochii fetei nu mi s-au mai părut chiar atât de verzi, iar fața ei parcă nu mai era chiar atât de „îngerească”.

Nu am vrut nici să judec pe cineva și nici să trag cu urechea, dar s-a întâmplat să aud replica: „Nu sărut icoanele fiindcă iau microbi, mă îmbolnăvesc și mor!”. Eu știu că sărutarea icoanei nu este un păcat, ci un semn de cinstire pe care îl dai persoanei reprezentată de respectiva icoană. Omul se îmbolnăvește și moare din cauza păcatului, ori sărutarea icoanei este un semn de închinare, va să zică este o virtute (un privilegiu), și nu un păcat. Unii oameni sunt foarte frumoși la exterior, dar pe dinăuntru sunt așa cum îi numește Vechiul Testament: „popor tare în cerbice”.

27 ianuarie 2004

Sunt bulversat de această problemă legată de sărutarea icoanelor și simt nevoia să mă consult cu un preot mai în vârstă. Uite așa, parcă fără voia mea, pașii mi se îndreaptă spre Biserica Sfântul Ilie. Aici îl găsesc pe părintele Adrian, ca de obicei la datorie, mai cară, mai spală, mai vopsește, mai slujește, nicio clipă nu stă locului și mai tot timpul este de găsit în Sfânta Biserică.

„Ei, Cristian, nu e o poveste prea lungă. Din Sfânta Tradiție îți pot spune că icoanele sunt șterse de întinăciune de către Duhul Sfânt. La fel se întâmplă și cu lingurița pe care o folosim la Sfânta Împărtășanie. Duhul Sfânt are grijă ca nimeni să nu se îmbolnăvească”.

„Bine ar fi fost părinte să fi știut asta ieri, uitați am văzut o fată care...”.

„Răbdare, că este și ea tânără... o să-și dea seama mai târziu. Când îi ajunge omului cuțitul la os, când se îmbolnăvește, de pildă, este în stare să pupe și țărâna numai să se însănătoșească!”.

„Eu am auzit de un paralytic care aștepta de la un prieten plecat la Ierusalim o bucată din lemnul Crucii, ca să se vindece. Prietenul și-a văzut de ale sale, a ajuns la Ierusalim și a uitat de lemnul Crucii, dar pe drum și-a adus aminte, a cules de pe jos o bucată de lemn și i-a dat-o bolnavului”.

„Știi istorioara asta! Cu atâta credință s-a rugat acela la Dumnezeu,

sărutând bucățița aceea de lemn, încât în scurtă vreme s-a tămăduit și-L slăvea pe Făcătorul a toate, și-L lăuda pe Dumnezeu ori de câte ori avea ocazia”.

Am plecat folosit după această discuție... Ceva însă mă rodea!... Îmi spuneam că, dacă mă va întreba vreodată vreun sectar despre posibilele boli pe care le poți lua prin sărutarea icoanelor, ce voi răspunde? Ajuns acasă, am pus mâna pe telefon și am sunat o asistentă pe care o știam ca fiind cu state vechi în ale medicinei, și am întrebat-o: „Este posibil ca, prin contactul cu icoanele ce au fost sărutate de un om bolnav, să iei vreoa boală?”. „Categoric nu! Contactul dintre buze și icoane se face, după cum se obișnuiește în biserici, superficial, adică se ating ușor buzele de sticlă sau lemn. Din punct de vedere medical nu există vreun risc”.

Acum sunt și mai mulțumit. Am și un răspuns duhovnicesc, dar și unul medical la această falsă problemă.

29 ianuarie 2004

Tot la icoane îmi este gândul. Unele dintre ele mi se par mai frumoase decât toate tablourile celor mai mari pictori ai lumii. Mi-am pus pe peretele dinspre răsărit, în camera mea, câteva icoane extraordinar de frumoase. Sper să-mi fie acestea, ghid și povață către mântuire.

Mare e bucuria noastră, a creștinilor, să avem icoanele în fața cărora să ne deșertăm grijile, durerea, balastul trupului. În fața icoanelor simțim cu adevărat dacă ne aflăm în preaplinul credinței sau, dimpotrivă, dacă suntem goi și săraci.

Dacă nu am fi avut icoanele, ne-am fi rugat la ceva din imaginația noastră. Imaginația - în orice timp, în orice loc - ne dă război, în timp ce icoanele aduc pace sufletului.

Icoana este cu atât mai importantă cu cât reprezintă oglinda Sfintei Treimi. Ea este treime în unime. Ea e una, dar sticla, rama și pictura lucrează împreună. Fără sticlă, se strică pictura, așa cum noi oamenii nu putem fi vii fără mângâierea și acoperământul Sfântului Duh. Fără pictură, sticla și rama nu au nicio valoare, așa cum noi creștinii avem nevoie de o fereastră la cer, de o Ușă spre Împărăția cerurilor, așa cum este Hristos⁴¹. Fără ramă, nu poți fixa sticla și pictura pe perete, căci toată creatura trebuie încadrată, înconjurată de planul plin de dragoste al Tatălui ceresc în legătură cu lumea.

Icoanele, după spusele unui istoric și teolog american⁴², sunt cea mai adorată formă a expresiei teologice, reprezintă o teologie în culori.

Icoanele nu trebuie privite material, ci spiritual. Noi nu ne închinăm picturii, tabloului sau ramei, ci celui înfățișat în icoană. Astfel, orice speculație privind „chipul cioplit”⁴³ nu își are acoperire⁴⁴.

Icoanele mai sunt necesare, prin aceea că îți fac cunoscută Biblia fără să o fi citit vreodată. Luând contact cu scene biblice, cu reprezentări ale Sfintei Cruci, ale Domnului Iisus, ale Preasfintei Născătoare de Dumnezeu sau ale sfinților, te poți împărtăși din cuvântul lui Dumnezeu chiar fără să știi carte.

Pe mine, păcătosul, mă muștră adeseori gândul că am în casă aceste frumoase icoane pe care, din păcate, le las în părăsire, găsindu-mi scuza lipsei de timp, atunci când vine vremea rugăciunii. Atunci îmi dă târcoale următorul gând: „Biserică de ar fi la arătare casa ta, dacă nu ți-ai umplut casa sufletului cu icoane, ci doar pereții, înseamnă că, până la a deveni cu adevărat credincios, mai ai de lucru!”.

1 februarie 2004

Mă preocupă de ceva vreme o chestiune legată de ținuta în biserică. Ce trebuie acceptat și ce nu în această problemă? Și da, ținuta în biserică reprezintă o problemă! Când o fată vine la biserică cu sânii dezgoliți și cu o fustă minusculă sau când un băiat intră în biserică în pantaloni scurți și cu cercel în ureche, deja avem mai multe probleme. Nu pot eu să critic sau să judec, tocmai eu care am purtat tot ce se putea purta, numai să arăt că sunt altfel, că sunt un rocker „veritabil”. Dar ceva semne de întrebare pot să ridic. Fiindcă din întrebări se nasc răspunsuri, și din răspunsuri se naște adevărul.

Imperfecțiunile trupului le poți ascunde sub o haină, dar de răutatea sufletului nu te poți ascunde nici în gaură de șarpe. Trăim într-o lume în care oamenii, ancestral, caută să cosmetizeze. Așa cum oamenii cei trupești tind să apară cât mai frumoși cu chipul, cu ținuta, cu trupul, tot așa sunt și unii credincioși care caută să-și acopere carențele sufletești.

De propria răutate nu te poți ascunde. Așa cum hoțul sparge șapte lacăte și chiar și cele mai sofisticate încuietori, cu cât pui mai multe perdele

42 James Billington (n. 1929), istoric și membru al Academiei de Științe din Rusia, fost bibliotecar la „Library of Congress”;

43 Referire la porunca a doua din Decalog;

44 Sfântul Ioan Damaschin, *op. cit.*, p. 215.

și scuze păcatului tău, cu atât Dumnezeu ți le vede mai clar⁴⁵.

Haina în Biserică trebuie să fie cea despre care au vorbit Părinții dumnezeiești: decentă, curată, smerită. Cu puțină mea pricepere aș spune că degeaba omul are ținută smerită, dacă are inimă trufașă. E drept că, văzându-se pe sine în haine mai sărăcicioase, omul instinctiv cugetă mai smerit.

Purtarea și îndrăgirea hainelor frumoase vin din iubirea de sine. Când nu urmăm voinței lui Dumnezeu, întâmpinăm multe decepții din cauza iubirii de noi înșine, spune Nicodim Aghioritul⁴⁶.

Din prea multă iubire de sine, mulți, deși au credința tare, poartă și haine strălucitoare. Fiind chiar eu unul dintre aceștia, gândesc că e mai bine să ai suflet curat și haină murdară, decât să porți haină curată și să ai suflet întinat.

Din Biblie mi-a rămas pe retina memoriei episodul legat de „haina de nuntă”. Cât de trist este să fii izgonit de la cină, fiindcă nu ai pe tine haina de nuntă!

Foarte rar se întâmplă ca un om, din cauza prea multor păcate, să nu poată să intre biserică. Viețile Sfinților consemnează un astfel de episod devenit celebru, în care, din cauza tinei faptelor sale, Maria Egipteanca nu reușea să intre în Biserica din Ierusalim⁴⁷.

Este însă un caz particular, pentru că din marea Sa bunătate, Dumnezeu a rânduit ca în Biserica luptătoare⁴⁸ să poată să intre multă lume: ologi, bețivi, orbi, surzi, desfrânați, ciungi, cerșetori ș.a.

Prin urmare, să ne bucurăm că, aici Dumnezeu îi primește și pe drepti și pe păcătoși, dar să conștientizăm că în Biserica triumfătoare vom fi întrebați: Prietene, cum ai intrat aici fără haină de nuntă? (Matei 22, 12).

45 *Dumnezeule, Tu ai cunoscut nepriceperea mea și greșelile mele de la Tine nu s-au ascuns* (Psalmi 68, 7).

46 Nicodim Aghioritul, *Războiul Nevăzut*, Ed. Bunavestire, Bacău, 2001, p. 30;

47 „Când piciorul meu păcătos s-a atins de prag, biserica pe toți îi primea, dar pe mine ticăloasa, nu” (*Viața și Acatistul Cuvioasei Maria Egipteanca*), Ed. Agapis, București, 2003, p. 34;

48 Sfinții Părinți vorbesc despre o Biserică luptătoare, care se războiește cu păcatul aici pe pământ și despre una triumfătoare, a îngerilor, dreptilor și sfinților, care a triumfat și triumfă în lupta împotriva răului (Pr. Prof. Isidor Todoran, Arhid. Prof. Dr. Ioan Zăgrean, *op. cit.*, pp. 273-274).

„Haina de nuntă” este singura haină care îmbracă prin dezbrăcare, căci aici este vorba de dezbrăcarea de păcate.

Mulți chemați, puțini aleși (Matei 22, 14) înseamnă că toți creștinii sunt chemați, iar aleși, vor fi aceia care au credință, dar și viață creștinească. În vechime, oamenii erau chemați la credință prin propovăduire, noi suntem chemați prin naștere, ne spune Sfântul Teofan⁴⁹.

3 februarie 2004

Deja mi-am făcut actele pentru internarea în spital. Azi am făcut și o colonoscopie și nu a ieșit deloc bine. Învățatul merge bine și parcurg fiecare capitol din *Teologia Dogmatică*, chiar de știu că nu se cer toate capitolele. Vreau să știu, să cunosc, și, dacă va fi lăsat de la Dumnezeu să ajung vreodată teolog, nu vreau să mă fac de răs, ci doresc să am verticalitate și un bagaj de cunoștințe de care să nu mă rușinez.

5 februarie 2004

Nu mă împac deloc cu iarna. Frigul mi-a intrat în oase, coloana mă supără, simt o stare permanentă de indispoziție. Colita recent depistată îmi dă și ea stări greu de suportat. Sunt pregătit însă de luptă și sunt convins că după internare va fi mai bine.

Nu exagerez când spun că iubesc muntele. Tânjesc după munte ca după o persoană. La o vreme mi se face dor de el, mă urc în tren și-mi ostoiesc dorul. Revederea mea cu muntele va avea loc odată cu internarea. Până atunci, cu ochii minții, vizualizez un lac liniștit de munte înconjurat de brazi. Și lacul acesta, oricât ar fi de tăcut și de liniștit, poate vorbi despre Dumnezeu!

În funcție de opțiunea noastră, a fiecăruia, sufletul ne poate fi încă din această viață ca un lac liniștit, înconjurat de verdeață, în care se reflectă albastrul senin al cerului, sau poate fi un mâl de culoarea iadului.

Dumnezeu ne-a dat liberul arbitru, voința proprie. Acest liber arbitru nu trebuie înțeles astfel: mă duc, îl omor pe cutare, și apoi mă culc liniștit, că Dumnezeu mi-a dat voință proprie, fac ce vreau cu ea! Voința proprie trebuie să fie racordată la două voințe superioare. Una este voința dumnezeiască. Când voința omului e racordată la voința dumnezeiască, avem semnul unei credințe greu de clintit.

Nicodim Aghioritul zice că sufletul eliberat de voința sa trebuie să

49 Sfântul Teofan Zăvorâțul, *Tâlcuiri din Sfânta Scriptură pentru fiecare zi din an*, Ed. Sophia, București, 1999, p. 232.

stea cu totul înaintea lui Dumnezeu⁵⁰.

O altă voință pe care ar trebui să o considerăm superioară voinței proprii este cea a aproapelui. Dacă îl iubești pe Dumnezeu și îți asuprești aproapele, ești ca o privighetoare care cântă frumos, dar nu este nimeni prin preajmă să o asculte.

Racordând liberul arbitru la cele două voințe superioare, câștigăm smerenia, bunătatea, blândețea și dobândim ascultarea, dragostea și pacea.

Același Nicodim Aghioritul ne îndeamnă a-i iubi pe frații căzuți în greșală, în păcate mari sau în aparentă osândă de la Dumnezeu. El ne îndeamnă să spunem: „Eu, nemernicul, având aceeași slăbiciune, ba chiar neajunsuri mai mari, cum să îndrăznesc a ridica capul, a vedea și a judeca greșelile altora”⁵¹.

Pe de altă parte, unii oameni, fără să fi făcut în viața lor semnul Sfintei Cruci, fără să fi făcut o rugăciune cât de mică, se bat cu pumnii în piept în fața credincioșilor și zic: „Unde este Dumnezeu, Acesta al vostru, că eu nu-l văd? Poate dacă Îl voi vedea, voi începe să cred”.

Pe un om care cugetă astfel, este bine să-l trimitem pe marginea unui lac. Să-l punem să privească! Acest puțin credincios ar putea întreba: „Unde e împărăția cerurilor, că eu mă uit în sus și văd mereu doar întindere de cer?”. E bine să răspunzi: „Privește la acest lac! Întinderea i-o vezi și cu privirea poate poți chiar să măsoari, dar ești tu în stare să ghicești adâncimea acestei ape?”⁵². Cum să fim noi oare capabili să deslușim lucrurile cerești, dacă nici pe cele pământești nu le-am deslușit?

7 februarie 2004

În timpul primei internări, înainte de chemarea pe care Dumnezeu mi-a făcut-o, îmi părea teribil de rău că boala mă ținea departe de păcat. Din cauza bolii, mi s-au interzis multe alimente, mi s-a interzis alcoolul, nici măcar celelalte „bucurii” ale vieții nu mi se mai păreau, așa, niște desfătări.

Acum știu că viitoarea mea internare va fi altfel. Voi arăta multora cum trebuie purtată crucea de creștin! Sunt atât de emoționat de faptul că voi avea misiunea ca, prin purtarea mea, să aprind în oameni dragostea de Hristos, încât aproape că nu-mi pasă dacă, după cele 15 zile de spital, voi

50 Nicodim Aghioritul, *op. cit.*, p. 209;

51 Ibidem, p. 135.

52 *Ale Tale sunt cerurile și al Tău este pământul, lumea și plinirea ei Tu le-ai întemeiat* (Psalmi 88, 12).

fi mai sănătos sau mai bolnav.

Purtarea cu demnitate a crucii de creștin?! Purtarea crucii necazurilor venite în vreme de boală, năpăstuire, singurătate, război, cataclisme, molime și în orice suferință, nu este numai un act hristic, ci este o cale spre sfințenie.

Nu am ajuns încă la măsura în care să înțeleg pe deplin negrăita taină a mântuirii întregului neam omenesc prin Jertfa lui Iisus, de aceea ascult de Sfântul Ioan Damaschin, cel care definește Crucea ca fiind ridicarea celor căzuți, sprijinul celor care stau, reazemul celor slabi, toiagul celor păstoriți, mântuirea trupului și a sufletului, izgonitorul tuturor răutăților, pricinuitoarea bunătăților, distrugerea păcatului, răsădul învierii, pomul vieții veșnice⁵³.

Sunt și momente când simți că, în purtarea crucii, te lasă puterile. Nu trebuie să ne rușinăm de această slăbiciune, căci fiecare dintre noi avem nevoie de un Simon Cireneul, ca să ne ajute în purtarea ei⁵⁴.

În momentul de slăbiciune, mintea noastră să fie tot timpul la Dumnezeu și să cugetăm că mult mai bine este să fii slab în puteri, dar tare în credință, decât să fii necredincios și în deplinătatea puterilor.

Nu toate durerile nasc virtuți, după cum nu toate plăcerile sunt păcate. Purtarea crucii cu demnitate, cu durere și cu părere de rău pentru păcate e drumul îngust indicat de Sfinții Părinți, care se deosebește de cărarea cea largă a lumii. Cu cât crucea pe care o porți este mai grea, cu atât cununa izbânzii, cununa cerească pe care o vei primi va fi mai strălucitoare.

Noi, creștinii, să ne străduim să nu pierdem frâiele, așa cum se întâmplă cu cei smintiți de proorocii mincinoși și de „hristoși” mercantili, bombastici și harry-potterști ai zilele noastre. Pentru aceștia sunt muștrările Sfântului Apostol Pavel: „Cuvântul Crucii pentru cei ce pier⁵⁵ este nebunie, iar pentru noi, cei ce ne mântuim, este puterea lui Dumnezeu” (I Corinteni 1, 18).

Urmându-L pe Hristos, prin pilda Crucii, putem să iubim toată zidirea lui Dumnezeu, cuprinzând-o într-un plan orizontal ideal, iar iubirea cea deplină să o urcăm la ceruri, prin rugăciuni, într-un plan vertical. A trăi după modelul Sfintei și de Viață Făcătoarei Crucii înseamnă a viețui în credință vertical și a muri în ascultare orizontal.

53 Sfântul Ioan Damaschin, *op. cit.*, p. 193-194;

54 În vremea Sfințelor Patimi ale Mântuitorului: *...au silit pe un trecător, pe Simon Cireneul, ca să ducă crucea Lui* (Marcu 15, 21).

55 Cu sensul de cei pierduți, de cei ce se abat de la dreapta credință.

14 februarie 2004

Sunt luni de zile de când nu am mai ascultat muzică rock. Muzica mea este, de acum, una care se armonizează cu muzica sufletului. M-am integrat într-un cor de biserică și cred că este o realizare pe care îngerul meu păzitor „o trâmbițează” spre bine.

Dacă aici pe pământ sunt un păcătos care Îi cântă lui Dumnezeu, poate că în viața de apoi va fi altfel. Mi-aș dori să fiu unul dintre miliardele de îngeri care cântă la Liturghia cerească, săvârșită de Iisus Hristos în Persoană. Îmi închipui, și nu cred că greșesc, că în lumea cealaltă se cântă frumos, pe zeci și zeci de glasuri. Omul considerat afon, aici pe pământ, acolo va avea un glas îngeresc. Neputințele pier într-o clipă, odată ce ai murit și cunoști bucuria mântuirii. De aceea, Isaia vede șchiopul cum aleargă ca vântul și limba gângavilor cum grăiește răspicat (Isaia 35, 6). Fiindcă toate se leagă acolo în ceruri de ființa lui Hristos, de puterea lui Hristos... Spre deosebire de această viață pământească pe care o legăm aici și o dedicăm trupului, plăcerilor și patimilor.

15 februarie 2004

Sunt deja la spital. Vremea e bună, deși suntem la jumătatea lui februarie. În jurul meu se află multe femei, nefericite, năpăstuite, bolnave. Unele dintre ele sunt de o frumusețe răpitoare. Boala face ca frumusețea lor să pară palidă, iar virtuțile lor să fie estompate... În spital este multă libertate, astfel că mă pot plimba dintr-un salon într-altul, ba pot pleca să vizitez împrejurimile ori de câte ori vreau, cu condiția să anunț.

Am la mine o hârtie cu 99 de îndemnuri la răbdare întru deznădejde în vremea bolii, scrise de Sfinții Părinți. Sunt sigur că măcar un om, dintre cei care vor primi o foaie din aceasta frumos tipărită, conținând aceste îndemnuri, își va ridica semne de întrebare și se va întări în credință. Simt că Dumnezeu este cu mine. Că respiră cu mine la tot pasul. M-am întrebat deunăzi: „Oare ce caut eu aici, în spital?”. Sunt aici fiindcă trebuie să mă fac bine. De ce trebuie să mă fac bine? Fiindcă vreau să-I slujesc lui Hristos.

M-a sunat Grațiela. E o fată sensibilă, foarte frumoasă, credincioasă și săritoare. De ar fi toate fetele ca ea, nu mi-ar mai fi teamă să mă îndrăgostesc din nou.

E bine totuși. Internarea asta înseamnă reîntâlnirea cu muntele, iar muntele mi-a fost întotdeauna un prieten fidel.

16 februarie 2004

Nu este totul exact cum aş vrea eu să fie. Îmi este încă greu să pricep, să înţeleg că Dumnezeu ne dă de multe ori nu ce cerem noi, ci ce este cel mai bine pentru noi. Medicamentele mă fac să mă simt ameţit şi-mi dau o stranie senzaţie de plutire. Aici mă simt cu totul în voia Domnului. Totuşi sesizez că sunt într-o pană de idei şi că o dată cu odihna forţată, ce ne este impusă la spital, parcă şi creierul vrea să fie nelucrător.

17 februarie 2004

De dimineaţă mi-a fost rău. Am strigat în sinea mea, cu toată puterea: „Doamne, nu mă lăsa pe mine, păcătosul! În Tine mi-e toată nădejdea, şi toată credinţa mea în Tine o pun! Nu mă lăsa să pier!”.

Sunt zilele de acomodare totuşi. Azi am cunoscut-o pe Gabriela, o femeie care are doi copii, un soţ care o ţine din scurt şi este „martoră a lui Iehova”. Ştiu că femeia asta are în ea un mic demon. De-mi va fi cu putinţă, voi încerca să lupt cu el.

19 februarie 2004

Încep să cunosc din ce în ce mai multă lume. Sunt vesel şi multă lume se întreabă dacă sunt bolnav sau mă prefac. Sunt vesel fiindcă îl am în inimă pe Hristos şi pentru că peste tot Îl port cu mine, la fel cum şi El peste tot mă poartă. Am fost la o slujbă la o mănăstire din Predeal. Mă simt atât de bine când mă apropii de Dumnezeu prin intermediul slujbelor!...

Multă lume evită slujbele, caută tot felul de motive, cum că-i înghesuială, că e fum, că se stă prea mult în picioare. Eu însă văd şi cred că pentru o bucurie trebuie să munceşti. Aici capeţi bucuria întâlnirii cu Dumnezeu, la sfintele slujbe. Răbdând, vei căpăta bucurii nesfârşite în Biserica triumfătoare, acolo unde nu e nici durere, nici întristare, nici suspin... exact cum spune cântarea de la înmormântări.

20 februarie 2004

Mă roade şi mă doare singurătatea. Când i-am spus odată unei prietene, Dana, că mă supără faptul că nu am şi eu o parteneră, mi-a răspuns sec că nu am de ce să mă vait fiindcă pe pământ trăiesc acum trei miliarde de femei. Are dreptate, dar cifra asta nu mă ajută. Degeaba simt şi prezenţa fizică este palpabilă, dacă în inima mea nicio fiinţă căreia să-i dăruiesc dragostea mea, nu încap. Şi Dana este pasionată de muzica rock, îmi place însă cum zice: „Îmi place muzica, dar detest atitudinea *rock*”.

În jurul meu, aici pe unde sunt internat, am peste o sută de oameni, unii dintre ei admirabili, dar parcă mă simt din ce în ce mai singur. Bucuria de a-L avea cu mine pe Dumnezeu în minte și în gând, aproape permanent, mai estompează din durerea de a nu avea o prietenă, așa cum majoritatea tinerilor au.

22 februarie 2004

Am fost astăzi la două Sfinte Liturghii, așa cum nu mi s-a întâmplat vreodată în viață. Pentru că slujba la Mănăstirea din Predeal s-a terminat devreme, a fost timp să prind aproape întreaga slujbă ce s-a săvârșit la catedrala din centrul stațiunii. Pe drum, am cunoscut câteva femei care Îl căutau și ele pe Dumnezeu. A fost un prilej excelent de a mai vorbi de una, de alta și de dragostea pe care o arată Dumnezeu chiar și față de cei mai mari dintre păcătoși.

23 februarie 2004

Am cunoscut o femeie care mi s-a părut de treabă. Dintr-una într-alta, sporovăind, mi-am spus păsul, cum că aș vrea o prietenă, fiindcă mă simt cam singur. Femeia mi-a arătat o poză de-a unei nepoate din Craiova, o fată frumoasă „ca un diavol”, periculos de frumoasă. Nu mă înțeleg cu astfel de fete care pozează în ținute lejere, așa la limita decenței. Cu toate astea, îi trimit un mesaj, ca din partea unui admirator secret. În minutul următor, realizez că am greșit.

O fată așa de drăguță cu siguranță are un prieten. E imposibil să nu fie așa! Femeia aceea știa că nepoata sa are un prieten, dar mi-a dat pe loc o șansă de a trăi cu ochii minții un nou început de idilă, zice-se spre binele meu. Uf!

Mă gândesc că, toată viața mea, acestea trei m-au robit: femeia, pâinea și vinul. Azi vreau să fiu departe de acestea trei, fiindcă mi se pare că astfel voi atinge măcar una dintre căile care duc la sfințenie. Unii oameni, urmând modelele de asceză din vechime, cred, asemenea mie, că vor ajunge sfinți nemâncând, nebând, neprivind. Este posibil și acest lucru pentru că vântul suflă unde voiește (Ioan 3, 8)⁵⁶.

Bunul simț și dreapta măsură ne îndeamnă să facem saltul de la plăcerile trupești la înălțimile spirituale, numai ascultând de Biserică, de

56 Puterea lui Dumnezeu nu e limitată, astfel că nu știm cu precizie să deosebim între credincioșii în viață, sfinții de nesfinți;

porunci și de preotul duhovnic. Viciul, ca și virtutea, poate constitui o forță spirituală⁵⁷, ce este drept, negativă. Plecând de la caracterul de forță spirituală a viciului, ne amintim că organul bolnav, mai întâi, cauți să-l tratezi și abia apoi îl tai. Ajungem astfel la concluzia că nu trebuie parcurs repede drumul de la viciu la nevoințe aspre, ci trebuie o cale de mijloc în care pâinea cu măsură, vinul băut cu precauție și căsătoria de tip paulin⁵⁸, nu reprezintă obstacole în calea mântuirii, ba dimpotrivă.

Renunțarea la pâine, vin și femeie poate fi considerată chiar act de sfidare a lui Dumnezeu, pentru că și cel mai sfânt dintre sfinți nu poate trăi fără acestea trei: pâinea (adică Trupul Domnului), vinul (Sângele Domnului) și Preasfânta Născătoare de Dumnezeu. Dacă în trecut te-au robît, prietene, pâinea, vinul și femeia, întoarce-le cu cele dimpotrivă; râvnește la Trupul și Sângele Domnului și ridică rugăciuni la Maica Domnului.

24 februarie 2004

Licăre în mine dragostea de Dumnezeu, lumina din focul ce-mi dă putere să merg mai departe. Îmi lipsește afecțiunea, îmi lipsește dragostea, îmi lipsește cineva drag căruia să-i dedic o parte din această viață efemeră. Peste toate aceste lipsuri port în mine preaplinul dragostei de Dumnezeu. Practic, nicio singurătate nu este cu adevărat singurătate, atunci când crezi în Dumnezeu. La fel cum nicio iubire nu este o iubire deplină, dacă nu-L iubești pe Dumnezeu.

Dumnezeu este iubirea. Când Iezechia a suspinat din patul său de muribund, sufletul său a căutat cu dragoste la Dumnezeu, ca să-l scoată din necaz. Suspînul poate fi considerat doar o mică parte a unui ritual idilic, dar în fapt este o închinare și poate substitui la un moment dat rugăciunea, așa cum ne învață ilustrul părinte de la malul mării, Arsenie Papacioc. La un așa mic semn de dragoste - plânsul sau suspînul - Dumnezeu răspunde cu iubirea desăvârșită: „Am auzit rugăciunea ta și am văzut lacrimile tale; te vei vindeca și a treia zi te vei duce în templul Domnului” (IV Regi 20, 5). Pentru câteva lacrimi, Dumnezeu dăruiește omului încă cincisprezece ani de viață! De aceea Dumnezeu e iubirea!

Manase, închinătorul la idoli, are și el o declarație de dragoste către Dumnezeu, în ceea ce constituie una dintre cele mai frumoase rugăciuni

57 Protos. Nicodim Măndiță, *Calea Pocăinței*, Ed. Agapis, București, 1999, p. 15;

58 I Corinteni 7, 1-40.

ale Ortodoxiei⁵⁹. Necredinței lui Manase, Dumnezeu îi răspunde printr-o iubire care nu are măsură terestră. Este vorba de un dumnezeiesc salt pe scara creșterii spirituale, etapizat în trei stări; necredință, pocăință, sfințenie. Acest salt proniator nu este posibil, oricâtă dragoste și putere ar avea omul, ci este un dar al puterilor dumnezeiești. Este un dar izvorât din iubirea desăvârșită a lui Dumnezeu pentru zidirea Sa.

David sau Apostolul Pavel au cunoscut aceste stări și avem aici dovada că puterile noastre spirituale sunt, de fapt, puteri divine sădite în om. Puterile spirituale ale omului dau odihnă propriei conștiințe; de aceea, orice declarație de dragoste către Dumnezeu se întoarce în om. Ele reprezintă un fel de circuit al iubirii, necircumscris de timp sau spațiu.

De multe ori am avut tendința să rostesc: „Te iubesc, Doamne!”. Apoi, cu timpul, am înțeles acestea: „Dacă strigi la un om, de o sută de ori: „Te iubesc”, el te va crede. Dumnezeu nu are nevoie însă să fie îmbrăcat cu slava declarațiilor tale de dragoste, pentru că El vede iubirea în inima ta. Cea mai mare declarație de dragoste către Dumnezeu este fapta bună”.

Le cer iertare celor pricepuți, eu, nepriceputul în a vorbi despre iubirea de Dumnezeu și despre iubirea Lui față de oameni, și găsesc potrivit a încheia acest cuvânt cu vorbele Sfântului Siluan Athonitul: „Iubirea Lui Dumnezeu nu se aseamănă întru nimic cu iubirea omenească, pentru că Dumnezeu este Cel care ne iubește Cel dintâi (I Ioan 4, 19)”⁶⁰.

25 februarie 2004

Mă îngrijorează atitudinea Gabrielei, femeia care face parte din secta „Martorii lui Iehova”. Auzisem că e o sectă periculoasă. Acum îmi dau seama că este periculoasă cu adevărat. Femeia acesta, căsătorită și cu doi copii, se află la vânatoare de suflete. Racolează oameni prin intermediul flirtului. Jucam tenis de masă cu unul dintre pacienți și ea intră neanunțată în sala de sport, sub pretextul că vrea să-mi vorbească. Din două vorbe deja îi face complimente și avansuri partenerului meu de tenis. Un coleg de al meu de salon a primit aceste avansuri ieri. Și eu am primit câteva laude. Peste doar două ore, cei doi sunt în oraș, se țin de mână și se sărută în văzul tuturor. Cu două pliante, un surâs cuceritor și niște idei cumplite de anticreștine, femeia asta vrea să strice tot ce este mai bun în oameni.

59 „Dar acum îmi plec genunchii inimii mele, rugând bunătatea Ta. Am păcătuit, Doamne, am păcătuit și fărădelegile mele le cunosc. Însă, cer, rugându-Te: Iartă-mă Doamne, iartă-mă și nu mă pierde în fărădelegile mele și nici nu mă osâندی la întuneric sub pământ, căci Tu ești Dumnezeu cel ce se pocăiesc...” (Rugăciunea regelui Manase).

60 Jean Claude Larchet, *op. cit.*, p. 256.

Dacă un om așa de mic poate face atâta neorânduială, mă gândesc oare câtă neorânduială, câtă fărădelege, fac capii acestei secte.

Îmi zic adeseori, atunci când simt că mulți oameni sunt împunși de duhul falsei cunoștințe de Dumnezeu și duhul cel rău al mândriei: „Nu te socoti mai ales, mai deștept, mai creștin decât cei ce îți sunt deopotrivă; căci atunci ești exact ca oaia grasă, ce se distinge din turmă, dar pe care păstorul o ia prima la ochi atunci când vine vremea tăierii”.

Gabriela este doar o oaie care, urmând capul turmei, se va arunca orbește în prăpastie, după al ei conducător...

26 februarie 2004

Sunt din nou la Mănăstirea Caraiman, la Bușteni, și mi se reconfirmă că, dacă dau examenul la Teologie, voi avea șanse mari de reușită. Până acum am studiat cam un sfert din materia care-mi este necesară. Faptul că un stareț de mănăstire cu viață sfântă are încredere că voi face o figură frumoasă la acest examen, îmi dă și mie încredere. Mă simt iubit și apreciat. Mă simt „al lui Dumnezeu”.

Am vrut să-mi împart bucuria veștii că e bine să dau la Teologie cu cineva și i-am spus unei femei care m-a însoțit la mănăstire în această mini-excursie, ce și cum. Iată că, în nicio oră, toți știu că voi da examen să ajung preot, ba unii încep să-mi zică „popă”. „Am auzit că vrei să te faci popă! Nu vrei să intri la mine în cameră să-mi zici de descântec sau să-mi zici *Tatăl nostru* pentru deochi? Nu te teme, am aranjat eu să fim singuri în cameră!” îmi zice o femeie cam la 30 de ani cu trei copii acasă. Spre seară sunt invitat ca de obicei la o seară dansantă, dar refuz.

27 februarie 2004

Îmi vine să mă ridic deasupra tuturor, pe un postament sau pe altceva, și să urlu că nu e bine să mă considere deja un învățător. E drept, am luat oamenii de mână, i-am dus la bisericile apropiate sau pe la mănăstiri, le-am vorbit cu blândețe despre Dumnezeu, minunile Sale și dragostea Sa nemărginită, am împărțit câteva materiale și cărți ortodoxe scrise de Sfinții Părinți. Dar nu sunt învățător!

După ce omul gustă din mierea înțelepciunii cuvintelor insuflate de Dumnezeu, mare este tentația pentru acesta să-i învețe pe alții, să predice, să sfătuiască. Poate că am fost și eu în postura asta. Cuvintele frumoase au și ele un rol în a rotunji calea către Domnul, dar mai sus de cuvinte este pilda vieții omului întru Hristos. Să-l învățăm pe om nu cu vorba, ci cu

fapta. Să predicăm nu cu gura, ci cu lucrarea. Să sfătuim nu cu superioritate, ci cu simplitatea smereniei.

Cel care cu gura grăiește cuvinte frumoase către altul, dar în inimă ascunde gânduri perfide sau necredincioase poartă în sân șerpi care susură frumos, dar sunt foarte veninoși.

Mi-am întrebat conștiința, ce e mai ușor, și mi-a răspuns: „E mai ușor, a te face învățător / Decât un mare postitor / E mai ușor, să devii predicator / Decât să fii un mare rugător / E mai ușor, a te face sfătuitoare / Decât un bun miluitoare”.

28 februarie 2004

Azi m-am simțit foarte singur. Este adevărat că am cunoscut oameni noi, că am legat posibile prietenii. Mi-am închis însă telefonul mobil și am stat de unul singur în sala de sport, am citit și am meditat...

Mă simt foarte prost și dau vina pe agitația de la seratele dansante la care am participat sporadic. Dansul ucide cugetarea duhovnicească. Nu poți să fii plin de darurile Duhului Sfânt și să strângi femeile în brațe după bunul plac. Când iubești dansul nu ești om duhovnicesc, ci mai degrabă trupesc. Poate dacă Salomeea nu ar fi dansat provocator și lasciv, Irod nu ar fi ordonat vreodată tăierea capului Sfântului Ioan.

Mă mir de modul în care, foarte repede, unii oameni aleg păcatul. Mă gândesc că noi aceștia, care păcătuim fără să ne gândim la consecințe, suntem ca niște râme. Cel ce alege păcatul fără să ezite, cel ce se împotrivesc cu cerbicie Lui Dumnezeu este ca râma, care are chef să iasă din ascunziș exact când pescarul scormone pământul și caută momeală.

29 februarie 2004

Măine voi fi în drum spre casă. Liana, femeia care m-a însoțit la Mănăstirea Caraiman, îmi tot spune că ar avea nevoie de un partener. Eu am sfătuit-o să citească Acatistul Sfinților Părinți Ioachim și Ana. Așa am aflat și eu de la părinți sporiți, că sunt șanse să-și găsească bărbatul potrivit. Ea îmi spune că e târziu, că dacă nu s-a măritat până acum... Eu îi dau câteva exemple din Biblie și îi repet pentru a nu știu câta oară că la Dumnezeu nimic nu este cu neputință. Dumnezeu a deschis pânțele sfinte ale Anei și Elisabetei. Dumnezeu a iertat faptele tâlharului de pe cruce chemându-l cu El în rai. Dumnezeu poate toate câte face, dar nu face toate câte poate.

Am conștiința împăcată. Nu am ținut cont de farmece și nării niciunei femei în aceste două săptămâni și acest lucru cred că era vizibil și

din avion. Asistentele care erau de serviciu îmi permiteau să urc oricând doream spre salonul de femei, deși bărbații aveau acolo accesul interzis. Mie ce-mi puteau imputa? Vorbeam cu acele femei, în principal, despre Biserică, credință, darurile și bunătatea lui Dumnezeu...

La spital erau îndeosebi femei măritate. Cu mine erau în deplină siguranță, fiindcă detest ideea de adulter, așa cum detest și acțiunile mârșave ale diavolului care poate să împingă omul la adulter. E de mirare cum un bărbat nu are curaj să sară gardul vecinului ca să rupă o floare, de frica unui câine sau a paznicului. Dar la fel de mare mirare este cum, văzând-o el pe femeia vecinului, cu curajul nebunului, o dorește. Oare se cuvine să ne temem mai mult de un câine sau de un paznic, decât de Marele Dumnezeu?

1 martie 2004

Din nou acasă! Nu știu ce am lăsat în urmă. Spitalul își va vedea de ale sale. O singură certitudine am. Peste o săptămână mi-am propus să merg în Brașov, fiindcă se va face o excursie la Mănăstirea Bucium. E vorba de o mănăstire ridicată recent de o familie iubitoare de Hristos, o adevărată bijuterie situată la poalele Făgărașului...

3 martie 2004

Peste câteva zile voi împlini 34 de ani. Nu știu dacă e o oră de bilanț sau de ceva asemănător, dar îmi dau seama că sunt mult mai mulțumit de viața mea, față de altădată, fiindcă m-am străduit din răspuțeri să-I slujesc și lui Dumnezeu. De șase-șapte luni duc o viață mai cuvioasă. Cu toate astea, n-aș numi-o pocăință - perioada aceasta prin care trec - fiindcă ar însemna să folosesc un cuvânt prea mare. Așa cum pot și mă pricep, vreau să rămân în ale lui Dumnezeu cu pravilă zilnică, cu participarea la sfintele slujbe, cu lepădarea de multe păcate urâte din trecut, cu metanii, împlinirea canonului, spovedanie, citirea de cărți sfinte și celelalte. Chiar dacă aș fi deja intrat pe ușa pocăinței, nu găsesc că e o mare realizare. De intrat intri, dar depinde foarte mult de fiecare om în parte, ca și de Dumnezeu Proniatorul, dacă rămâi în ale pocăinței sau dacă ieși exact pe aceeași ușă pe care ai intrat.

Dar ce este „Ușa pocăinței”? Hristos este Ușa (Ioan 10, 9). Iată, poate, cea mai scurtă definiție pe care o minte luminată I-a dat-o Mântuitorului. Iar dacă această definiție vine de la Sfântul Evanghelist Ioan, adică de la „Apostolul Iubirii”, atunci putem găsi în ea un maximum de teologie. Aceasta pentru că teologia iubirii de Dumnezeu este mai mare decât

teologia care se rezumă doar la teorie.

Cum este ușa? Ea poate fi încuiată, descuiată, deschisă sau închisă. Aceste stadii pot fi patru ipostaze ale omenirii: moartea din cauza păcatului (ușa încuiată), învierea prin biruință asupra morții (ușa descuiată), darea Legii celei noi (ușa descuiată și deschisă) și pocăința (ușa descuiată, dar închisă pentru cei care aleg nepocăința).

Primul stadiu este cel în care neascultarea, păcatul, desfrâul și închinarea la idoli au adus întineric peste întreaga fire omenească de la Adam și până la Hristos. Adam și urmașii lui au avut Ușa încuiată.

Din dragostea Tatălui pentru toată făptura - ca lucrare a Sfintei Treimi - Hristos S-a Întrupat, iar, mai apoi, prin moartea pe Cruce și dărâmarea porților iadului, Ușa s-a descuiat.

Noi, creștinii, avem, prin urmare, ușa descuiată, ba avem și cheile potrivite, căci Mântuitorul ne-a lăsat Lege Nouă. Legea în cea mai scurtă panoramă este aceasta: „Cel ce mănâncă trupul Meu și bea sângele Meu are viață veșnică” (Ioan 6, 54).

Așa îmi spune conștiința, că de voi alerga numai la păcate, slabă îmi va fi nădejdea că voi găsi Ușa deschisă. Pe de altă parte am văzut creștini veseli, iar veselia lor sfida necazuri, boli și ispite grele. Am realizat că veselia acestora are ca fundament bucuria de a cunoaște că nădejdea, credința și dragostea deschid Ușa.

Deschiderea Ușii se face prin pocăință. Tertullian spunea: „Cerbul rănit cunoaște iarba care poate să-i vindece rana. Rândunica cunoaște planta, ca să redea vederea puilor orbiți în cuib. Tu, păcătosule, având cunoștința că numai prin taina pocăinței poți să te vindeci, de ce nu întrebuințezi această taină?”⁶¹.

Pocăință nu înseamnă a adera la o grupare de așa ziși „pocăiți”, căci cine se rupe de Biserică se rupe de Hristos, ci înseamnă a alege plânsul pentru păcate, împlinirea poruncilor, lepădarea de „omul vechi”. Pentru cei rătăciți, Iisus are o muștrare de acum 2000 de ani: „Eu sunt vița cea adevărată și Tatăl Meu este lucrătorul. Orice mlădiță care nu aduce roadă Întru Mine, El o taie” (Ioan 15, 1-2).

Pocăință înseamnă zdrobirea inimii, spovedania, împlinirea canonului, dezlegarea păcatului care se face cu Darul Sfântului Duh prin preotul duhovnic⁶².

61 Tertullian, apud Protos. Nicodim Măndiță, *Calea Pocăinței*, Ed. Agapis, București, 1999, p. 47.

62 Nicodim Măndiță, ibidem, p. 47.

De la marii asceți și pustnici am învățat că nu poți fi sigur că ești mântuit - de faptul că ai trecut prin cele patru ipostaze ale Ușii - chiar dacă, după judecata ta, ai lucrat tot timpul binele.

Pesimismul nu face însă casă bună cu creștinismul, așa că evidențiez aici bucuria că noi, oamenii, avem puterea de a alege calea virtuților, pocăinței și de a mișca, prin puterea lucrării noastre, hotărârile divine. Spre ușa pocăinței mergem cu puterile omenești, dar intrarea triumfală în bucuriile cerești se face numai cu darul, bunătatea și milostivirea Dreptului Judecător.

7 martie 2004

Pentru excursia de la Bucium, deși s-au anunțat patru-cinci femei dintre cele pe care le-am cunoscut în spital, doar una, adică Liana, mă va însoți. Fiind ziua mea mâine, găsesc că excursia acesta reprezintă cel mai potrivit cadou. Venirea primăverii în sine constituie pentru mine un excelent dar de la Dumnezeu. „Aerul de primăvară mă îmbată cu un entuziasm de viață, răsfățându-mi ochii cu adieri de verde”, ar spune poetul.

Excursia este însă o bucurie pe care cu greu o pot explica. Liana mă copleșește cu cadouri și, deși au legătură cu credința, cu Dumnezeu, simt că aceste daruri sunt făcute cu o anumită șiretenie femeiască. Am primit un teanc de reviste ortodoxe frumos tipărite și o excepțională icoană a Maicii Domnului.

Deși, pe moment, nu dă semne, simt că această femeie, cu douăzeci de ani mai în vârstă, dorește să fim mai mult decât cunoștințe sau amici. Nu sunt pregătit pentru o nouă relație cu o femeie și, sincer, nu-mi pasă la ora asta de vreo femeie de pe planetă pe post de ibovnică.

În fapt, o admir pe Liana pentru că are credință și pentru modul curajos prin care a înfruntat șocul provocat de moartea recentă a mamei sale. O admir și atât.

Prieteniiile cu femei sunt periculoase și sunt sigur că despre asta au scris mulți sfinți. Mă hotărâsc, pe loc, ca, odată reîntors la Ploiești, să fiu mai prudent în ceea ce privește cunoștințele mele de sex opus și „amicițiile” cu femei.

Toți greșim și-mi pare că am judecat cam aspru acțiunile acestei femei, avansurile ei. Cu cât consideri că un om ți-a greșit cu ceva, cu atât mai mult trebuie să te rogi pentru acel om ca Dumnezeu să-i deschidă mintea. Și poate că ar fi bine să te rogi și pentru tine, astfel să nu mai vezi la tot pasul oameni care îți greșesc. Detestăm la ceilalți toate defectele pe care le avem și noi, spunea Emil Cioran.

Mă voi ruga însă pentru Liana și pentru toate femeile aflate în suferință din cauza singurătății. Fie ca Dumnezeu să le scoată în cale bărbați frumoși, demni și credincioși. Și astfel, după exemplul dat efesenilor de Apostolul Pavel, să se căsătorească... Și atunci nu va fi unul care va lupta pentru mântuire, ci vor fi doi.

Mă bucur de drumul de munte, de aerul curat, de soare. Suntem deja la mănăstire. Slujba a ținut nu mai puțin de șase ore... Mi s-a părut totul atât de frumos, atât de înălțător, încât cele șase ore au zburat de parcă ar fi fost minute.

Ne întoarcem de la drum și apar și celelalte fete de prin preajma Brașovului sau chiar din orașul de la poalele Tâmppei. Ne-am adunat pentru sfeștanie. Numai că totul s-a transformat într-o bârfă generalizată despre toți și despre toate. Una dintre femei este un fel de evanghelistă după rit protestant, povestește și râde în gura mare de noi, ortodocșii... I se pare ridicol să ți se pună pe cap epitrahilul atunci când ți se citește o dezlegare sau când te șpovedești. I se pare că ar exista o nefirească apropiere de organele genitale ale bărbatului.

Mi se pare un gând eretic și care seamănă a demență. Omul sub epitrahil trebuie să se gândească la iertarea de păcate și la redobândirea sănătății și nu la apropierea de trupul preotului. Sau chiar de ar exista un contact superficial între om și hainele preotului, este vorba de un contact cu harul vindecător al aceluia preot venit prin punerea mâinilor. Atingându-te de preot, te umpli de gânduri curate, de har, iar nu de murdăria acestei lumi.

Vine și preotul și începe sfeștania, printre priviri pline de subînțeles, unele chicoteli și șoapte nu tocmai ortodoxe. Gazda, adică Liana, a pregătit o masă plină de bucate tocmai pentru a marca acest eveniment - sfeștania. Preotul este extrem de reținut, de îngăduitor și de răbdător. La sfârșit, pentru a nu refuza invitația la masă, acest preot duce la gură o mică bucată de gogoșar, apoi mulțumește și pleacă.

După ce a ieșit pe ușă s-a auzit replica serii, lansată de una dintre femei: „Ați văzut, popa a băut toată noaptea, avea grețuri, d-aia a mâncat gogoșar!”. Râsete și chiote!

8 martie 2004

Sper să treacă repede ziua asta, chiar dacă ar trebui să fiu bucuros, fiindcă împlinesc astăzi o anumită vârstă... Sărbătoarea omului trebuie să fie o sărbătoare a inimii care trăiește și iubește în Hristos, iar nu neapărat

o zi din calendar în care trebuie să curgă șampania fiindcă așa e tradiția... Eu nu sunt astăzi nici trist, nici vesel, deși poate că așa avea motive, mai degrabă, să fiu trist.

Ieri am fost un fiu al clevetirii. Poate că nu am aprobat bârfa sau nu am dat apă la moară. Dar simplul fapt că am asistat la un potop de denigrări, bârfe și clevetiri, mă face să mă simt murdar în fața lui Dumnezeu.

Clevetirea, hmm...?! Mi-am făcut un prieten clevetitor și, dintr-o dată, am înțeles că, mut de așa fi, în preajma unuia care clevetește sunt șanse mari să mi se descleșteze gura.

Păcatele cu ochiul și cele cu gura sunt păcate „la secundă”. Mass-media actuală și spiritul de turmă ne îndeamnă să iscodim în curtea vecinului, să controlăm viața privată a vedetelor (idolilor), să participăm la bârfa colectivă. „Erudit” înseamnă, astăzi, să ai o opinie proprie, dacă se poate cât mai critică asupra oricărui lucru, oricând și oriunde.

Clevetirea este un păcat mare, prin suma de păcate mici pe care le acumulează. Clevetirea e noroiul din inima noastră, pe care vrem să-l aruncăm asupra lumii. Pe o haină dacă este o pată mare, aceasta poate ieși la spălat, dar dacă haina are o sută de pete mici, ea se aruncă pe foc.

Așa e și noroiul pe care îl aruncăm lumii din inima noastră⁶³, se desparte în mii de bucăți, murdărește persoanele pe care le judeci, dar și caracterul nostru, al celor care judecăm.

Natura nu degeaba este parte a Creației lui Dumnezeu. Natura, chiar fără să aibă grai, poate să dea învățături omului în orice timp sau anotimp. Pe valea unui pâraiaș de munte putem înțelege puterea păcătoasă a clevetirii, gândind că persistența în clevetire este ca un pâraiaș firav, care, după multă curgere, dărâmă stânca cea uriașă.

10 martie 2004

Astăzi m-am răstit un pic în telefon vorbind cu Liana, femeia din Brașov... Mă agresează atitudinea ei de „îndrăgostită”, dar asta nu-mi dă dreptul să mă comport „huliganicește”. Regret faptul că m-am răstit și că am fost, poate, grosolan.

Iisus recomandă iubirea aproapelui, ca fiind cea mai mare dintre porunci, dar specifică faptul că iubirea vrăjmașului este la fel de importantă. Biserica se roagă tot timpul pentru unirea credinței și pentru „ca Dumnezeu să descopere Evanghelia dreptății tuturor”. Biserica, prin urmare, se roagă și pentru vrăjmașii săi. Chiar de m-am îndepărtat de această femeie exact în clipa asta când m-am răstit la ea, și am dat poate curs vrăjmașiei, nu

am uitat de iubirea cu care sunt dator către toți oamenii. Pe loc hotărâsc ca în toate rugăciunile mele să o pomenesc pe această femeie. Dumnezeu să-i dea sănătate, înțelepciune, minte luminată, zile multe și senine și poate se va milostivi Sfânta Treime și-i va scoate în cale bărbatul care i se potrivește...

13 martie 2004

Exact într-o zi de 13 martie mi-am cumpărat prima chitară. La doar câteva luni s-a încropit prima formulă de trupă. Deja beciul blocului în care locuiam a început să se umple de personaje dubioase și de amatori de votcă ieftină. Era locul unde repetam, „templul” nostru de închinare idolească. Acum, după 16-17 zile în care nici măcar nu m-am gândit la rock, mi-am dat seama că pot trăi și fără acest drog. Orice om se trezește din beție, fiindcă în viața asta niciun extaz nu poate ține o veșnicie. Simt că mă trezesc ușor-ușor și că rockul nu mai are pentru mine nicio semnificație. Încet-încet, în mine moare rockul, pentru ca la fel de ușor să crească în loc dragostea de Hristos.

15 martie 2004

Nu am mai mâncat mere cam de multă vreme. Mi-am cumpărat alaltăieri o cantitate considerabilă de mere și am pus măr lângă măr într-o cutie de carton, pe balcon. Mi s-a făcut poftă de un măr și... am rămas uimit să constat că foarte repede merele se stricaseră. Cineva mi-a spus că este suficient un singur măr stricat pentru a se deprecia toate celelalte din jurul său. Tot așa, în interiorul omului, păcatele se caută unul pe celălalt să se unească și să umple omul de stricăciune.

20 martie 2004

Astăzi mi s-a stricat ceasul. L-am adunat bucăți, l-am pus într-o batistă și fuga cu el la ceasornicar. Mă gândesc că atunci când îmi simt sufletul împovărat sau spart în bucăți, precum acest ceas, ce bine mi-ar prinde să dau fuga la preot și să mă spovedesc! Sufletul neîmpăcat cu Dumnezeu este un ceas stricat.

22 martie 2004

Învățatul parcă mă vlăguiește. Aproape nu-mi pasă de acest aspect. Mi-am promis că voi parcurge întreaga materie și că voi lua o notă mare la examen și mă țin de promisiune. Citesc pentru luminarea minții *Acatistul către Preasfântul și de viață Făcătorul Duh - Dumnezeuul nostru.*

Rezultatele sunt de-a dreptul excepționale, fiindcă rețin de la prima citire aproape tot ce am de învățat. Sunt bucuros fiindcă pas cu pas deslușesc tainele Ortodoxiei, „descifrez” Ortodoxia. În paralel citesc cărțile părintelui Cleopa și deja am terminat de citit întreaga colecție „Ne vorbește...”. Ori de câte ori vine vorba de cărți duhovnicești, recomand tuturor să citească aceste cărți extraordinare. Cred că nu exagerez când afirm că, doar purtând cu mine aceste cărți, acolo în sacoșă sau în rucsac, am simțit că am un înger păzitor, un sfătuitor ceresc. În tren, în microbuz sau în alte mijloace de transport, mi-am petrecut timpul util și plăcut cu acest blând părinte al Bisericii, citindu-i opera. Și sunt sigur că și alții s-au simțit ocrotiți în drumurile lor, fiindcă părintele Cleopa veghează încă asupra multora dintre români.

Îmi doresc enorm să am măcar o sutime din blândețea părintelui Cleopa. Sfinții Părinți au avut, au și vor avea un duh al cuvântului de înțelepciune care nu moare, ci, după pilda semănătorului (Matei 13, 18-23), sămânța cuvântului de credință se înrădăcinează în conștiințe, dă rod în inimi și umple cu rod vrednic hambarele cele râvnite de suflet, cele ale bucuriei veșnice.

Am văzut cum se propagă un astfel de cuvânt de învățătură chiar la părintele Cleopa - „ciobanul” Sihăstriei, care îi învăța carte pe doctorii în teologie. Carismaticul stareț reprezintă și astăzi, prin opera teologică pe care ne-a lăsat-o, unul dintre vârfurile de iluminare harică și înțelepciune pentru toată creștinătatea, pentru întreg monahismul românesc. Opera sa este o teologie aplicată, este simțită cu duhul, pentru că părintele nu a scris doctrinar sau excesiv de dogmatic, ci a scris din experiența însoțirii cu Sfântul Duh.

Cuvântul de învățătură al părintelui Cleopa alungă necredința, întărește știința despre Dumnezeu și parcă spală treptele duhovnicești, astfel încât nici noi, păcătoșii, să nu mai alunecăm în tentativa de a prinde sub picior măcar prima treaptă a scării Raiului. De la starețul Sihăstriei am luat notă că semnele de sfințenie la un om sunt neșemnele. Sfânt nu este cel care arată, mănâncă, se mișcă, doarme, se poartă ca un sfânt, ci sunt și mulți sfinți neștiuți, umili, în starea lor de smerenie sfințitoare, și smeriți, în condiția lor umilă de următori ai lui Hristos.

Plecând de la acest exemplu al *smeritei smereni*⁶⁴, ajungem la

64 „Smerita smerenie” este o expresie folosită foarte des de Arsenie Papacioc în învățăturile sale („Smerenia este arta care te trimite la tine, să stai cu tine, smerit în tine - *Ne vorbește Părintele Arsenie Papacioc*, Edi-

considerația că semnele adevăratei sfințenii la oameni sunt greu de deosebit. Să ne oprim un pic la blândețe.

Blândețea este o virtute determinantă în vreme de pace duhovnicească, dar și în vremea războiului nevăzut⁶⁵. Blândețea este o virtute hristică pentru că e propovăduită de Însuși Hristos (Matei 5, 5). Blândețea unui om poate reprezenta un semn de sfințenie, dar nu unul fără greș. Aceasta pentru simplul motiv că multe dintre animale sunt mai blânde decât oamenii. De multe ori ne rușinăm noi, oamenii, în fața blândeții, sfielii și generozității animalelor.

Culmea blândeții, la Ioan Scărarul, este aceea în care ne păstrăm liniștea și dragostea inimii față de cel ce ne întărită, chiar și atunci când este prezent, și, la polul opus, vede o culme a mâniei atunci când ne sălbăticim cu gesturile și vorbele împotriva celui ce ne-a produs o supărare, chiar și când nu este prezent⁶⁶.

Dacă blândețea este o virtute, o componentă a smereniei sfințitoare, atunci cu siguranță mânia este un păcat care alungă harul. Mânia este fierberea sângelui din jurul inimii, care se produce prin exaltarea sau amestecarea fierii⁶⁷.

Între patimă și virtute e bine să alegem virtutea, pentru că, învățând din blândețea animalelor, putem deveni mai oameni, iar învățând din cuvintele înțelepciunii dumnezeiești⁶⁸, întru lucrare putem deveni sfinți.

27 martie 2004

Am avut astăzi tendința să mă trufesc că știu multe rugăciuni și porțiuni din acatiste pe de rost. Parcă am auzit glasul conștiinței: „Nu te trufi că știi pe de rost nu știu câte rugăciuni, acatiste sau psalmi. Oare când vrăjmașul diavol muncește să-ți mute mintea de la rugăciune, nu cumva face aceasta, fiindcă știe dinainte ce ai tu de gând să spui? Ușor de realizat tura Mănăstirii Sihăstria, 2004, p. 83);

65 Spune Nicodim Aghioritul în precuvântarea de la *Războiul Nevăzut*: „Cartea aceasta învață despre războiul spiritual și nevăzut, în care intră orice creștin chiar de la ceasul Botezului și făgăduinței sale în fața lui Dumnezeu de a se lupta și a muri pentru numele Lui dumnezeiesc” (*op. cit.*, p. 3).

66 Ioan Scărarul, *Scara Raiului*, Ed. Amacord, Timișoara, 1998, p. 262;

67 Sfântul Ioan Damaschin, *op. cit.*, p. 88;

68 A se înțelege, aici, citirea cu folos a Sfintei Scripturi.

că ispititorul știe mai multe rugăciuni și acatiste decât tine, așa că...”.

1 aprilie 2004

Dacă tâlharul de pe cruce a obținut mântuirea, fără să stea o secundă în sfânta Biserică, atunci este lesne de înțeles că orice secundă, orice minut, orice oră petrecute la rugăciune în Biserică înseamnă pași consistenți spre mântuire.

3 aprilie 2004

Am lăsat în urmă vechea mea viață, vechile mele obiceiuri. I-am iertat pe cei care mi-au greșit și sper din suflet că Dumnezeu îmi va ierta greșelile pe care și eu le-am făcut față de alții. Nu mai condamn pe nimeni pentru suferința prin care am trecut. Și astăzi mai am probleme, dureri și insomnii, dar nimeni nu e vinovat pentru asta. Sunt bucuros că am învățat să iert. Simt că o singură clipă de bucurie în Hristos valorează cât milioane de bucurii ale necredincioșilor. Azi am avut din nou probleme cu coloana. M-am hotărât ca la următorul Maslu, de vineri, să iau untdelemn sfințit și să mă ung, poate Dumnezeu va face milă cu mine și aceste dureri vor înceta.

5 aprilie 2004

Am văzut un pom, care se apleca cu generozitate înspre stradă. Era așa frumos, încât mulți se opreau să-l admire, ba unii întindeau mâna să rupă flori... Este pomul cel smerit. Omul smerit este ca pomul de la marginea drumului, cu ramurile plecate de atâtea roade, din care se ospătează tot drumețul. Omul mândru este ca pomul înalt din care de abia urcându-te cu scara culegi un rod, două...

7 aprilie 2004

Firea mai complicată la unii oameni nu este deloc o raritate. Sunt indivizi care te avertizează că este bine să nu ai de a face cu ei, pentru că au firi complicate. Niciun om nu poate sălășlui prea mult într-o singură stare, fie ea dragoste sau ură. În virtutea inconstanței, ce se poate sesiza în dreptul acestei laturi a personalității umane, se poate afirma că, și astăzi, se petrec învieri pe drumul spre Damasc⁶⁹ la fel de spectaculoase ca cea a lui Pavel, când a trecut de la postura de hulitor și prigonitor, la cea de apărător al drepte credințe.

69 Referire la Revelația dumnezeiască, prin care Sfântul Apostol Pavel a fost chemat la credință cea dreaptă (Fapte 9, 3-6).

Dumnezeu, având bunătatea deplină, ne așteaptă pe drumul credinței, la fel cum așteaptă să ne deșertăm grijile, să le lăsăm în voia Sa divină. E bine să ne eliberăm de povara sinelui și a grijilor, căci prea multă îngrijorare roade trupul și macină grâul credinței răsărit în inimi.

Firile complicate se pot aduce la credință, acest lucru depinzând de locul în care se află cheile sufletelor. Așa cum prietenului de nădejde îi lăsăm cheile de la ușa casei, tot așa Lui Dumnezeu să-i dăm cheile sufletelor noastre, pentru că El va ști să facă ce trebuie cu ele, la timpul potrivit și în locul potrivit. Acesta trebuie să fie un adevăr: Unde încuie omul, vine și descuie Dumnezeu.

10 aprilie 2004

M-am uns cu untdelemn sfințit. Am luat o sticlă de ulei, am dus-o la sfințit la slujba Sfântului Maslu, care se ține în fiecare zi de vineri la paraclisul de pe strada Eroilor, și am luat acasă o cantitate considerabilă de ulei sfințit. Am speranța că va fi mai bine și că untdelemnul este lucrător. Picul de neîncredere, care vine din gândul că nu sunt demn de această vindecare, mă face să gândesc așa: „Când ai avut încredere în tine ai picat! Acum, când te încearcă neîncrederea și te luptă deznădejdea, nu crezi că este cazul să te ridici și să-ți pui toată încrederea în Dumnezeu?”.

11 aprilie 2004

Durerile la coloană deja s-au estompat. Cei care au probleme cu spatele sau cu spondiloza pot confirma că durerea nu trece așa, peste noapte. Și totuși... Durerile m-au mai lăsat... Mă simt bine, aproape că-mi vine să zburd! O linguriță de untdelemn sfințit a fost mai tare decât zeci de ședințe de fizioterapie. Sunt bucuros că astfel Dumnezeu mi-a transmis un mesaj pe care eu îl percep așa: „Ești încă un om cu multe păcate, dar, pentru că vrei să te îndrepti, te-am făcut vrednic de această vindecare!”.

13 aprilie 2004

Dumnezeu, în marea Sa iubire de oameni, ne-a dat suprema libertate. Aceasta o înțeleg și din faptul că, ori de câte ori dorești să faci o faptă bună, ispititorul, vrăjmașul diavol, caută să-ți pună piedici, caută să te facă leneș, caută să te adoarmă. Pe când Dumnezeu, atunci când ai la îndemână păcatul, nu intervine cu nimic, te lasă să-l faci - fiindcă știe că ai ca paznic conștiința - și abia apoi te cheamă la trezire.

14 aprilie 2004

Nu a fost o părere! Durerile mele în zona cervicală, care m-au chinuit atâtea luni, aproape că au dispărut. Mă simt din ce în ce mai bine și sper din suflet să nu mai am de a face cu spitalele și controalele medicale. Știu că boala mi-a folosit până într-un punct. De acum, mai ales pentru că sunt invitat să cânt la strana bisericilor în care intru, doresc să am o sănătate care să-mi permită să fiu un om capabil să-I slujească Lui Dumnezeu cu putere. Nu pentru a mă întoarce la păcate îmi doresc sănătate, ci pentru a sluji Celui ce m-a înviat după ani de zile în care am zăcut în mocirlele păcatului.

15 aprilie 2004

Există o mare tentație să exulți, să sari în sus de bucurie când îndeplinești o misiune întru Hristos, când faci o faptă de milostenie, când ajuți aproapele, când vizitezi bolnavul, când îi îmbraci pe cei goi, când dai de mâncare celor flămânzi, când le dai să bea celor însetați... Echilibrul este necesar în toate. Chiar și în cele ce ni se par nouă duhovnicești.

Să punem un pic de amar din vremea păcatelor făcute față de sine, de semenii și de Dumnezeu, la toată dulceața sau bucuria duhovnicească, ce ne-ar putea cuprinde, iar când ne încercăm amarul să punem picătura nădejzii în Hristos.

18 aprilie 2004

Sunt invitat uneori de la strană să citesc Apostolul, din ziua liturgică respectivă. Am mai făcut-o la slujba Sfântului Maslu. Astăzi am citit Apostolul de duminică, așa, după rânduială, în mijlocul bisericii. Sunt de acum un fiu al Bisericii. Dacă Biserica m-a primit cu dragoste, cu aceeași dragoste trebuie să răspund și eu. Nu mă simt demn de o chemare așa înaltă, să vestesc oamenilor cuvintele „de aur” rostite odinioară de Sfinții Apostoli, dar trebuie să fac ascultare de preot. Fac ce mi se spune să fac, fiindcă mântuirea se obține trăind și murind în ascultare.

19 aprilie 2004

Este mare ascultarea de duhovnic. După mine, atunci când nu ascultăm de duhovnic, îi întorcem spatele lui Hristos. Duhovnicul este oaia din față, care știe că, sub toiagul Păstorului iscusit, turma merge spre loc cu verdeață. Când îi urmărim duhovnicului în ascultare - adică oii care conduce turma - suntem mult mai în siguranță față de atacurile lupilor răpitori; lupi care dau târcoale oricărei turme.

Apostolul Pavel ne vorbește salutar în Epistolele sale despre una dintre cele mai frumoase Sfinte Taine ale Ortodoxiei - Taina Căsătoriei. Căsătoria are la baza reușitei, longevității și sfințeniei - ascultarea. Sfântul Pavel spune: „...precum Biserica se supune lui Hristos, așa și femeile bărbaților lor” (Efeseni 5, 24). Sfânta Scriptură este o carte de credință, prin urmare, femeile trebuie să-și urmeze bărbații întru credință, să fie supuse bărbaților lor ca Domnului (Efeseni 5, 22). Deci, ascultarea de tip - „supuneți-vă unul altuia, întru frica lui Hristos” (Efeseni 5, 21) - nu obligă pe niciun membru al familiei, soț sau soție, să fie supus întru blestemății, întru desfrâu sau necredință.

Perfecta ascultare, după Nicodim Aghioritul, este aceea în care noi dorim să facem toate lucrurile numai spre mărirea lui Dumnezeu⁷⁰.

Ascultarea de duhovnic - de îndrumătorul nostru spiritual - reprezintă un element al lepădării de sine, supunerea voinței noastre unei voințe care conlucrează cu Hristos. Nu e greu să concluzionăm că neascultarea de duhovnic este un tip de desfrânare, căci sufletul omului trebuie să se supună duhovnicului, la fel cum trebuie să se supună femeia bărbatului ei.

Când urci într-o căruță, dacă ești nepriceput, te lași de obicei pe mâna celui care ține frâiele calului, cu putere și siguranță. Neascultând de cuvintele preotului duhovnic, suntem ca aceia care vor să conducă atelajul fără a se pricepe să țină frâiele.

Oare nu știți că trupul nostru este ca un cal neîmblânzit și flămând? Dacă îl încaleci - adică îl supui la nevoie - nu te lasă până nu te trânteste, iar dacă vrei să te ferești să nu-l încaleci, dintr-o dată se face blând și vine și ne cere de mâncare. Cel mai mult, acestui cal, căruia i se mai spune și trup, îi plac grăunțele lăcomiei, mândriei și neascultării.

Glasul lăuntric țipă foarte tare în noi și gândesc că surd nu este cel care nu aude, ci surd este cel ce aude doar ce vrea el. Când ne cheamă șeful, stăpânul sau împăratul ne prezentăm în fața lui cu temere - unii chiar tremură din toate mădularele -, dar când ne cheamă Împăratul împăraților, adică Hristos, ne facem surzi, ne îngâmfăm și dăm frâu liber neascultării noastre, așa... din mândrie, de parcă am fi mici „dumnezei” ai aceste lumi...

Sfântul Siluan vorbește despre diferite trepte de necunoaștere a Lui Dumnezeu. Tot el amintește că, până și cei din treapta cea mai de jos a necunoașterii, demonii, îi întorc spatele lui Dumnezeu, dar Îi recunosc existența⁷¹.

70 Nicodim Aghioritul, *op. cit.*, p. 13.

71 Jean Claude Larchet, *op. cit.*, p. 139;

22 aprilie 2004

Unii poartă invidie mare pe bogații și desfrânații care, aparent, duc o viață ușoară și lipsită de griji. Când calea păcătosului sporește - conștienți fiind că Preasfântul Duh are daruri mai mari decât averile, femeile frumoase sau mâncărurile alese - să ne îmbărbăteze în vremea necazului acestea: „Tot ce este carne putrezește, tot ce este duh sporește”.

Sfântul Teofan Zăvorâtul spunea – mirându-se de obiceiul răstignirii trupului, dar nu și a patimilor și poftelor - că oamenii își chinuiesc trupul în ziua de azi, prin îmbuibare, beție, fapte de desfrânare, danțuri și petreceri, nedându-și seama că nici stăpânul cel mai lipsit de omenie nu-și chinuiește astfel vita leneșă⁷².

24 aprilie 2004

Nu știi ce vor spune cei care, poate, vor citi aceste rânduri, dar eu, de câte ori aud bârfe și clevetiri la adresa preoților, tot de atâtea ori adaug câte ceva la iubirea sinceră, admirația și respectul pe care le am față de clerici. Iubesc activitatea, munca, strădania, sfințenia preoților, mai cu seamă pentru că știu că acolo unde nu sunt defecte sau prilej de bârfe, oamenii inventează.

E drept că preoții Bisericii trebuie să fie ca florile care grăiesc despre frumusețe prin însăși firea lor. Atunci toate gurile se vor închide. Am auzit atât de des lumea criticând cu nedreptate fapte, gesturi și atitudini ale preoților Sfintei Biserici, încât mi-este teamă că, din nepriceperea unei așa mari Taine, cum este cea a hirotoniei, aș putea cădea în aceeași greșală. Cicero spunea că, mai întâi trebuie să cunoști, și abia apoi poți să îndrăznești să afirmi.

25 aprilie 2004

Cum se schimbă ziua cu noaptea, așa se schimbă și caracterul omului. Mai ales al bărbatului care se află sub influența femeii frumoase. De aceea am spus și cu altă ocazie că frumusețea poate fi diavolească, înșelătoare... Femeia frumoasă este și ea tot zidire a lui Dumnezeu. Prin urmare, nu trebuie să găsim în frumusețea ei vreo vină. Unele femei sunt așa de frumoase, încât zici că sunt bijuterii. Sunt ca aurul de frumoase. Nu trebuie însă uitat că pentru aur și pentru femeile frumoase s-au purtat până acum multe războaie și mulți oameni au murit.

Cum nimeni, afară de Dumnezeu, nu știe cu exactitate când se va

cutremura pământul, tot așa, nici bărbatul nu știe sigur ziua, ceasul sau clipa când se va sminti de o femeie.

Marele și cuviosul Nil spunea: „Chiar de ți se va părea că ești cu Dumnezeu, păzește-te de dracul curviei. E foarte amăgitor și foarte invidios. Vrea să te trântescă la pământ înainte ca mintea să-ți fie trezită”⁷³.

30 aprilie 2004

Noua mea viață ar putea părea, pentru unii, monotonă. Slujbe, serviciu, învățat, citirea unor cărți sfinte și din nou... slujbe, serviciu, învățat etc. Eu, dimpotrivă, găsesc în toate astea un dinamism aparte și mă hrănesc din fiecare cuvânt care este scris despre credință, despre Hristos și despre darurile Sfântului Duh... Participarea la sfintele slujbe înseamnă să te obișnuiești deja cu trilurile miliardelor de slujitori de la liturgia cerească săvârșită de Arhiereul Hristos. Participarea la Sfânta Liturghie este pentru creștin o datorie sfântă, dar și un privilegiu, o oportunitate nemaipomenită.

Adeseori, oamenii stăpâniți de duhul lumesc socotesc râsul, glumele și bucuria ca fiind parte dintr-o zi reușită. Oamenii credincioși nu pun foarte mult preț pe râsul cel zgomotos, știind că participarea la Sfânta Liturghie este parte, nu din bucuria unei zile, ci din bucuria veșnică.

2 mai 2004

Cine pune la îndoială sfințenia Maicii Domnului, mai presus de îngerii, de serafimi și de heruvimi să vină să mă întrebe și pe mine ceva. Cum de am reușit, desfrânat fiind până ieri, să am câteva luni de zile de curăție, să stau departe de dorința cărnii, să nu gândesc măcar păcatul de a desfrâna cu o femeie? Sigur că e un dar de la Dumnezeu acesta. Dar uite, prin puțina mea curăție, s-a adeverit că și alți oameni au putut trăi într-o sfințenie deosebită, o viață întregă. Născută din sfinți, crescută în sfințenie, trăind în cea mai desăvârșită curăție, murind în ascultare și sfințenie, Maica Domnului are locul său privilegiat, acolo, lângă tronul ceresc. Și dacă vedem vreo lacrimă prelingându-se de pe a ei icoană sau izvorând în mod miraculos, trebuie să știm că aceste lacrimi sunt și pentru iertarea oamenilor, chiar și a celor mai însetați de păcat, a celor mai desfrânați. Sunt convins că doar prin rugăciunile Maicii Domnului am putut sta atâta vreme fără să gândesc măcar păcatul cărnii... dar nu mă trufesc cu asta, fiindcă nu știu ce va aduce ziua de mâine.

3 mai 2004

Chiar îmi permit, deși cu o anumită sfială, să vorbesc despre păcatul desfrânării, acum, când văd lucrurile altfel. Din mai multe puncte de vedere patima trupească nu este dragoste, ci este cădere; este durere, iar nu desfătare; este iad, iar nu rai. Doritorul de cele trupești și împlinatorul poftelor josnice nu mai are voința liberă, adică voința care ne este dată fiecăruia la naștere prin bunăvoința și lucrarea Sfintei Treimi. Omul patimilor trupești nu mai are voința liberă pentru că este rob al păcatului, sclav al trupului și este la suflet un încătușat.

Dumnezeu ne-a făcut diferiți de animalele neraționale. Omul fiind rațional conduce mai mult firea, decât se lasă condus de ea⁷⁴.

Patima ne îndreaptă astfel spre fapăturile neraționale și atunci este de tot râsul ca animalele să ne dea pildă de credință. Nu sunt oare animalele credincioase Făcătorului a toate, atunci când, pentru împreunare, așteaptă un soroc al lor, și nu fac totul după pofta cea nemernică?

Nu mă pricep la cuvinte sfinte, dar pot să observ că desăvârșita împreunare trupească se poate întâlni la unele animale, dar omul are resurse - prin cele cu care a fost dăruit - să aibă parte de desăvârșita împreunare sufletească.

Când ești credincios întru totul, înconșori cu dragoste cuvântul evanghelic, înfăptuirea cuvântului și toată zidirea lui Dumnezeu, iar Hristos răspunde prin a te înconșura cu multă dragoste. Nu sufletul nostru îl înconșoară pe Hristos, ci Domnul ne înconșoară sufletul, pentru că El ne-a iubit cel dintâi (I Ioan 4, 19).

Când ești și păcătos, dar și credincios, înconșurarea ta întru dragoste este pe jumătate. Avem mai degrabă slujire la doi stăpâni. Însă cu toată mulțimea păcatelor - având pilda zaheilor, vameșilor și desfrânatelor - Hristos poate pătrunde în inima ta, prin locul lăsat liber.

Când ești rob al patimii, desfrânat, necredincios și vicios, atunci cu greu, omule, poți înconșura ceva cu dragostea ta (asta din cauza prea multei iubiri de sine), iar cercul din jurul inimii tale cu greu poate fi spart, chiar și de către dumnezeiasca iubire a lui Hristos.

Ca să întăresc cele ce cu stângăcie le-am spus aici, întreb: „Ori n-ați văzut la oamenii dedicați lui Dumnezeu o înconșurare, o plutire, o aură - ca un bineplăcut dar de la Duhul Sfânt?”

La polul opus, desfrânații poartă adesea cu ei un miros greu, căci cum altfel să miroasă cele trupești față de cele duhovnicești?

Mărturia Sfântului Siluan în acest sens este edificatoare: „Duhul Sfânt îmbracă trupul și sufletul omului întreg, renăscut în credință prin mijlocirea virtuților, și astfel omul poate deveni asemenea Domnului în trup”⁷⁵.

4 mai 2004

Cum îndrăznești să gândești că, dacă îi dai lui Dumnezeu o parte din timpul tău, din voința ta, din preocupările tale, din cugetul tău, nu-ți vei lua plata, când până și câinele, atunci când îi dai secunda în care îi arunci o bucată de pâine, vine cu bucurie, sare și se gudură parcă neștiind cum să-ți mai mulțumească?

12 mai 2004

Până ieri nu îi miluiam pe săraci; Dumnezeu îmi oferea daruri minunate și eu tot nu credeam în El. Până mai ieri am trăit în păcat, Dumnezeu mi-a dat însă cinstea acestei lumi, sănătate și toate cele de trebuință și eu tot nu am crezut în El. Am rostit cuvinte spurcate, cuvinte de hulă, dar Dumnezeu a încercat din răspuțeri să sădească în mine iubirea; îmi șoptea în „urechea inimii” cuvinte frumoase, și eu tot nu credeam în El. Dar pentru că Dumnezeu este bun, dar și drept, darurile au început să mi se ia unul câte unul, deveneam sărac de la zi la zi, păcatul repetat în neștire mi-a dat boală în trup, iar alții au început să mă hulească, să mă urgisească, să mă umilească, căutând să mă înlăture din calea lor. Atunci am înțeles ce înseamnă dragostea, cu adevărat și... am început SĂ CRED!

14 mai 2004

Azi am auzit un bătrân văitându-se că este pedepsit pe nedrept cu neputințe, considerând că are multe virtuți fiindcă nu a omorât pe nimeni în viața lui. Eu sunt tânăr și mai am mult până să câștig minte și înțelepciune, dar îndrăznesc să-i spun acestui om cuvintele pe care le-a auzit conștiința mea atunci când am cugetat la neputințe: „Cu trecerea timpului, mergând spre bătrânețe, cum să nu-ți slăbească auzul, dacă Dumnezeu te-a strigat de atâtea ori și tu nu L-ai auzit? Cum să nu-ți slăbească vederea când ai văzut atâtea daruri de la Dumnezeu, dar nu ai mulțumit?! Cum să nu-ți slăbească picioarele⁷⁶, când cărările Bisericii le-ai ocolit?!”.

75 Jean Claude Larchet, *op. cit.*, p. 296.

76 Cu sensul de slăbire a puterilor fizice.

15 mai 2004

Sunt într-o nouă vizită la Mănăstirea Ghighiu, la Icoana Maicii Domnului făcătoare de minuni. Revăd această mănăstire și-mi place parcă și mai mult decât atunci când am văzut-o prima oară. Știu și motivul! Este primăvară și mănăstirea este înveșmântată cu flori multicolore, care creează o atmosferă cu adevărat paradisiacă.

Văd o măicuță pe la 45-50 de ani și-i spun pe scurt cam ce s-a întâmplat în viața mea în ultima vreme. Ea îmi zice că ar fi bine să mi se facă o dezlegare de vrăji, dacă se poate, ca să nu mai pătimesc ce am pățimit. Îmi dă de fapt imboldul să merg la părintele Pantelimon, dacă vreau să plec folosit.

M-a impresionat această călugăriță, părea că nu are vreo grijă pe lume, decât icoana Maicii Domnului. Singura ei măhnire era legată de faptul că niciodată în cei mulți ani de stat la Ghighiu nu a sărutat sfânta icoană, ci numai geamul care o protejează.

Dacă îl voi găsi pe părintele Pantelimon doresc să-mi se dea o binecuvântare, poate voi găsi calea cea bună, adică, ori să găsesc o fată cuminte, cu bun simț, care să-L iubească pe Hristos și care să-mi devină soție, ori să merg spre viața monahală. Maica „cu geamul” mai stă un pic de vorbă cu mine și apoi sare ca arsă: „...Aoleuuuuuuu, aoleuuuuuuu! Am uitat să pun flori proaspete la icoana Maicii Domnului!”. Nu mai contează ce am discutat cu ea, deja este în grădină și alege flori frumoase și sănătoase pentru a umple vasele din fața icoanei.

Am înțeles din întâmplarea asta neprevăzută că măicuțele au o relație foarte apropiată cu Maica Domnului. Ea este Doamna, Stăpâna și ocrotitoarea acestui sfânt locaș. Ca să răspundă la rugăciuni cu dragoste, Maica Domnului cere de la aceste măicuțe măcar un minimum de atenție, de dragoste și de prețuire. Tot aici am cunoscut-o și pe maica Lavrentia. Ea mărturisește că păstorește această mănăstire de zeci de ani, în calitatea ei de stareță a mănăstirii, și că Maica Domnului nu a refuzat-o niciodată – rugăciunile pe care le-a făcut în fața icoanei vindecătoare i-au fost ascultate până la ultima. Maica Tiberiada, cea de la pangar, de asemenea mă primește cu o grijă maternă, cu o iubire nedisimulată și îmi dă câteva sfaturi extrem de utile... Când vorbesc cu Maica Tiberiada simt cum pacea îmi cuprinde sufletul... În fața acestei monahii am însă și o anumită rețineră, fiindcă mă simt total gol de fapte bune. Când schimbăm două vorbe, mă simt ca unul care are scrise toate păcatele pe niște hârtiuțe prinse cu bold și atârinate de haine... Nu oricine are darul să vadă aceste „hârtiuțe”; de maica Tiberiada sunt însă sigur că

are acest dar...

Aici la mănăstire plutește o mireasmă a Duhului Sfânt și o pace izvorâtă din dragoste, încât nu-mi mai vine să plec. Preotul este plecat, așa că nu are cine să-mi facă dezlegări. Mă închin la icoană cu evlavie și apoi mă așez liniștit pe o bancă.

Măicuță! Dă fuga ca gândul,
Și schimbă florile din vase.
Maicii Domnului să le dai
În dar, căci ce-a fost ieri
S-a ofilit în zori...

Of, zice ea, măicuța îngândurată,
De trei ani sunt aici
Și jinduiesc cu ființa-mi
Doar să sărut icoana,
Iar nu doar geamul sfânt!

Și brațul i se umple de
Flori ca râuri dalbe
Ce bucură tot ochiul,
Chiar și pe-al Ei, al Maicii
Ce o purtăm în gând...

Ce bucurie! Preasfânta este vie;
Dă vindecări, dă pace,
Dă viață, dă vedere,
Dă liniște-mpăcare
În schimbul... unor flori.

19 mai 2004

M-am întrebat deunăzi asemenea unui prea puțin credincios: „Dacă Dumnezeu este bun și iubitor de oameni, oare de ce dă voie ca pe pământ să sălășluiască acum și animale sălbatice, careucid oameni, și nu a creat doar animale blânde?”

Ioan Damaschin tâlcuiește aceasta într-o memorabilă figură de stil, arătând că spinul s-a unit cu desfătarea trandafirului spre a ne aduce nouă aminte de călcarea poruncii, din pricina căreia pământul a fost condamnat

să producă spini și ciulini⁷⁷ (Facere 3, 18).

Dumnezeu i-a dat poruncă omului să stăpânească tot pământul, deci și peste animale să fie stăpân (Facere 1, 28). Pentru că posedă atotștiința, Dumnezeu a știut din veșnicie căderea omului în orice timp, ev sau veac, pornirea omului către cele rele, către păcate. Dumnezeu mai știe și aceasta, că în orice vreme au fost oameni buni, blânzi și smeriți, care au ascultat poruncile. Văzând firea blândă a unor oameni, dar și răutatea din sufletul multora, Dumnezeu a permis în timp să avem și animale blânde, dar și sălbatice.

Dacă am avea în jurul nostru doar animale bune și blânde, acestea ar rușina tot neamul omenesc prin puterea exemplului. Prin pilda buneii purtări, ne-ar fi stăpânit animalele pe noi, oamenii, și nu invers.

Citim în *Dogmatica* lui Ioan Damaschin că nici acum nu este fără folos trebuința animalelor, căci omul se teme de ele și astfel îl fac să-și aducă aminte și să cheme în ajutor pe Dumnezeul care le-a făcut⁷⁸.

20 mai 2004

Mâine e sărbătoare. Pentru mine, Paștele nu reprezintă prilejul deosebit de a merge la biserică – așa cum era odinioară când călcam pragul bisericii de Paști și de Crăciun⁷⁹ - fiindcă merg la sfintele slujbe constat, aproape din două în două zile. Când sufletul tău tinde și vrea să-L iubească pe Hristos, traversezi o sărbătoare perpetuă, nici nu ai nevoie de calendar.

Cu toate astea, mă bucur de schimbări, de dinamismul fiecărei zile din calendarul creștin-ortodox. Caut în acest calendar nu numai crucile roșii, sărbătorile considerate mai importante, ci, de câte ori am ocazia, văd ce sfinți sunt prăznuiți în ziua respectivă și zic: „Sfinte Ilarie, Sfinte Proclu, sfinte cutare... rugați-vă pentru mine păcătosul”. Zicând aceasta, în zori, simt că sunt ocrotit de rele, pe tot parcursul zilei de sfinții zilei respective.

22 mai 2004

Am văzut două femei certându-se în autobuz. Una dintre ele nu ceda sub nicio formă. „Mă cert și mă iau cu ea de gât, fiindcă eu sunt sigură că dreptatea este de partea mea!”. Când două persoane se ceartă, de multe ori Dumnezeu este izgonit din gândul și inima amândurora. De aceea și dreptatea se mută de la una la alta, ca în final să se întoarcă acolo unde îi

77 Sfântul Ioan Damaschin, *op. cit.*, p. 77;

78 Ibidem, p. 77;

79 Și atunci forțat de prieteni sau de împrejurări.

este locul și obârșia, adică la Dumnezeu.

Când te cerți cu aproapele doar în gând, ești asemenea unui câine care latră dând din coadă. Când te cerți cu cineva în casă, ești precum câinii care latră unul la celălalt cu nestăvilire. Când te cerți cu cineva în biserică, deja ești asemenea lupilor care scot colții și sunt gata să se sfâșie.

23 mai 2004

Se apropie vara. Cine vede pe stradă o femeie cu decolteu mai generos sau cu fusta mai scurtă trage concluzia că fata, femeia, domnișoara sau ce-o mai fi ea, trebuie să fie o desfrânată. Dar ce este oare femeia desfrânată?

Femeia desfrânată, ca personaj biblic, are o anumită centralitate greu de contestat. Ea reprezintă modelul întru care iertarea dumnezeiască devine prototip pentru modul în care trebuie să iertăm noi, oamenii, toată greșeala aproapelui.

Iertarea își are pământ roditor în bunătate, dar este atât de mare ca faptă, încât chiar de răsare din pământ sterp - adică dintr-o inimă mai nemilostivă - tot are suflu de harismă.

Ați privit vreodată șarpele când își atacă prada? Are mișcări moi și delicate, ai zice că nu își sugrumă prada, ci că o mângâie. Așa sunt și brațele femeii desfrânate: moi, calde și primitoare. Ce repede uităm că mângâierile de acest fel bucură trupul, darucid sufletul!

În *Pildele* lui Solomon, femeia ușoară e portretizată în câteva cuvinte. Aceste puține cuvinte sunt mai grăitoare decât un vraf de cărți. Ea umblă din casă în casă, este de neținut în frâu, picioarele ei aleargă pentru că nu își găsesc odihna în casa proprie⁸⁰.

Nu cred că vreunul dintre noi se simte vrednic și într-atât de curat, încât să se apropie măcar de piatra cu care se omorau desfrânatele odioasă. Asta nu ne împiedică însă să observăm că mai bine este să ne îmbătăm de miremele mirului și ale tămâiei, care aprind în noi pofta de rugăciune, decât să ne îmbătăm de parfumuri femeiești, care aprind în noi pofta de curvie.

Femeia desfrânată vrea să fie cea mai frumoasă, dar uită, în cochetăria ei, că oglinda materială îți arată cum ești, dar, dacă privești în oglinda sufletului, afli și cine și ce ești. Și ce ești până la urmă? Ce e, oare, frumusețea? Nu cumva și cele mai frumoase flori, cele mai lăudate și mai admirate, au un timp al lor în care se ofilesc?

Femeia ușoară nu trebuie condamnată, ci trebuie condamnat păcatul ei. Aceasta nu trebuie bătută, ci trebuie bătută patima ce se aprinde în jurul

ei. Femeia desfrânată nu trebuie omorâtă, ci trebuie omorâtă ispita.

Ispita are ace ca de arici, multe și subțiri. Ispita te înțeapă din mai multe părți, spre a te dezechilibra. Cum ostașul nu pleacă la război fără cască, baionetă, pușcă, zale, platoșă și cele de trebuință, tot la fel, nici noi să nu plecăm la războiul pe care ni-l dă ispita, fără aceste arme: rugăciunea, ungera cu mir sau untdelemn sfințit, agheasma, anafura și, mai ales, Sfânta Împărtășanie.

Pentru fiecare țep pe care îl scoate la război ispititorul, noi să punem câte o armă căci prin singurul loc rămas gol și fără apărare, pe acolo ispita pătrunde toată deodată.

„Ia seama și adună-te în tine însuși spre a putea lupta nu numai cu poftetele mari și active, ci și cu cele mici și ușoare ale pasiunilor tale, fiindcă din rădăcina mică iese planta mare” spune Sfântul Nicodim Aghioritul⁸¹.

1 iunie 2004

Se apropie postul Sfinților Apostoli Petru și Pavel. Voi ține acest post și, poate, dacă voi căpăta binecuvântare, mă voi și împărtăși. Îmi place cum gândește Sfântul Ierarh Antim Ivireanul, când zice că nu-i mai mare postul de bucate ca postul de păcate. Consider însă că și postul alimentar are un rol extrem de prețios în echilibrul vieții de creștin. Și dacă faptele bune sunt la fel de importante ca postul, le voi face și pe acelea, ca să nu mă mustre conștiința.

Într-o zi, la întâlnirea cu efemerul micilor bucurii culinare, m-am întreb: „Ai văzut vreun fel de mâncare, oricât de bun la gust și oricât de sățios, care să te sature, încât să nu-ți fie foame mai târziu?”. Am căutat și am aflat că faptele bune sunt singurul fel de mâncare din care avem voie să ne înfruptăm cu îndestulare, pentru că faptele bune satură veșnic.

„Prea suntem oameni înfășurați la ochi cu materia de pe noi și cu structura noastră pământescă, care ne cam cheltuiește toată vremea aici și ne scurtează zarea”, spune, pe bună dreptate, Arsenie Boca⁸².

5 iunie 2004

Sunt la Mănăstirea Pissiota. Aceași mireasmă a Duhului Sfânt, aceeași bucurie când mă rog pentru mântuire, aceeași bucurie duhovnicească la întâlnirea cu atâtea daruri alese, adunate într-un singur loc!

Sunt în vizită cu un grup de excursioniști și ni se propune să vizităm

81 Nicodim Aghioritul, *op. cit.*, p. 42.

82 Arsenie Boca, *op. cit.*, p. 144.

și muzeul. Acceptăm cu bucurie și o așteptăm toți pe maica stareță. Pentru mine, stupoare!... Maica stareță nu pare să aibă mai mult de 23-24 de ani. E atât de frumoasă, încât abia am curajul să o privesc. Am înțeles, pe loc, că nu fetele de pe la televizor, vedetele machiate, cosmetizate, fade și artificiale sunt cele mai frumoase fete. Cele mai frumoase fete sunt miresele lui Hristos.

Tinere!
Să nu ai îndrăzneala
Să lacrimiți
Când vezi

Că cele mai frumoase
Fete ale lumii
Slujesc și sunt mirese
Ale lui Hristos.

Ci tu să-ți plângi
Păcatul... și lacrima
Te-o face să pricepi
Că toate au... UN ROST.

7 iunie 2004

Uneori mă simt încăpățânat ca un catâr. Dar de ce zic eu catâr?! Eu - omul - mă cobor de multe ori sub demnitatea acestui animal. Catârul - cât este el de catâr - tot se milostivește de stăpânul său și după un timp pleacă cu povara în spate. Noi, ca oameni, dușmănim și ținem în spate povara urii de aproapele nostru chiar și o viață întreagă. Nu e oare mai bine să plecăm din locul de răutate spre locul cel cu dragoste și împăcare, decât să ținem în spate o povară care în timp va deveni din ce în ce mai grea?

Necazul este mânia care îngreunează, spune dumnezeiescul părinte Ioan Damaschin⁸³. Prin urmare, să aruncăm necazul urii noastre, pornite asupra aproapelui, ca să ne ușurăm și să ne continuăm viața, nu cu lupte între noi oamenii, ci cu lupte între noi și păcat.

9 iunie 2004

Faptul că mă simt pe drumul cel bun îmi dă o veselie negrăită. Obțin lucrurile pe care mi le doresc foarte ușor prin puterea rugăciunii. Mă simt iubit de Dumnezeu și sunt bucuros că nu am murit în păcate și că am la

îndemână și ceva timp pentru dulcea pocăință. Veselia mea este uneori molipsitoare pentru cei din jur. Simt că parcă ar fi o veselie în duh, ceva diferit... Veselia în duh nu este ca veselia grosolană a lumii, ci este o stare care izvorăște din pacea sufletului.

Pace în suflet înseamnă dragoste de Dumnezeu, luare aminte și supravegherea gândurilor, stomac mai puternic spre a mistui nevățamat ispitele, simț delicat pentru a alege binele și răul⁸⁴.

Într-un portret al Mântuitorului - zugrăvit în *Filocalia*⁸⁵- Evtropie mărturisea că Iisus era „întru muștrare groaznic, întru sfățuire blând și dragăstos și plin de veselie”. Cum să avem îndrăzneală să cugetăm că veselia Mântuitorului este ca cea lumească de astăzi, în care inima tresaltă, nu când face fapte bune, ci când viclenește, când gândește furțișaguri, când râde de aproapele, când judecă sau asuprește.

Veselia Mântuitorului este suprema veselie în duh; stare lăuntrică spre care au tins toți următorii Lui și toți purtătorii Crucii celei mântuitoare.

Oricâte neazuri ți-ar pricinui trupul, lumea sau necuratul, nu poți - purtător al Crucii fiind - să nu fii vesel, așteptând bucuria veșnică, cea care bate tristețea efemeră; desfătarea veșnică, cea care bate durerea efemeră; curăția veșnică, cea care bate stricăciunea vieții acesteia.

L-am auzit pe un credincios mărturisind că, pentru el, o clipă de fericire în Hristos, adică întru împlinirea poruncilor, valorează cât toate bucuriile necredincioșilor strânse laolaltă.

Trezvia⁸⁶ are ca parte integrantă veselia în duh. Să fim veseli că trăim întru Domnul, chiar dacă inima ne este tristă pentru că am păcătuit. Și să fim triști când uităm de Domnul, chiar de gura râde aflând cuvinte vesele de la oamenii glumeți.

Veselia este semn al păcii sufletești. Sufletul să fie în pace, să progreseze și să nu piardă timpul⁸⁷.

Pacea sufletească nu este un rod al muncii noastre, ci un dar de la Dumnezeu. Întru această pace trebuie să sporim continuu, căci grădinarul iscusit udă sămânța cea mică la timp și des, știind că, doar așa, din aceasta va ieși pom mare, viguros și cu multe roade.

Veselia nu trebuie să fie răs fără noimă pentru că, atunci când râzi prin firea omenească, ți se alătură mulți, dar la vremea plânsului lumea

84 Nicodim Aghioritul, *op. cit.*, p. 219;

85 *Filocalia de la Prodromu*, Ed. Universalia 2001, București, p.

36;

86 Din slavonescul *trezviti*, înseamnă a fi în stare de veghe.

87 Nicodim Aghioritul, *op. cit.*, p. 226.

te ocolește sau te crede nebun. Despre plâns și râs, în timp, am înțeles acestea: „În vremea plânsului⁸⁸, Dumnezeu lipește nemăsurata-I milă de sufletul tău, tot așa, cum în vremea râsului prostesc, albeața dinților tăi apare ca o neplăcută negreală”.

10 iunie 2004

Acum doi ani, tot pe timpul verii, am fost cu trupa să înregistrăm niște piese într-un studio care practica prețuri mai mici. Înregistrarea a durat ore în șir. Fiindcă „vocea” de obicei se trage la sfârșit, mi-am făcut de lucru pe afară... Zilele acelea umblasem de nebun pe la mai mulți impresari pentru a obține un contract ferm cu o casă de discuri. Singura noastră realizare în plan discografic a fost apariția pe un CD, alături de alte trupe din valul tânăr.

Înregistrarea mergea destul de greu și am plecat hai-hui pe drumuri, m-am oprit la un magazin și mi-am cumpărat o sticlă mică de votcă și am început să beau din ea. Era semnul că nu-mi mai păsa de destinul trupei. Era semnul că voi auzi în curând cântecul de lebedă. M-am amețit bine și vocea m-a lăsat. M-am chinuit din răspuțeri să scot ceva din mine, să cânt cât să nu stric munca celorlalți. În zadar! Vocea mea suna obosit, găjâit, gutural și incredibil de fals. Cu chiu cu vai, am dus înregistrarea la capăt. Pentru simplul fapt că au trecut ore bune până am fost în stare să „pun vocea” la trei-patru piese, aproape că mi-am revenit din amețeața alcoolului. Mi-am revenit cât să-mi dau seama că ce lipisem eu acolo, pe piese, sună groaznic, patetic și pe alocuri diavolesc (aveam o voce groasă, pe care nu mi-o recunoșteam). Mi-am dat seama că acesta este sfârșitul. Trupa, rockul, visele de mărire se duceau definitiv pe apa sâmbetei.

După acest episod am fost trist zile în șir, fiindcă simțeam cum este să dai piept cu eșecul. Se apropia eșecul meu muzical. Acum, la doi ani după acel moment, mărturisesc că mi-ar fi plăcut să vină la mine un înger al Domnului și să-mi spună că nu e bucurie mai mare pe pământ decât să trăiești pentru Hristos, să-L iubești pe Hristos și să-i slujești lui Hristos. Muzica rock este doar un moft.

11 iunie 2004

Există niște semne particulare, care ajută omul să cunoască dacă este sau nu păcătos. Drumurile multe, dar cu pași șovăielnici, somnul mult, dar fără odihnă, bucatele alese, dar căroră nu le mai deosebești gustul;

88 Cel al inimii, nu cel al truției.

iată câteva semne că păcatele noastre au covârșit mila și îndurarea lui Dumnezeu. Fiind bolnav cu trupul sau cu sufletul, nici somnul nu mai este somn și nici hrana, hrană. De aici trebuie să înceapă smerita pocăință. Asta însemnând că pașii sufletului nostru trebuie să fie drepti întru credință, și nu șovăielnici: inima să nu doarmă, ci să caute a priveghea în Domnul, chiar și în vremea somnului, iar cele mai râvnite și gustoase bucate să fie pentru noi - Trupul și Sângele Domnului nostru Iisus Hristos, dumnezeiasca Euharistie.

15 iunie 2004

Am zis că e bine să uit lucrurile urâte ale trecutului. Mă tot întorc în trecutul meu tenebros și mă îngrijorez de câte păcate văd acolo. Port această povară a păcatelor, cu toate că m-am spovedit de două-trei ori, mărturisind toate greșelile pe care le-am făcut din copilărie și până azi. Simt că sunt pe un drum fără întoarcere. Nu sunt călugăr, nici preot, și nici student teolog, dar pe calea pe care sunt, simt că nu mai e loc să mă întorc.

Până la 32 de ani am fost bolnav de neviață. Ținta mea a fost păcatul. Acum când știu cu adevărat ce doresc de la lume, de la mine și de la Dumnezeu, ținta mea e alta. Vreau să păstrez Calea. Sigur că e greu, dar nu mai vreau să mă întorc în mocirlele bețiilor, desfrânărilor și nesimțirilor vieții de rocker. Credința poate fi văzută ca un mijloc de transport. Când cobori, la capăt te poate aștepta Dumnezeu cu brațele sale calde și părintești. Când te întorci la păcatele de odinioară, e ca și cum ai sări din mers. Într-adevăr, credința poate fi comparată cu un vehicul în mișcare, căci în omul credincios se petrec schimbări majore chiar și în trup, iar procesele mentale și psihosomatice au o dinamică aparte. Nimeni nu este atât de nebun să vrea să sară dintr-un vehicul aflat în mișcare rapidă. De aceea, instinctul de conservare îmi spune: „Ai plecat pe calea credinței, apoi ține-te frate!?”.

17 iunie 2004

Lunea merg la slujbă la „Întâmpinarea Domnului”, la paraclisul din Strada Eroilor, fiindcă se citește *Acatistul Sfântului Ierarh Nectarie Taumaturgul*. Marțea am repetiție cu corul; repetăm în cafasal bisericii Sfântul Vasile. Miercurea sunt din nou la „Întâmpinarea Domnului”, fiindcă se citește *Acatistul Maicii Domnului*, care se cheamă „Bucuria celor necăjiți”. Vinerea particip la Sfântul Maslu. Sâmbăta mai merg la liturghia pentru pomenirea răposaților, iar prezența la liturghia de duminică este

pentru mine obligatorie.

Încerc să fiu cât mai aproape de Dumnezeu, fiindcă la fel și omul care iubește simte nevoia naturală de a fi cât mai des în prezența persoanei iubite. Joia este ziua mea mai liberă.

Mi-am propus azi, joi fiind, să umplu și ziua aceasta cu un pic de Dumnezeu și am mers până la catedrală, în centru, să mă închin la icoane, să fac o scurtă rugăciune, să aprind o lumânare și să pun un pomelnic. O idee bună, fiindcă în ochi mi-a sărit un anunț legat de o excursie în Moldova la cele mai frumoase și vestite mănăstiri. Pe loc, într-o fracțiune de secundă, am hotărât că e bine să merg în această excursie. Consider că, spre catedrală, azi, Dumnezeu mi-a îndreptat pașii. Voi mai veni aici, în zilele de joi, mai cu seamă că pot asculta în liniște acordurile și armoniile unui cor bisericesc cu o vechime de zeci de ani. Astăzi i-am dat puțin din timpul meu Lui Dumnezeu și El m-a hrănit din belșug cu multe daruri.

18 iunie 2004

Tot la darurile negrăite ale lui Dumnezeu mi-e gândul. Și omul dăruiește, dar, când dăruiește Dumnezeu, întotdeauna simți imensa Lui dragoste. În fapt, simt că puterea milosteniei și a darurilor este foarte mare. Nu poți da prea multe explicații pe marginea unui gest pe care îl faci din suflet. Când faci o faptă bună - un gest din suflet - motivația e dragostea. Iar dragostea s-a risipit în prea multe definiții, date de-a lungul vremii de poeți, prozatori, filosofi și alți scolastici, încât să nu constatăm că ea reprezintă de fapt un compozit divin. Acest întreg al iubirii este alcătuit din mici fărâmițe de adevăr, intermitente prin filtrul gândirii umane, dar solid de compacte și primordiale când judecăm teistic, întru Dumnezeu.

A dăruii înseamnă a te dăruii. E semn de credință față de aproapele, după cum credința față de semeni este semn al credinței față de Dumnezeu. Altfel nu ar fi fost atât de mare porunca: „Să iubești pe aproapele tău ca pe tine însuși” (Luca 10, 27).

Sunt și oameni nestatornici în dragostea lor față de semeni, iar omul nestatornic este ca norul cel fără de folos, care umblă din loc în loc - nici ploaie nu dă și nici nu lasă lumina soarelui să încălzească pământul. Astfel, nu toate darurile au miros duhovnicesc. Sunt oameni care se întreabă ce se va face cu acel ceva, ce l-au dat în dar. Cu slaba mea judecată gândesc că, atunci când dăruiești ceva, când duci un dar la altar, și, mai apoi, îți pare rău, sau te întrebi de nu cumva darul acela a fost cam mare, e ca și atunci când, aflându-te în baie, începi să plângi pentru murdăria care se scurge

de pe trupul tău.

Banii sau darurile pe care le duci la Biserică nu stau în vistierii, nu prind mucegai, nu putrezesc, ci mai degrabă se ridică în văzduh ca o rugăciune bine primită înaintea lui Dumnezeu. Puterea milosteniei e una mântuitoare. Am auzit din gura unui sărac, căruia i-am întins o bucată de pâine, urarea: „Dumnezeu să-ți ajute!”. Uneori binecuvântarea săracului pe care l-ai miluit e la fel de mare ca binecuvântarea unui sobor de preoți.

Binecuvântarea pe care ne-o dă un rege, ne poate aduce un scaun regesc, poate chiar un loc lângă tron. Binecuvântarea pe care ne-o dă săracul este aducătoare de scaune cerești, acolo lângă tronul Sfintei Treimi. Firește că nu trebuie să facem daruri pentru a aștepta ceva în schimb - binecuvântări, mulțumiri și osanale...

Oricum darurile pe care le facem, față de darurile dumnezeiești pe care le primim, sunt ca o picătură de apă în comparație cu un ocean. Mulți arată cu degetul spre cei care par a avea multe și negrăite daruri de la Dumnezeu, cântind că ei au daruri mai puține sau că nu au deloc. Darurile pe care le așteptăm de la Dumnezeu sunt de fapt în noi; trebuie doar să le strigăm pe nume, prin puterea rugăciunii și să le trezim din adormire întru viață.

Să răspundem totuși cu ceva darurilor primite prin îngăduința lui Dumnezeu. La mulțimea darurilor divine să punem o virtute sau măcar o mică faptă bună. Dumnezeu și omul au împreună lucrare și afirm aici, chiar cu riscul unor critici, că Dumnezeu nu ne dă niciodată mai puțin decât merităm.

20 iunie 2004

Printre păcatele pe care le spovedesc cel mai des se află și limbuția. Prin natura profesiei, lucrând la un post de radio, îmi este foarte greu să fug de limbuție. Radio asta înseamnă: vorbe, vorbe... și iar vorbe. Este însă un serviciu pe care mi l-am dorit de mic. Cred că la acest post de radio am o misiune care nu stă multora la îndemână, fiindcă trebuie să împart un strop de bună dispoziție matinală, taman când oamenii se trezesc să meargă la serviciu. Este evident că trezitul ăsta nu le pică bine, date fiind salariile proaste din România, alura de zei moderni a unor patroni și nivelul scăzut de trai. Într-un fel, ți se impune să fii vesel, glumeț, bârfitor...

Limbuția este o soră de-a mea. O soră rea de care nu mai scap. Limbuția este însoțită întotdeauna de bârfă și clevetire, la fel cum grămada de gunoi este întotdeauna însoțită de un miros greu de suportat. Vreau să

scap de acest miros!

22 iunie 2004

La început, când am simțit că vreau să plec și să stăruiesc pe drumul credinței, îmi spuneam prin filtrul unei gândiri de larvă că mi-ar prinde bine să văd cu ochii mei o minune. Trecând vremea și constatând că a te lupta cu propriile nemernicii și păcate e un lucru mai greu decât a vedea minuni, am înțeles că drumul cunoașterii de Dumnezeu, deși anevoios, îl poți parcurge, dar acesta trebuie să treacă, mai întâi, prin sita cunoașterii de sine.

Omenirii i-a luat sute, mii de ani să descopere din ce e compus corpul uman, care e rostul fiecărui organ în parte, ce funcție are fiecare mădular. Asta pentru a afla cu câtă migală întru perfecțiune l-a plămădit Dumnezeu pe om din lutul primordial.

Dacă noi, oamenii, am cunoscut cele ce sunt ale noastre în așa lungă vreme, cum am vrea ca, într-o clipă, într-o zi, Dumnezeu să vină să stea cu noi la masă, să facă minuni pe față, să ne ia pe brațele Sale? Năzuind să văd minuni mi-am auzit conștiința: „Omule, mai întâi cunoaște-te pe tine însuși și abia apoi îndrăznește să cunoști cele ce sunt ale lui Dumnezeu!”.

Dreptcredinciosul știe că Dumnezeu - în chip nevăzut, atunci când Îl chemi la masă, în primejdie, în boală, în necazuri, în ispite - vine negreșit. Dreptcredinciosul nu are nevoie de minuni ca să creadă. Credința prin intermediul celor nevăzute nu e un semn al deplinei cunoașteri de Dumnezeu, dar este un semn esențial al cunoașterii de sine.

Cel ce dorește să se împreuneze cu Lumina cerească, să se cunoască pe sine. Această cunoaștere de sine nu-l lasă pe om să cadă în defecte, fiindcă acesta nu se mai bazează pe puterile lui⁸⁹.

Cum să avem curajul să ne credem în stare să înțelegem judecățile lui Dumnezeu sau să-l cuprindem în vreun fel, dacă într-o noapte cu cer senin, abia de putem număra câteva sute de stele și obosim?

29 iunie 2004

A trecut și sărbătoarea Sfinților Petru și Pavel. Zilele trec repede, dar simt, de aproape un an încoace, că timpul trece cu folos. E o curgere lină pe care sufletul meu o iubește. Probabil că am urmat pilda apelor curgătoare. Așa cum pâraiele, râurile, fluviile parcă plâng și se adună jinduind după marea lor, tot așa sufletele noastre să se adune, să plângă după săvârșirea

păcatelor și să jinduiască după Împărăția cea din cer.

Apele curgătoare sunt credincioase, căci se luptă să împingă toată necurăția, ca să scape de ea, și păstrează cu sfințenie drumul lor înainte. Noi, oamenii, să lăsăm, la fel ca apele acestea, povara necurăției (faptele urâte ale trecutului). Să ne ușurăm de povara păcatelor, să le lepădăm, să ne spovedim, căci așa, după pilda apelor, putem avea o binecuvântată curgere către sfințenia celor de sus.

Iată cum se vor sfârși toate! Așa cum râurile curg fiecare în marea sa și curgerea vieților noastre sfârșește pentru fiecare în locul ce i se potrivește⁹⁰.

3 iulie 2004

Excursia în Moldova, la mănăstiri, este programată pe 10 august, în postul „Adormirii Maicii Domnului”. Deja am vorbit să-mi iau concediu. Sunt absolut sigur că va fi un concediu de vis. Să pot să văd șaisprezece dintre cele mai frumoase mănăstiri din țară, mi se pare un dar de la Dumnezeu, un vis împlinit. Constat că, până mai ieri, aveam unele temeri și din cauza bolii și slăbiciunii mă înspăimântam să ies chiar și până la colț să cumpăr pâine...

Acum e totul altfel. Știu dinainte că totul va fi bine, ba cer binecuvântare să mă împărtășesc în această excursie, chiar de Sfânta Marie, iar părintele meu duhovnic este de acord. Îmi vine să chiui de bucurie!

5 iulie 2004

Natura grăiește admirabil despre puterea nemărginită a Creatorului ei. Natura, de ar putea povesti, ne-ar spune cât este de credincioasă și de ascultătoare în comparație cu noi, oamenii. Până și de la cele mai îngălate, mai negre și mai slinoase creaturi avem de învățat câte ceva. Animalele - în special târătoarele și altele asemenea lor - cu cât trăiesc mai în adâncuri, în pământ, cu atât sunt mai îngălate, mai scârboase, mai neplăcute ochiului. Urcând pe verticală observăm că animalele sunt mai frumoase, mai viguroase și mai sănătoase. Iată încă un motiv pentru care, deși sălășluim ca oameni pe pământ cu trupul îngălat și scârbavnic, sufletul nostru trebuie să caute pe verticală, la cer, pentru ca omul să vadă vigoarea veseliei de a fi cu Dumnezeu, sănătatea darurilor Duhului Sfânt și bucuria cea veșnică întru Hristos.

7 iulie 2004

Când poțestești averi, poțestești și glorie, căci rar s-a văzut un bogat umil.

9 iulie 2004

Am descoperit astăzi ceva despre vârstele omului. Tânărul aleargă după bani și avuții. Cel între două vârste ar lăsa banii pentru un pic de afecțiune. Cel bătrân și gârbovit ar lăsa și banii și afecțiunea pentru un pic de sănătate.

11 iulie 2004

Mânia este iar un păcat de care nu scap. Se ține de mine ca râia. Ce o fi vrut să spună Sfânta Scriptură când ne-a arătat că nu e bine „să apună soarele peste mânia noastră”?

Zis este: „să nu apună soarele...” (Efeseni 4, 26). Dacă ziua este viața noastră, iar noaptea este apusul vieții pământești, atunci este clar că în ceasul morții trebuie să fim împăcați cu toți și toate. Mă gândesc adeseori la doi oameni care au fost certați în această viață și care, prin puterea și darul lui Dumnezeu, s-au mântuit. Oare cum se vor întâmpina ei în ceruri, dacă pe pământ nu s-au înțeles, cunoscut fiind că Raiul este un loc de dragoste și bucurie veșnică?

Nepriceperii mele îi răspunde Sfântul Siluan Athonitul, spunând că roada harului mântuitor o dobândește acela care cu iubirea îmbrățișează tot pământul, lumea întregă, și sufletul lui arde de dorința ca toți oamenii să se mântuiască⁹¹.

19 iulie 2004

Când nu trăiam și respiram în Hristos, când eram păcătos și îngălat în multe mizerii ale acestei lumi, eram și foarte superstițios. Una dintre superstiții era să nu mă întorc din drum sub nicio formă, ca să nu-mi meargă prost. Având acest obicei, nu mă întorceam nici în ruptul capului și astfel, pe o bună porțiune de drum, mă întrebam tot timpul: „Ce am uitat!? Oare ce am uitat?”. Mi s-a întâmplat asta de zeci, de sute de ori.

Mulți oameni, asemenea mie, când ies din case, grăbiți să meargă la lucrul lor, pe o bună bucată de drum sunt chinuiți de același gând: „Oare n-am uitat ceva? Oare am lăsat ceva pe foc? Oare o fi bine să mă întorc?”... De n-am uita adesea - cum mi se întâmplă și mie - să ne facem sfânta Cruce, să spunem „Tatăl nostru” și să plecăm cu Dumnezeu la drum, nu

ne-ar mai chinui vreun gând potrivit.

Când plecăm cu Domnul în gând și cu nădejde în Stăpânul tuturor, chiar de am uitat ceva de trebuință în casă, nu va lăsa Preaputernicul Dumnezeu treaba noastră nerezolvată. Cu acest gând să ne înarmăm, urmând exemplul viu al Sfântului Pavel care, înainte de a se urca în corăbiile destinațiilor sale apostolice, pleca genunchii la rugăciune⁹².

22 iulie 2004

Sunt luni de zile de când, seara, la culcare adorm cu rugăciunea „Doamne Iisuse Hristoase, miluiește-mă pe mine, păcătosul!”. Faptul că adorm constant cu această rugăciune, de atâta timp, mă determină să cred că am urcat într-un plan metafizic, mult mai sus față de stadiul în care m-ar putea situa coincidența sau autosugestia. Dumnezeu nu este coincidență și nici autosugestie.

„Rugăciunea lui Iisus” m-a vindecat de un rău major: insomniile. Sunt liniștit, fiindcă atunci când mă rog conștientizez că, de nu voi adormi, să se liniștească trupul, tot voi obține ceva, fiindcă rugăciunea liniștește spiritul. Mai bună este o oră de rugăciune, care să te odihnească, decât un somn agitat de trei-patru ore.

24 iulie 2004

Aștept cu nerăbdare excursia. Până atunci, zilele trec destul de liniștite. Examenul de admitere la Facultatea de Teologie este și el pe aproape. Să mai fie două luni. Am ezitat între a alege Bucureștiul sau vechea Târgoviște... Cred că voi da examen la facultatea din Târgoviște, așa simt eu că e mai bine...

Sunt optimist și în ceea ce privește excursia, dar și în privința examenului. Știu că ambele vor constitui două dintre cele mai frumoase episoade din viața mea.

25 iulie 2004

De ce trebuie să stăm în genunchi la rugăciune? „Eu pot să mă rog în picioare sau tolănit în pat, ce are? Nu e tot rugăciune?”, am auzit zicând pe cineva.

Eu am citit că văzduhul este plin de duhuri. Și atunci îngerii ne văd tot timpul, știu în toată vremea ce facem. Dacă sunt cu ochii pe noi și ne văd în genunchi la rugăciune, îngerii ar putea spune: „Ia uite un om căzut. Hai să mijlocim pentru dânsul la Stăpânul și Arhiereul nostru!”. Dar dacă

îngerii ne văd stând ca leneșii în pat sau drepți și mândri în picioare, atunci tot ei pot spune: „Ia uite! Un om sănătos și mândru, acesta nu are nevoie de mijlocirile noastre și nici de Doctorul și Ajutătorul tuturor!”.

26 iulie 2004

Pun mai mult preț pe cuvântul meu, de când am plecat pe drumul credinței. De fapt, am început să pun mai mult preț pe tăcere. Tăcerea înseamnă de multe ori dialog interior sau dialog cu Dumnezeu. Cuvântul rostit, de multe ori îndeamnă la vorbărie și pierdere de vreme. Nu cred că greșesc dacă voi afirma că am învățat când, cum și ce să vorbesc.

Cu timpul am înțeles acestea: „Când vorbește tânărul vorbește și tu! Când vorbește maturul, ascultă și mai apoi vorbește! Când vorbește bătrânul, ascultă și taci!”⁹³.

27 iulie 2004

Nu știi de unde am impulsul să scriu aici câte ceva despre căsătorie. Poate de la Apostolul Pavel care, deși nu a fost căsătorit vreodată, a intrat în intimitatea spirituală a acestei uniri între soț și soție, descriind fenomenul ca nimeni altul.

Căsătoria este o instituție plăcută lui Dumnezeu, fiind totodată una din căile spre mântuire. Sfântul Apostol Pavel, în cuvântul său despre feciorie, admite că nu toți au darul de la Dumnezeu să țină curăția (I Corinteni 7, 7). De aceea, cei care nu pot să se înfrâneze au îndemnul apostolesc să se căsătorească; căci mai bine este să se căsătorească, decât să ardă în foc (I Corinteni 7, 9).

Sfântul Ioan Gură de Aur ne spune într-una dintre *Omilii* că Mântuitorul, în parabola nunții fiului de împărat, compară nunta cu harul pe care a venit El să-l aducă în lume. Iisus face această comparație ca să nu ne închipuim nimic trist în chemarea spre înfierea harului sau spre primirea harului mântuitor⁹⁴.

Căsătoria, așadar, este o cruce de purtat, la fel cum sunt toate crucile pe care trebuie să le purtăm cu demnitate, spre a atinge ținta finală, lucrul preadorit de orice creștin - mântuirea.

93 Vârstele acestea se referă la stadiul omului întru credință, când spun „matur” mă refer la vârsta cea duhovnicească a omului, nu la anii lui;

94 Sfântul Ioan Gură de Aur, *Comentar la Evanghelia de la Matei*, Editura Pelerinul Român, Oradea 2003, p. 545.

Căsătoria poate aduce mântuirea și prin aceea că nu este obligatoriu ca în această însoțire să predomine dezmierdările, mângâierile, împlinirea celor trupești, ci, se poate la fel de bine să căutăm înfrânările, nevoițele și toate cele ce sunt plăcute lui Dumnezeu. Ba, chiar în căsătorie există avantajul de a fi un Simon din Cirene (Matei 27, 32), adică omul, casnicul, gata să poarte crucea celuilalt în vremurile mai grele. Nimeni nu poate afirma că instituția căsătoriei este numai lapte și miere, ci, fiind o misiune „cireniană”, comportă și existența unor greutăți, ispite sau încercări.

Citind cu atenție *Epistolele* Apostolului Pavel am îndrăzneala să afirm că nimeni în căsnicie nu are dreptul să impună, să ordone, să asuprească, pentru că Dumnezeu zăbovește acolo unde vede pace, armonie, înțelegere și liniște. „Femeile să se supună bărbaților lor ca Domnului” (Efeseni 5, 22) nu înseamnă că bărbatul are dreptul să supună femeia întru blestemății, păcate sau lepădare de credință. Femeia trebuie să asculte de bărbat ca de Domnul - sensul fiind aici tocmai acesta -, ținta celor doi să fie mântuirea, iar petrecerea și însoțirea lor să fie una în numele dreptei credințe.

Revenind la greutățile pe care le vom întâmpina fiecare în căsătorie, se pot asemăna necazurile, cu zilele în care marinarii se confruntă cu vremea capricioasă.

Sub imboldul Sfinților Părinți, eu așa gândesc: „Când căsătoria ta, creștine, trece prin vremuri de furtună, mai dă timona și celuilalt, pentru că oricât de iscusit ar fi timonierul, după un timp obosește și trebuie să meargă la odihnă. Dacă se încapățânează să țină doar el timona, corabia eșuează”. Există, din păcate, mai ales în zilele noastre, o permanentă preocupare de a fi deasupra celui de lângă tine, de a fi mai presus de toți. Acest lucru presupune că sunt și persoane care suportă jigniri, bătăi, lipsuri, asuprire de dragul unei căsnicii. De la cel ce îndură unele ca acestea să luăm pildă, căci dacă acesta suferă bătăi și asupriri de dragul căsniciei, oare nu se cuvine ca noi toți să suportăm necazul, ispitirea și toată asuprirea din partea aproapelui, de dragul mântuirii?

29 iulie 2004

Sunt convins că mulți oameni adoptă o poziție de pe care pot rosti ceva de genul: „Dumnezeu îmi știe păcatele și slăbiciunile, lasă că o să petrec și cu Dumnezeu, dar și cu lumea. Trebuie să mă mântuiesc!”.

Dacă ne place mult petrecerea cu lumea riscăm să mergem din dezamăgire în dezamăgire, pentru că oamenii își fac permanent de lucru - aleargă, caută averi, umblă după plăceri felurite, asupresc. Aceștia, care umblă după necurății, vor sfârși prin a se simți din ce în ce mai singuri.

Dacă ne place petrecerea cu Dumnezeu vom merge din înalt în înalt, bucurându-ne că în „singurătatea”⁹⁵ noastră avem permanenta prezență a lui Hristos.

Cine spune că are în inimă și dragostea de Dumnezeu, dar și dragostea de lume este ca femeia care se împarte la doi bărbați, afirmând că îi iubește pe amândoi la fel. Femeii acesteia, cu toate păcatele sale, poate că îi este bine în această postură, dar nu cumva cei doi bărbați⁹⁶, aflând unul despre celălalt, vor căuta să se sfășie?

1 august 2004

Au mai rămas doar câteva zile până voi pleca spre nordul Moldovei în circuit turistic, pe la mănăstiri. Fiindcă este post, m-am hotărât să nu iau multe alimente cu mine și nici chiar medicamente prea multe să nu-mi iau, pentru că mă voi lăsa în grija Domnului. Aștept cu nerăbdare această excursie și remarc că sunt cu totul alte senzații și trăiri acum, înainte de acest circuit turistic, față de trăirile mele de odinioară, pe când vedeam în vacanțe un prilej de a mă scălda în bere, a umbra după fete și a căuta distracții ieftine. Sufletul meu caută calea de mijloc, echilibrul spiritual, care mă ajută să reîntregesc în mine ființa aproape ucisă de atâtea gânduri și fapte păcătoase.

3 august 2004

Azi, cineva mi-a spus că m-am făcut mai înțelept. Nu sunt de acord cu asta. Admit totuși că din înțelepciunea dumnezeiască m-am hrănit atât cât să știu ce vreau de la viață, încât să fiu capabil să descifrez o parte din tainele complicatei existențe umane.

Chiar de-ar fi în mine un pic de înțelepciune, e bine să nu mă fălesc. Gura care este bătută pentru Hristos este mai sfântă decât gura care se laudă cu înțelepciunea pe care i-a dat-o Dumnezeu. Mulți au temeritatea să se întrecă chiar cu Dumnezeu în ale înțelepciunii, căci așa se explică risipirea unora - care încotro - pe la mai știu eu care secte, care le periclitează mântuirea.

Înțeleptul, care se crede deasupra Înțelepciunii lui Dumnezeu, are, ce-i drept, mulți lăudători, dar nimeni nu îi poate garanta că are și dragostea

95 Singurătate; în sensul de lepădare de cele ale lumii, iar nu de însingurare;

96 Cei doi bărbați reprezintă slujirea la doi stăpâni, de care explicit vorbește în *Evangelia* sa, Sfântul Apostol Luca (16, 13).

Dumnezeului Preaînalt.

Toate darurile de la Dumnezeu - deci și darul înțelepciunii - trebuie înmulțite, căci pilda talantului este și astăzi vie. Ne trebuie însă circumspecție într-atât, încât oamenii, văzând faptele noastre bune, să-L laude pe Dumnezeu, iar nu pe noi⁹⁷.

5 august 2004

Păcatul este și el filozofie. Dacă meditezi, cugeți sau zăbovești cu gândul asupra păcatului este imposibil să nu-ți vină în cap câte ceva despre virtute. Rememorând păcatele vechi, am putut să dau la o parte zgura groasă care se depusese pe inima mea și, mai curat simțindu-mă, am început din nou să iubesc.

Suntem mulți pe calea păcatului, dar niciodată nu e târziu să alegem calea dreptății și a virtuților. Așa cum, în vremea săvârșirii păcatului, uităm cu totul de Dumnezeu, tot așa, în vremea când simțim grația, iubirea nesfârșită a Sfintei Treimi, să ne silim să uităm cu totul de lume.

Plânsul și lacrima sunt bune și în starea de grație, dar și în vremea pocăinței, căci nu degeaba au plâns David, Iezechia, ninivitenii și atâția alții. Încă o dată fac o plecăciune în fața lacrimii. Lacrima pe care ai vărsat-o - pentru ca Dumnezeu să te ierte sau să te iubească - nu pică niciodată pe pământ; ea urcă direct la cer.

9 august 2004

Am o carie la un dinte, care mă supără. O carie subțire cât un fir de păr roade cu timpul tot dintele. Păcatele pe care noi le considerăm mici și nu le mărturisim sunt exact ca o astfel de carie pentru suflet.

11 august 2004

Prima zi de excursie. Drumul până la Bacău a fost lung și obositor. În fața noastră începe însă să se schimbe aerul și peisajul. Luăm contact cu dealurile moldave și cu pădurea de foioase și deja atmosfera este mai veselă. Atmosfera este plăcută și datorită spectacolului pe care îl dă natura, oferindu-ne, generoasă, peisaje demne de cele mai îndrăgite albume de familie.

Simt o emoție nesfârșită la gândul că în această seară voi dormi la Sihăstria. Să am șansa să intru în chilia părintelui Cleopa mi se pare mai mult decât un vis împlinit!

Primul popas este la Mănăstirea Bistrița. Uimitoare! Dăm aici de

călugări amabili care ne primesc cu toată dragostea. Ei ne-au lămurit de ce Ștefan cel Mare este un sfânt. „Spuneți-mi mie! Ce român mai poate zidi atâtea locașuri sfinte, să ducă și războaie, să apere și neamul și să fie și credincios?” ne întreabă un monah care tocmai venise de la ascultarea lui cu oile...

Peste puțină vreme suntem deja la Mănăstirea Neamț. Povestea sfântului necunoscut, care a umflat piatra pavajului, exact pe aleea dinspre intrarea în biserică, este fascinantă. Mergem și îi sărutăm racla, cu evlavie, poate conștienți de faptul că în fiecare dintre noi se află un potențial „sfânt necunoscut”. Librăria de carte duhovnicească este impresionantă; văd aici carte adunată de la toate editurile ortodoxe din țară. Totul este o desfătare, iar simțurile ne sunt cu totul acaparate de minunile lui Dumnezeu sălășluite, parcă, de când lumea pe aceste locuri...

Autocarul ne duce pe niște drumuri mai întortocheate și ajungem la Agapia. Ordinea, liniștea, florile de pe cerdacul măicuțelor, poezia lui Eminescu, proza lui Vlahuță, pictura lui Grigorescu, muzeul (poate cel mai frumos cu acest profil din țară); toate aceste lucruri ți se imprimă pe retina memoriei, parcă pentru totdeauna.

În amurg deja suntem în burta Sihăstriei, adică la Mănăstirea Secu, o citadelă veche, un vechi bastion al credinței drepte și curate. Și, în fine, peste doar puțin minute - momentul cel mai așteptat: bucuria întâlnirii cu Mănăstirea Sihăstria. La „Micul Athos din România”, așa cum îmi place mie să-i spun, suntem primiți cu multă căldură, ba mai mult, după o tradiție împământenită aici, după ce coborâm din autocar, mergem direct la trapeză pentru a lua masa. Mâncarea simplă de cartofi ni s-a părut, după atâta drum și după rugăciunea comună, un fel de mâncare regească.

E momentul potrivit pentru introspecție, e momentul să mă întreb „încotro o ia viața mea?”, este momentul potrivit să mă rog, conștient fiind de apropierea mai pregnantă de Dumnezeu, apropiere care se simte oriunde - în biserica veche, în paraclis, la mormântul părintelui Cleopa sau în biserica cea nouă - impozanta biserică („catedrala” - cum îi spun oamenii locului) - închinată Sfintei Teodora de la Sihla.

Pacea care mă cuprinde nu o pot exprima în cuvinte. Ni se dă program de voie, iar eu las bagajul pe iarbă și mă îndrept spre o chilie. Fără să-mi spună cineva ceva, îmi dau seama că este chilia părintelui Cleopa. Pătrund înăuntru și am sentimentul că am mai făcut lucrul acesta o dată, prea mi se pare totul familiar. Totul mi se pare plin de duh și am impresia că nu eu am fost cel care a hotărât să vin la Sihăstria (sau, mă rog, în această excursie), ci că sunt aici pentru că așa a mijlocit părintele Cleopa, pentru

mine, pentru noi toți.

Întrebările despre ce trebuie să fac cu viața mea își găsesc răspunsurile de la sine. Mulți dau buzna prin chiliile părinților sporiți. Mie îmi este de ajuns că am sub tălpi pământ sfânt, îmi vine să mă aplec și să sărut țărâna... Într-un caiet de memorii așezat pe o masă, în chilia părintelui Paisie, aflată alături de chilia părintelui Cleopa, aștern un gând de mulțumire: „...îi mulțumesc părintelui Cleopa, pentru că, citind cărțile sale sfinte, mi-au mijit ochii cei duhovnicești...”.

12 august 2004

Urmează circuitul celor mai renumite mănăstiri moldave: Voroneț, Moldovița, Sucevița, Humorului, Dragomirna, Putna. Surpriza zilei o reprezintă Dragomirna, aproape o cetate feudală, un centru cultural, istoric și religios cum rar întâlnești, o bijuterie arhitecturală.

Totul în această zi decurge lin și fără vreun incident. Am gustat pe îndelete frumusețile ce ni s-au scurs prin fața ochilor. Am luat lecții de istorie și religie de la măicuțe cu chip liniștit și voce caldă, care cunoșteau câte patru-cinci limbi străine. Ne-am amuzat de faptul că unii bărbați, la intrarea în mănăstiri, au căpătat câte o fustă largă și lungă până la glezne... asta pentru că doreau să intre purtând pantaloni scurți, lucru care contravine minimului de decență ce se cere în astfel de situații. Vremea a fost superbă, lumea veselă, bateriile noastre spirituale s-au încărcat la maximum...

Oprim seara, după acest circuit obositor de frumos, la Putna. Ce sărace îmi sunt cuvintele când doresc să scriu cele ce mi-au umplut inima de bucurie sfântă. Înnoptăm într-un camping, situat alături de mănăstire. Adormim toți bucuroși, fericiți că Dumnezeu ne-a îndrumat pașii pe aceste meleaguri și obosiți totuși după sutele de kilometri de alergare...

13 august 2004

De dimineață ni s-a permis să stăm la toată slujba Sfintei Liturghii ce s-a ținut în biserica Mănăstirii Putna, într-o atmosferă demnă de un locaș sfânt în care odihnesc osemintele lui Ștefan cel Mare. Apoi autocarul a făcut un ocol spre cetatea de scaun a lui Ștefan. Am sorbit cu nesaț câteva clipe de istorie. Am vizitat apoi Mănăstirea Sfântului Ioan cel Nou. Ne-am îndreptat apoi spre Borșa, pe ruta Câmpulung Moldovenesc - Vatra Dornei; peisajele ne răpesc ochii, exclamăm cu uimire: „Doamne, ce țară frumoasă avem!”.

Înnoptăm la Borșa după o zi plină și aici avem surpriza de a găsi niște oameni minunați, foarte ospitalieri și veșnic cu zâmbetul pe buze.

Suntem cazați într-o vilă încăpătoare și luxoasă, ni se lasă totul pe mână și pe încredere. Facem o masă comună, la care se bea și câte o bere... (eu mă mulțumesc cu un suc) și simțim din nou fiorul unei vacanțe reușite...

14 august 2004

Traversăm Bucovina. Cunoșteam Bucovina doar din ce mai văzusem la televizor. M-am lămurit încă o dată că televizorul este mincinos. Ce vezi cu ochii tăi nu se compară. În drum facem un popas în Ieud la casa lui Ștefan Hrușcă. Aici traversăm o punte gata să se dărâme și ajungem la o biserică veche de sute de ani. Pereții sunt înnegriți, totul este rustic și rudimentar. Odată pătruns în incinta acestei biserițe, aproape că nu-ți mai vine să ieși. Respirăm cu toții istoria și spiritualitatea noastră, a românilor.

Mergem apoi întins spre Săpânța. Pătrundem în „Cimitirul vesel”; mulți dintre noi îl văd pentru prima oară și se aud de peste tot exclamații de uimire. Dincolo de inedit transcende spiritul de român. Să fii vesel și dincolo de viața pământească, iată o năzuință care ne-a apropiat mereu de Dumnezeu. Se spune că, pe vremea dacilor, moartea unui om era o sărbătoare întâmpinată cu bucurie. Săpânța păstrează ceva din această bucurie a dacilor.

Din nordul țării („de acolo, unde se agață harta în cui”), coborâm un pic și găsim o altă oază de spiritualitate întru Hristos - Mănăstirea Bârsana. Nu am de ce să ascund că am plâns cald, îndelung și folositor văzând atâta frumusețe în jur. Arhitectura tipic maramureșeană, primirea caldă pe care ne-au făcut-o măicuțele, pictura deosebită, împrejurimile, agheasmatarul, locul ca atare, toate ne-au încântat. De Mănăstirea Bârsana o să fiu îndrăgostit pe viață. Aici am uitat de dureri de cap, de insomnii, de foame, de sete sau de nemernicele poftite trupești.

Un grup de băieți mai tineri (și probabil mai fără minte) discută la plecare pe seama măicuțelor mai tinere, găsind că, dacă acestea ar fi rămas în lume, ar fi avut mulți curtezani. Eu rămân la părerea că „miresele lui Hristos” au o frumusețe superioară celorlalte femei, fiindcă frumusețea fetelor din lume apune mai repede, se ofilește... Dacă nu s-ar fi călugărit, acele fete ar fi fost ca toate celelalte... Sufletul cald și bucuria inimii transpun pe chipul măicuțelor o frumusețe care nu poate fi egalată de ruj, rimel sau alte „cosmetice”. Eu am văzut călugărițe frumoase și la vârsta de 90 de ani.

Mergem întins spre Târgu Mureș, orașul în care vom înnopta. Și acest

oraș s-a arătat primitiv. Pe seară, odată ajunși, căutam o biserică pentru a ne spovedi, fiindcă intenționăm ca la Recea să ne împărtășim.

15 august 2004

Nu am să pot uita această zi vreodată. Lumea curgea întruna spre curtea mănăstirii, chiar cu două ore înainte de începerea Sfintei Liturghii. Se cunoaște că este sărbătoarea Preasfintei Născătoare de Dumnezeu. Toată lumea este îmbrăcată de sărbătoare, toată lumea respiră, cuvântează și se mișcă întru Hristos. Slujba se ține în aer liber și am senzația că toată România, că toți românii, s-au adunat aici spre a o cinsti pe Sfânta Maria.

Temerile că nu vom putea să ne spovedim ne sunt repede spulberate. Mai mulți preoți au organizat un fel de „atelier de spovedanie” în aer liber și totul merge repede și bine. Începe Sfânta Liturghie și totul se face fără grabă, cu multă evlavie și cu frică de Dumnezeu. Ca un făcut, șapte porumbei se așează pe cupola bisericii și zăbovesc multă vreme acolo. „Cele șapte daruri ale Duhului Sfânt”, mi-am zis. Urmează cuvântările de după chinonic. Ne vorbește stareța mănăstirii care ne poartă, dacă mai era nevoie, printr-o lume de basm. Apare în rumoarea generală și Ioan, cunoscut de cei ai locului ca „sfântul” Ioan de la Recea. Are un cuvânt domol, înălțător, hotărât, mucalit, plin de duh. După ora 13 am primit Sfânta Împărtășanie și, ca ziua să se încheie frumos, măicuțele de acolo ne-au oferit pachete consistente cu brânză, sărmăluțe și cozonac... niște bucate care te înveseleau numai văzându-le. „Uite cum are Maica Domnului grijă de noi!”, mi-am zis văzând cum măicuțele se străduiau ca fiecare om să plece cu ceva, să plece cu un mic dar...

Odată ajuns la Recea, mi-am dorit cu toată ființa să am un dialog scurt cu Ioan Iovan, acest părinte cu viață cuvioasă, care a condus o armată de suflete pe drumul mântuirii. Eram hotărât să fac orice, să intru peste cuvioșia sa, dacă e cazul, să-i dau un bilet, ceva, și să aștept răspunsul... Urcam scările destul de hotărât spre chilia părintelui și, deodată, răspunsul asupra întrebărilor care mă frământau au venit de la sine. Mă tot chinuiam de ceva vreme întrebări despre drumul meu în viață; nu știam dacă e bine sau nu să aleg călugăria (un răspuns pertinent primisem deja la Sihăstria într-un scurt dialog cu un părinte, dar doream confirmarea faptului că nu sunt pe un drum greșit). Urcând scările am înțeles că hotărârea mea de a da examen la Teologie este următorul și cel mai înțelept pas. Iar apoi... că voi fi monah, că voi fi preot, nu am de unde să știu, dar știu precis că trebuie să răspund - prezent! - atunci când voi simți că Domnul mă va chema la a Sa slujire. Scările mănăstirii Recea m-au învățat că spre Dumnezeu trebuie să

te îndrepti pas cu pas, iar nu dintr-odată cu habotnicie...

A urmat drumul spre casă, întoarcerea. Lumea este într-atât de bine dispusă, încât se aud râsete, povestiri cu tâlc, glume decente până aproape de Ploiești. A fost cel mai intens concediu din viața mea și nu exagerez dacă spun că a fost și cel mai reușit. Să trăiești atâtea bucurii și să vezi atâta frumusețe în doar cinci zile este un lucru greu de imaginat în teorie, dar cu ajutorul lui Dumnezeu, ușor de pus în practică...

17 august 2004

Mă simt bine de trei zile încheiate. Am întrerupt pe moment orice tratament medicamentos, fiindcă simt efectul Sfintei Împărtășanii și aproape că nu mi-este nici foame, nici sete și nici de vreo altă nevoie nu mă vait. Dacă cineva mi-ar zice să mergem de mâine, din nou, pe circuitul de mănăstiri din care tocmai m-am întors, aş răspunde pe loc: „Da”.

19 august 2004

Mut, surd și orb?! Poate lupta omul împotriva propriilor simțuri? Oare nu putem învăța nimic din neputințele noastre sau din ale altora?

Neputințele pe care le avem pot fi mai degrabă considerate calități, dată fiind efemeritatea vieții noastre pământești. Căci, pentru neputințele noastre, de vor râde de noi oamenii, Dumnezeu va fi acolo să plângă pe umărul nostru, la fel cum în vremea laudelor exagerate, Dumnezeu nu vine să ne pună cunună pentru că deja avem „coronița cu cornițe” a mândriei lumesti.

Am visat odată un bătrân cu față evlavioasă care purta un toiag și mi-a spus: „Vezi că, a fi mut, surd și orb e o mare calitate. Când poftele țipă în tine, fă-te surd! Când clevetitorii se strâng în jurul tău, fă-te mut! Iar când ai în față frumusețe străină, fă-te orb!”.

23 august 2004

În ultimele zile am primit o sumedenie de laude. E ca și cum aş primi ceva bani străini pe care nu-i pot schimba aici în țară. Ce să fac cu aceste laude când știu că nu-mi folosesc?

Decât o laudă care să ne umple de duhul mândriei, mai bine este a primi o nedreptate cu demnitate.

Păcatul nu este mut, și-l auzi cum spune: „Ce folos, omule, că te laudă lumea, dacă faptele tale nu te laudă!”.

Și de am fi ca sfinții de demult - vindecători, făcători de minuni,

postitori vestiți, prooroci sau vorbitori în limbi - nu suntem îndreptățiți a primi laude pentru că în Hristos ne-am îmbogățit întru toate, în tot cuvântul și în toată cunoștința (I Corinteni 1, 5). Așa că, de va vedea cineva la noi fapte bune, se cuvine a-Lăuda pe Domnul, iar nu pe om. Asta ca nu cumva laudele omenești să suprime darurile cerești.

Lauda intră prin urechea noastră ca printr-o ușă nouă, pusă la o casă plină cu mucegai. E mai bine să ai o casă frumoasă cu o ușă dărăpănată, decât invers. Lauda e ca ceața care acoperă ochii și strică oasele. Numai că, aici, este vorba de ochii inimii și de osatura darurilor cerești.

26 august 2004

Peste doar trei săptămâni este examenul. Nu pot să spun că am emoții. Materia deja am parcurs-o, mi-am structurat pe un caiet posibilele subiecte. Pot spune că-s pregătit, aș putea și mâine să dau examen.

Îmi vine în minte declarația unui artist din lumea muzicii: „Nu este foarte greu să ajungi în vârf, foarte greu este să te menții acolo!”. Dacă voi lua examenul, din postura de teolog, voi merge spre o nouă altitudine spirituală. Într-un fel mi-e teamă ca, de la această altitudine, să nu mă ia cumva amețeala și să-mi doresc să cobor. Ar fi păcat!

28 august 2004

Am cunoscut un vameș din zilele noastre, care își bătea pieptul zilnic și spunea acestea: „Cunoscându-mi greșeala, mă mir că mai trăiesc. Cunoscându-mi limbuția, mă mir că mai vorbesc. Cunoscându-mi cărările strâmbe, mă mir că mai pășesc. Cunoscându-mi răutatea, mă mir că mai iubesc”⁹⁸.

1 septembrie 2004

Unul dintre puținele războaie care îi sunt dragi lui Dumnezeu este războiul omului cu păcatul. Dacă omul s-ar afla permanent în luptă cu păcatul, atunci căile sfințirii sale ar fi larg deschise. Așa, omul vrea și vremuri de pace, tihnă și desfătări pentru trup. Evident, căile spre a fi bineplăcut lui Dumnezeu devin mai întortocheate.

Cu o fracțiune de secundă, dacă suntem înaintea păcatului, putem să ieșim biruitori. Când nu luptăm cu patima, ne luptă ea pe noi, de
98 Pocăința omului se naște din iubirea lui către Dumnezeu, din credință, astfel nu este de mirare că vameșul a plecat mai îndreptat la casa lui decât fariseul (Luca 18, 14).

aceea se cere să ne punem rațiunea, conștiința, voința și toate puterile spiritual-ancestrale în slujba nerobirii. Războiul cu patima nu durează o oră, o zi, o lună sau un an, ci toată viața. Maria Egipteanca a trăit primii ani de sihăstrie ca o sfântă, dar cel mai greu război nu l-a dus cu setea, foamea, frigul sau neputințele, ci cu desfrânarea⁹⁹. Patima te caută, bate la ușa sufletului tău până în ceasul morții.

Câmpul de bătaie și terenul în mijlocul căruia are loc acest război este inima noastră și toată natura lăuntrică a omului. Durata războiului este toată viața¹⁰⁰.

Să nu plecăm în acest război decât înarmați cu toate armele creșterii noastre spirituale, - armele cu care suntem învățați să răzvim de chiar Pavel, numit „Apostolul neamurilor” - credința, nădejdea și dragostea. În această luptă nu au ce să caute frica, ezitarea, lenevirea, tristețea sau iubirea de sine. Calea noastră să fie dreaptă și hotărâtă.

Așa cum, plecând la războiul cel dintre popoare, gândești că în luptă trebuie să biruiești, tot așa, dând război păcatului, negreșit să nădăjduiești că vei fi veșnic viu.

3 septembrie 2004

Constat că e mult mai ușor a te făli decât a împlini. Pod frumos, dar fără picioare de sprijin, așa este cel care se laudă cu credința lui mare, dar care nu se face pe sine un împlinitor al poruncilor. Iar un astfel de pod se poate dărâma la prima furtună sau chiar la prima bătaie de vânt. . .

5 septembrie 2004

M-am întrebat astăzi care ar fi rostul iubirii pentru cel ce ți-a greșit. De ce să iubim dușmanul? Pe dușman inima ta îl ține departe, dar gândul îl ține foarte aproape, căci cu greu îți iese din minte răul pe care ți l-a făcut. În marea Sa iubire de oameni, Hristos ne îndeamnă să ne iubim dușmanul pentru liniștirea ființei. Numai iubind, gândul rău se duce departe, iar inima ta îl ține pe cel ce ți-a greșit, aproape. . .

7 septembrie 2004

Un câine și un om mergând prin pustie au căzut amândoi într-o groapă adâncă. Unul a lătrat, altul a țipat, dar pe acolo nu a trecut nici

99 „17 ani am petrecut în pustia asta, luptându-mă cu poftele mele nebunești” (*Viața și Acatisul Cuvioasei Maici Maria Egipteanca*);

100 Nicodim Aghioritul, *op. cit.*, p. 4.

țipenie de om, cineva să le dea vreun ajutor. După multe zile de foame, cine credeți că-l va mânca primul pe celălalt, ca să supraviețuiască? Omul pe câine, sau câinele pe om?

9 septembrie 2004

Mi-am făcut un obicei din a încerca din rășputeri să prind, să ascult toate vorbele preotului care predică. Dacă nu sunt atent la ce se spune și la ce mesaj divin dorește un slujitor al Domnului să ne comunice, atunci ce mai caut la Biserică?

Mă întristez ori de câte ori, în timpul predicii de la Sfânta Liturghie, văd oameni care se îndeletnicesc cu multe, dar nu au răbdare, vreme și chef să asculte cuvântul preotului, care este cuvântul lui Hristos.

Nu pot să spun că sunt dintre aceia care nu respiră la predica preoților, dar gândesc că toți cei care ne ocupăm de alte lucruri - foșnim, tușim, studiem, bârfim, cântărim, smintim sau nu suntem atenți - cu trupul (adică fizic), suntem aproape de Dumnezeu, dar cu inima nu prea.

Nu degeaba a spus cineva înțelept că uneori unui cuvânt îi ia douăzeci de ani ca să ajungă de la ureche la inimă.

Cum să ignori predica? Dacă prin absurd am scoate Predica de pe Munte din dumnezeiasca Scriptură, oare cu ce am rămâne? Predica de pe Munte e punct de reper pentru toți aceia care vor să se mântuiască. Aici găsim taine eshatologice, aici sunt normele de conduită creștină, aici avem indicată calea spre sfințenie. Aici găsim coordonate ale Legii celei noi (Matei 5, 17-44). Tot de pe Munte primim rugăciunea „Tatăl nostru” (Matei 6, 9-13). Iisus ne învață în același context cum să facem milostenie (Matei 6, 2-5), cum să postim (Matei 6, 16-21), cum să facem fapte bune - fapte care sunt lumina înaintea neamurilor (Matei 5, 16) ș.a.

Cum se face că fugim de vorbirea cea bună a preotului, care conține cuvinte ca mierea, dar alergăm către vorbirea lumii, care de multe ori conține cuvinte otrăvite?

E drept că ispititorul lucrează și chiar în vremea predicii îți aduce în minte chipul celui cu care ai avut o supărare, îți aduce aminte de datorii, de ale casei, de necesitățile trupului, îți aduce grija zilei de mâine. Ca buni creștini, să nu ne învoim cu aceste gânduri, căci vom pleca spre casele noastre tulburate.

Ne-ar conveni oare, ca în momentul predicii, să iasă în fața Altarului trei-patru preoți și să predice toți deodată? Ei, când ne învoim cu gândurile de afară, ne învoim cu acest tip de predică și atunci, în loc să câștigăm

pace sufletească și liniște interioară, căpătăm griji nemântuitoare și păcatul luciferic al neascultării.

Dumnezeu ne vorbește de atâtea veacuri prin preoți, așa că e bine să ascultăm, să sorbim, să ne desfete cuvintele slujitorilor Săi.

Căzând în acest păcat, al neascultării predicii - de suficient de multe ori, încât să mă rușinez - am înțeles că cel mai surd om nu este cel care nu aude, ci cel care aude doar ce vrea el.

11 septembrie 2004

La atentatele de la New York, în fumul negru-roșiatic produs de avioanele care au lovit clădirile în plin, câteva aparate de fotografiat au surprins imaginea satanei având o mimică de satisfacție întipărită pe chipul hidos.

13 septembrie 2004

Am aflat că voi da toate probele examenului de admitere într-o singură zi: proba medicală, proba muzicală și cea de *Dogmatică*. De proba medicală nu mă tem, fiindcă S-a făcut voia lui Dumnezeu și mă simt recuperat aproape sută la sută. De cea muzicală, nici atât nu ar trebui să mă tem, pentru că am ceva ureche muzicală și în plus pregătirea săptămânală cu corul ar trebui să-mi fie de folos! Mai rămâne proba scrisă! Mi-e greu să cred că voi pica! Eu cred că starețul Mănăstirii Caraiman a știut ce spune... Voi intra!

15 septembrie 2004

Mă feresc de omul sucit care zice astăzi da și mâine zice ba. Cred eu că acesta este nestatornic în iubire. Nehotărârea sa arată că nu poate iubi omul, iar cine nu poate iubi omul, nici pe Dumnezeu nu poate să-L iubească.

17 septembrie 2004

Un prieten de-al meu spunea că niciodată Dumnezeu nu rămâne dator. Când duci curăția ta de jos în sus, când te rogi, este imposibil să nu primești ceva divin de sus în jos. O femeie evlavioasă, care avea obiceiul să citească o Psaltire întregă, stând cinci ore în genunchi, mi-a spus într-o zi că l-a visat pe Duhul Sfânt. Acesta era întristat, fiindcă lumea îi dă mai puțină atenție decât I se cuvine.

Ca unui Dumnezeu adevărat, și Duhului Sfânt trebuie să ne închinăm pentru că El este împreună lucrător cu noi. Nici Duhul Sfânt nu rămâne

vreodată dator! Sfântul Duh, care porcede din Tatăl și se odihnește în Fiul, este de aceeași ființă cu Tatăl și coetern¹⁰¹. Duhul Sfânt este și susținătorul vieții noastre duhovnicești¹⁰². Duhul Sfânt îl face pe om să înțeleagă că rugăciunea sa este primită de Domnul¹⁰³. Duhul Sfânt te va iubi și te va ajuta în toate¹⁰⁴.

E lesne de înțeles că Duhul Sfânt lucrează pentru noi și în vremea rugăciunii, fiind, cu puterea Sa dumnezeiască, un temeinic și proxim ajutor. Studiind viețile unor sfinți, am înțeles că, dacă urcăm cu putere rugăciunea spre cer - adică de jos în sus - către Preasfântul și de Viața Făcătorul Duh, Acesta răspunde prin a ne curăța trupul de sus în jos.

Mai întâi se luminează mintea, apoi, Duhul Sfânt ne învață să ne ferim ochii de desfrânări. Gura noastră o învață a rosti laude Lui Dumnezeu și a rosti cele de cuviință și trebuință. Tot Duhul Sfânt pe inimă o învață rugăciunea. Stomacul nostru îl cumițește. Mai jos taie poftele împreunării trupești fără socoteală, iar picioarele noastre le învață să meargă numai pe cărarea cea dreaptă și sigură a Sfintei noastre Biserici.

18 septembrie 2004

M-am întrebat de unde vine dorința Lui Dumnezeu de a dăruir pururea? Fiind perfecțiunea perfecțiunilor, Dumnezeu este o succesiune nesfârșită de plusuri, și atunci, ca Ființă Supremă, El poate împărtăși aceste plusuri cu toată zidirea. Căci, dacă Dumnezeu ar fi sursa răului, atunci ar însemna că posedă și minusuri și ni s-ar putea împărtăși și nouă, oamenilor, din aceste minusuri. Nu poate fi impietate mai mare decât a afirma că Dumnezeu are minusuri.

Treimea Sfântă lucrează întru împărțirea darurilor către oameni încă de la Creație și va lucra până ce pământul și cerul vor trece. Tot ce vine de la Dumnezeu se numește dar, iar orice dar de la Dumnezeu înseamnă iubire.

19 septembrie 2004

Am încercat și eu așa, după mintea mea, să deslușesc în cele ce ne înconjoară o umbră a tainicei și desăvârșitei uniri și comuniuni dintre

101 Sfântul Ioan Damaschin, *op. cit.*, p. 32;

102 Jean Claude Larchet, *op. cit.*, p 280;

103 Ibidem, p. 281;

104 Ibidem.

Tatăl, Fiul și Duhul Sfânt.

Lumânarea care arde este una, dar focul, ceara și fitilul lucrează numai împreună, semn că putem avea modelul Treimii Celei de o ființă și în lucruri pământești. Lumânarea are și întreită slujire, căci luminează, coboară lumina cerească peste darurile ce se sfințesc și reprezintă jertfă nesângeroasă spre iertarea păcatelor.

20 septembrie 2004

Doar două zile până la examen. Îmi fac griji, dar știu că grija exagerată nu e un sentiment creștin.

Grija nu știe multe. Ea vine fără să o chemi, fără să se anunțe, fără să o dorești. Vine și se cuibărește ca viermele în măr; mărul de data aceasta fiind inima noastră.

Mântuitorul Hristos, cu dumnezeiasca Sa înțelepciune, nu ne-a vorbit despre grijă în mii de cuvinte, ci a exprimat multe într-un singur cuvânt de învățătură: „Nu vă îngrijiiți de ziua de mâine... ajunge zilei răutatea ei” (Matei 6, 34).

A fi curajos în fața celor ce te așteaptă, bune sau rele, e o virtute pe care o putem învăța de la mucenici. Unii și-au pus capul pe tăietor pentru Hristos, și nouă ne este teamă de o biată zi ce ne stă înaintea?

Singurul stadiu în care grija nu este carie pentru suflet este acela când ne îngrijim permanent să nu-L supărăm pe Dumnezeu. Dacă mutăm obiectul grijii din material în spiritual putem vorbi de o grijă mântuitoare.

Este adevărat că și în cele spirituale unii se îngrijorează foarte mult de soarta lumii, de mântuirea celorlalți, uitând cu desăvârșire să se ocupe de propria lor soartă. Oare poți să ieși campion la alergări, dacă nu te întreci mai înainte pe tine însuși?

Cântarea heruvimică din cadrul Sfintei Liturghii mută stadionul grijilor noastre de la încrâncenarea lumească la împărăția cerească. „Grija cea lumească să o lepădăm!” nu este un slogan rece, ci e un foc domol, la care sunt pârjolate lumescul, mercantilul, trupescul, jindul, emfaza, invidia; toate acestea fiind manifestări ale poftei. Grija lumească se naște din poftă, iar pofta vine din iubirea de sine.

De aceea trebuie toată viața noastră - în fiecare minut, de se poate - să avem convingerea decisivă că niciodată și nicăieri nu trebuie să ne încredem, să nădăjduim în noi înșine¹⁰⁵. Așa înțelege lepădarea de sine Sfântul Nicodim Aghioritul, luând ca temei cuvintele Domnului: „Fără de Mine nu puteți face nimic” (Ioan 15, 5).

Când sufletul ne este împresurat de griji, să avem temeritatea să zicem din toată inima: „Uite, Hristoase, Dumnezeul nostru! Grija asta, și asta, și asta, și Le dau Ție! Cu puterea Ta dumnezeiască fă ce știi că este mai bine să faci cu ele!”.

21 septembrie 2004

Mă ocup azi mai mult cu rugăciunea, chiar dacă mâine este examenul, pentru că am lucrurile puse la punct de câteva săptămâni încoace. Paradoxal, deși mă rog mult și constant de mai bine de un an și jumătate, nu mi se pare că am depășit cu ceva stadiul începătorului. De multe ori rugăciunea începătorului este precum cântatul unui novice pe o vioară de excepție, căci repede vrea să sară acesta spre rugăciuni înalte. Degeaba e vioara excepțională, dacă nu știi să ții arcușul!

Și eu am această grabă de a sări la rugăciuni înalte, dar îmi temperează elanul părintele Cleopa, care i-a muștră de prea multe ori pe cei care se numeau pe sine sporiți sau văzători cu duhul, ca să nu iau și eu aminte.

Oamenii sporiți la rugăciune, așa puțini câți numărăm, sunt precum maestrul violoniști. Mâna maestrului alunecă lin și pe o vioară de calitate, dar și pe una mai proastă, semn că, pentru a ajunge la rugăciuni înalte, trebuie să treci mai întâi prin rugăciunile începătoare. Ca să știi să cânti la vioară trebuie să ții bine arcușul.

22 septembrie 2004

Ziua examenului! Cu puține emoții, dar fără probleme, am trecut de probele eliminatorii. Subiectul de bază la proba scrisă a fost unul pe care mi l-am dorit cu ardoare, unul pe care l-am intuit: „Cinstirea Sfinților în Biserica Ortodoxă”. Este un subiect frumos și revăd cu ochii minții zâmbetul de mulțumire de pe fața tuturor candidaților.

„Cinstirea Sfinților...” este un prilej deosebit de a vorbi de faptul că doar Lui Dumnezeu îi dăm cinstirea noastră prin adorare, pe când cinstirea sfinților se numește venerare. Este, de asemenea, un prilej de a scrie despre „coroana sfințeniei”, despre Maica Domnului.

Mi-am propus de la început ca în prima frază a lucrării mele „să strecor” rugăciunea „Doamne Iisuse Hristoase, miluiește-mă pe mine, păcătosul”. Contextul era cel al smereniei în care se cuvine să scriem și să vorbim despre sfinți. Am cerut cele mai multe foi și am scris o lucrare de vreo 12 pagini. Simțeam cum tot efortul meu intelectual de până atunci se scurge în aceste rânduri, simțeam cum toată oboseala acumulată se

transformă în bucurie.

Acum am certitudinea, examenul a fost exact așa cum mi-a spus starețul Gherontie, adică o formalitate!... Ajung acasă obosit și simt nevoia să ațipesc o oră-două. Înainte de a face lucrul acesta, deschid cartea de rugăciuni și acatiste și încep: „Doamne Iisuse Hristoase, Cel ce ești plinirea tuturor bunătăților, Ție îți mulțumesc, pentru ajutorul și sporul ce mi le-ai dat la lucrul meu, acesta, pe care cu Harul Tău l-am săvârșit...” (Rugăciunea de mulțumire către Domnul nostru Iisus Hristos).

23 septembrie 2004

Este o zi de odihnă, prilej pentru mine de a reflecta un pic asupra somnului. Mulți dorm, treji fiind, și, neavându-L pe Dumnezeu, viața lor este un somn continuu.

Cum se face că, atunci când sună ceasul - care este alcătuit din mecanisme, fier sau plastic - te trezești, iar când te strigă Domnul Dumnezeuul tău, mai abitur ai chef să dormi?

24 septembrie 2004

Da! Este exact cum așteptam și cum îmi doream. Am intrat la Facultatea de Teologie, al doilea pe listă cu media 9,75. Nu cred că e importantă media, fiindcă nu notele obținute la școală sau în facultate ne mântuiesc, dar sunt bucuros că eforturile mi-au fost încununate. Mă simt iubit de Dumnezeu, mă simt al lui Dumnezeu. Dacă aș fi intrat primul, sigur m-aș fi umplut de oarece slavă deșartă. Așa, poziția secundă mă mulțumește, cu atât mai mult cu cât primul student admis este o călugăriță - o „mireasă a lui Hristos”, așa cum îmi place mie să spun.

Sunt sigur că *Teologia* îmi va schimba cursul vieții și mă rog încă de pe acum să am tăria să nu mă mai întorc vreodată la păcatele trecutului și la mocirlele prin care m-a târât muzica rock.

26 septembrie 2004

Primul semestru începe pe 1 octombrie. Abia aștept să-mi cunosc colegii, noii colegi, deși încă mă simt străin și păcătos între preoți, călugări, monahii și atâția oameni pe care îi văd foarte curați și evlavioși.

28 septembrie 2004

Am mare stimă, un respect deosebit pentru cei care au ales în viață haina călugăriei. Mi se pare o haină grea. Poate chiar mai grea decât haina bolii. Unii poate cugetă în sinea lor că monahii au ales calea sihăstriei, așa,

dintr-un fel de egoism, ca să se izoleze și să se roage doar pentru dâșii. După mine, lor, călugărilor, ar trebui să le mulțumim pentru viața liniștită pe care o ducem noi, mirenii. Monahii se roagă mult pentru sufletele noastre, fără să se trufească cu lucrul acesta. Că de n-ar face ei aceste rugăciuni, diavolul ar umbla liber pe străzi și-ar fi peste tot numai un haos: dezmaț, prostituție, scandaluri, bătaii, omucideri, violuri, tâlhării etc.

29 septembrie 2004

M-am gândit azi un pic și la evoluția științei. Poate că Dumnezeu ar fi permis mai din timp ca știința să evolueze până în stadiul în care, noi oamenii, am fi putut să ne plimbăm fără probleme de pe o planetă pe alta. Cunoscând însă Dumnezeu că omul nu-și este sieși credincios, nu este credincios aproapelui și nici Ziditorului, în mii de ani l-a lăsat pe om totuși să atingă o stea (Luna). Gândesc că, dacă Dumnezeu ar fi permis plimbarea de bunăvoie de pe o stea pe alta, popoarele s-ar fi plimbat de colo-acolo, din cauza puținei credințe și a nestatorniciei, ca stolurile de ciori când e vreme rea.

30 septembrie 2004

Nu am nevoie de filosofi și înțelepții lumii ca să-mi demonstreze Dumnezeirea lui Hristos! Acela ce a iubit să stea cu putere, milă și dragoste în preajma leproșilor nu putea fi decât Fiul lui Dumnezeu! Oare nu știm că omul fuge de bolile cele molipsitoare sau incurabile, așa cum fuge albina de fum?

Cum să îndrăznești să tăgăduiești Dumnezeirea lui Hristos, când ea este atât de evidentă prin împlinirea cuvântului Său?

Blândul părinte Cleopa ne învață că Dumnezeu nu a clădit lumea cu lopata și mistria, ci cu cuvântul. El a zis și s-a făcut! Cercetând mai pe îndelete, aflăm cum cuvântul rostit de Hristos s-a împlinit, se împlinește și se va împlini până la ultima literă. Hristos nu poate să greșească pentru că are puterea cuvântului treimic dumnezeiesc. Iisus, ca Fiu al lui Dumnezeu, Și-a vădit în multe rânduri puterea de a crea numai cu cuvântul.

Mântuitorul nu i-a zis lui Petru să se apuce să clădească biserici văzute, ci mai ales când a rostit: „Tu ești Petru și pe această piatră voi zidi Biserica Mea” (Matei 16, 18) S-a referit la aspectul nevăzut al Bisericii¹⁰⁶.

106 Biserica are aspect văzut și nevăzut. Credințioșii, ierarhia bisericească, instituția, Sfintele Taine sunt aspectele văzute ale Bisericii. Nevăzut este Capul ei, Hristos, precum și harul sfințitor și mântuitor, în Duhul Sfânt, ca și unirea duhovnicească a mădularelor ei, credințioșii, cu Capul,

Pentru puterea cuvântului lui Hristos depun mărturie sutele de mii de biserici care sunt ridicate acum pe toată suprafața pământului și închinare Numelui Său. Dintr-o piatră s-au ridicat sute de mii. Ați văzut acum puterea de Dumnezeu adevărat a lui Hristos? El a zis și s-a făcut!

Nu există nime mai puternic ca Numele Domnului nostru Iisus Hristos. Folosirea numelui Său ochește mai bine decât arcul, spintecă mai repede decât sabia, întrece viteza oricărui glonț. Asta pentru că nu există armă mai puternică sub soare decât folosirea numelui Fiului lui Dumnezeu.

Când te cheamă un om la el, mai ales de va fi ceva spre sminteală, poți să zici *nu*. Dar când te cheamă Hristos cu Numele Său cel înalt, nu este oare nebulie curată să spui *nu* vieții veșnice?

Ca unul dintre cei mai mici slujitori ai Bisericii mă rog să mi se dea tot timpul hainele câteodată grele, dar atât de cuviincioase ale Domnului, căci de am să mă îmbrac iar cu haina lumească o voi purta cu ușurință, dar și cu multă rușine. În veci aș vrea să păstrez cu mine și haina rugăciunii, o altă haină cuvicioasă. Dumnezeu le dă multe și celor mici și păcătoși ca mine.

Simt că am încheiat o etapă în viața mea și că urmează o alta mult mai importantă. Las în urmă rockul și păcatul pentru a îmbrățișa credința și pe Hristos. Pentru că mi-am propus să dezgrop talantul și spre folosul altora, voi pune aici frânturi de rugăciuni pe care mi le-a șoptit inima:

„Doamne, Iisuse Hristoase, iartă-mă că am întinat cu ticăloșiile și murdăria păcatelor mele, preacuratul și frumosu-ți chip!”¹⁰⁷; „Cum, Doamne, de mi-e lene să lucrez la mântuirea mea? Oare mi-e lene să fiu viu?”; „Doamne al nostru, Iisuse, ce folos am de mă laudă pe mine lumea, dacă faptele mele nu mă laudă?”; „Te rog, Doamne, răspunde la puțina mea osteneală, cu multa Ta îndurare și iubire de oameni!”¹⁰⁸; „O, Doamne, gura mea Te vestește, dar inima mea întru păcate Te rănește, iartă-mă pe mine, păcătosul!”; „Eu ca un om pot puține, dar gândesc că

cu Domnul - unire nevăzută cum este cea a sufletului cu trupul (Pr. Prof. Dr. Isidor Todoran, Arhid. Prof. Dr. Ioan Zăgorean, *Dogmatica Ortodoxă*, Ed. Renașterea, Cluj, 2003, p. 277).

107 Scurtă rugăciune pe care o rostesc uneori în fața icoanei Mântuitorului;

108 Aici e vorba de osteneală întru împlinirea pravilei sau a canonului de rugăciune.

Tu, Iisuse, ca un Dumnezeu adevărat, nu poți doar câteva lucruri, ci pe toate le poți. Toate câte le voiești, toate se împlinesc, deci, ajută neputinței mele!”.

Cu voia și cu coborârea dumnezeiască a darurilor Sfintei Treimi am desfăcut sticla în care păcătosul de mine a îngropat odinioară aceste cuvinte. Le scot acum spre a fi citite și puse la suflet de cei care vor să se bucure laolaltă cu mine de dezgroparea acestui talant.

Așa să ne ajute Dumnezeu, veșnic să fim neclintiți în fața păcatului, Duhul Sfânt să ne lumineze mințile, viețile și familiile, iar Hristos să ne ajute întru purtarea cu demnitate a crucii de creștin. Amin!

Epilog

Astăzi, 1 octombrie, este prima mea zi de student teolog. Încep să mă acomodez, încep să intru în atmosfera facultății. Îmi place că din clase răzbat cântări duhovnicești, îmi place că orele încep cu rugăciune, îmi place că am găsit un nou loc în care sufletul meu își găsește odihna.

Simt că, o dată cu acest important pas pe care l-am făcut în viață, ceva a rămas în urmă. M-am debarasat de multe păcate și de multe porniri urâte care mă făceau rob. De azi am o nouă misiune. M-am gândit de dimineață, pe când eram la cursuri, că mi-ar plăcea mult să scriu (deși mă consider nevrednic). Mi-ar plăcea să fiu cel mai mic dintre autorii de cărți religioase, cel mai mic scriitor întru Hristos.

Deocamdată nu am habar ce voi scrie sau ce voi aborda, dar găsesc esențial și de bun augur pasul hotărât pe care l-am făcut acum spre schimbarea vieții mele.

Știu că și Dumnezeu și-a dorit mult să lepăd păcatele trecutului furibund legat de lumea rockului și a desfrâului. Pe o porțiune de drum, eu și Dumnezeu, am fost parteneri de călătorie, fiindcă și eu mi-am dorit să mă despart de lumea muzicală și de păcatele grele. Ajuns în acest punct, când deja sunt student la Teologie, simt că ceva s-a împlinit. Inima mea simte bucurie, extaz divin și bate deja din ce în ce mai vânjos pentru Hristos. Am lăsat în urmă rockul. DEFINITIV! Între rock și iubirea fără sfârșit am ales-o pe cea din urmă, fiindcă este singura iubire care durează, care contează, care dănuie veșnic. Iar această iubire negrăită care aduce înțelepciunea, bucuria vieții și mântuirea sufletelor este și va rămâne pentru totdeauna: IISUS HRISTOS.

Memento

Lacrima e semn al lucrării, semn al invocării puterilor cerești spre ajutor imediat și necondiționat.

Lacrima pe care ai vărsat-o - pentru ca Dumnezeu să te ierte - nu pică niciodată pe pământ; ea urcă direct la cer.

A trăi într-o lume sumbră, în fatalism, angoase, fobii sau superstiții este echivalent cu a trăi într-o dorință nefirească de a muri.

Ținerea de minte a răului este închinare la dumnezeu străin.

Sufletul căzut cu greu poate fi ridicat de către trup, pe când trupul căzut se ridică lesne prin suflet.

Nu ne oprește nimic să credem că Fiul lui Dumnezeu poate să coboare peste noi daruri chiar în secunda în care ne rugăm.

Cine își iubește semenul, îl iubește pe Dumnezeu, iar cine Îl iubește pe Dumnezeu, își iubește semenul.

Să nu ne silim să egalăm lacrimile femeilor mironosițe în cantitate, ci în calitate.

Dacă ne-ar mântui mâncarea, toată ziua am sta la masă, dar dacă ne mântuiește rugăciunea oare de ce îi oferim atât de puțin timp?

În dragostea dintre doi oameni, dacă puntea dintre suflete nu este zidită de Dumnezeu - mai devreme sau mai târziu - unul din doi va cădea.

Cum îngropăm gunoiul nostru cât mai în adâncuri, e bine să ridicăm curăția noastră cât mai spre înalțuri.

Dacă toți oamenii dintr-un sat sau dintr-un oraș L-ar iubi pe Dumnezeu cu dragostea cea adevărată, aurul și arginții ar sta grămadă exact unde se

află acum groapa de gunoi.

Nevoia de duhovnic a fiecărui creștin este mai mare decât nevoia orbului de a fi ținut de mână și călăuzit.

Să ne împăcăm cu noi înșine, să ne împăcăm cu toți, căci după aceste două feluri de împăcări urmează cea de-a treia și cea mai importantă - împăcarea cu Dumnezeu.

Imperfecțiunile trupului le poți ascunde sub o haină, dar de răutatea sufletului nu te poți ascunde nici în gaură de șarpe.

E mai bine să ai suflet curat și haină murdară, decât să porți haină curată și să ai suflet întinat.

Fiecare dintre noi avem nevoie de un Simon Cireneul, ca să ne ajute în purtarea crucii.

A trăi după modelul Sfintei și de Viață Făcătoarei Cruci înseamnă a viețui în credință vertical și a muri în ascultare orizontal.

Spre ușa pocăinței mergem cu puterile omenești, dar intrarea triumfală în bucuriile cerești se face numai cu darul, bunătatea și milostivirea Dreptului Judecător.

Semnele de sfințenie la un om sunt neșemnele.

De multe ori ne rușinăm noi, oamenii, în fața blândeții, sfeliei și generozității animalelor.

Să-l învățăm pe om nu cu vorba, ci cu fapta. Să predicăm nu cu gura, ci cu lucrarea. Să sfătuim nu cu superioritate, ci cu simplitatea smereniei.

Omul mândru este ca pomul înalt din care de abia urcându-te cu scara culegi un rod, două.

E bine să ne eliberăm de povara sinelui și a grijilor, căci prea multă îngrijorare roade trupul și macină grâul credinței răsărit în inimile

noastre.

Orice declarație de dragoste către Dumnezeu se întoarce în om.

Un păcat săvârșit într-o secundă ne poate face robi o viață întreagă.

Pe o haină dacă este o pată mare, aceasta poate ieși la spălat, dar dacă haina are o sută de pete mici, ea se aruncă pe foc.

Tot ce-i carne putrezește, tot ce este duh sporește.

Dacă am avea în jurul nostru doar animale bune și blânde, acestea ar rușina tot neamul omenesc prin puterea exemplului.

Veselia este semn al păcii sufletești.

Omul nestatornic este ca norul cel fără de folos, care umblă din loc în loc - nici ploaie nu dă și nici nu lasă lumina soarelui să încălzească pământul.

Banii sau darurile pe care le duci la Biserică nu stau în vistierii, nu prind mușegai, nu putrezesc, ci mai degrabă se ridică în văzduh ca o rugăciune bine primită înaintea lui Dumnezeu.

A te lupta cu propriile nemernicii și păcate e un lucru mai greu decât a vedea minuni.

Apele curgătoare sunt credincioase, căci se luptă să împingă toată necurăția, ca să scape de ea, și păstrează cu sfințenie drumul lor înainte.

Desăvârșita împreunare trupească o poți găsi și la animale, în timp ce desăvârșita împreunare sufletească o poți găsi doar la om.

Pofta de desfrânare este ca un foc mistuitor; pare să fie arderea de dinaintea focului cel veșnic.

Mai bine este să ne îmbătăm de miresmele mirului și ale tămâiei, care aprind în noi pofta de rugăciune, decât să ne îmbătăm de parfumuri

femeiești care aprind în noi pofta de curvie.

Ce e oare frumusețea? Nu cumva și cele mai frumoase flori, cele mai lăudate și mai admirate, au un timp al lor în care se ofilesc?

De ne vom hrăni din aluatul neofariseistic oferit prin cuvinte ticluite de sectanți, pâinea ne va fi amară, căci cu vorba îl mărturisim pe Hristos, dar cu inima Îl trădăm.

Oricât de iscusit ar fi timonierul, după un timp obosește și trebuie să meargă la odihnă. Dacă se încapățânează să țină doar el timona, corabia eșuează.

Când oaia din frunte trage spre prăpastie, greu le va fi celorlalte oi să nu se arunce după ea.

În vremea bolii, trupul nostru e ca un Turn Babel, căci organele noastre nu mai reușesc să vorbească între ele aceeași limbă.

O carie subțire cât un fir de păr roade cu timpul tot dintele. Păcatele pe care noi le considerăm mici și nu le mărturisim sunt ca o astfel de carie pentru suflet.

Lauda intră prin urechea noastră ca printr-o ușă nouă pusă la o casă plină cu mucegai.

Așa cum, plecând la războiul cel dintre popoare, gândești că în luptă trebuie să biruiești, tot așa, dând război păcatului, negreșit să nădăjduiești că vei fi veșnic viu.

Cum se face că fugim de vorbirea cea bună a preotului, care conține cuvinte ca mierea, dar alergăm către vorbirea lumii, care de multe ori conține cuvinte otrăvite?

Semănătorul nu vede sămânța pe care a ascuns-o în pământ, dar e mulțumit de lucrarea sa și, cu răbdare, după ce a semănat, așteaptă roadă.

Oricât de mare ar fi casa bogatului, nu poate cuprinde în ea decât un

număr limitat de persoane, în timp ce casa sufletului unui sărac poate să cuprindă lumea toată.

Limbușia este beția vorbirii și nicio beție nu este bună.

Hristos S-a născut mai înainte de gând, mai înainte de toate cuvintele înțelepților pământului.

Cum să îndrăznești să tăgăduiești Dumnezeuirea lui Hristos când ea este atât de evidentă prin împlinirea cuvântului Său? El a zis și s-a făcut!

Nu există nume mai puternic ca Numele Domnului nostru Iisus Hristos. Folosirea numelui Său ochește mai bine decât arcul, spintecă mai repede decât sabia, întrece viteza oricărui glonț.

În viață există multe drumuri, dar o singură cale - Hristos!

Bibliografie

Agapie Monahul, *Flacăra Dumnezeiască pe care a aprins-o în inima mea Părintele Porfirie*, trad. Cristina Băcanu, Editura Bunavestire, Bacău 2002;

Boca, Arsenie, *Din învățăturile Părintelui Arsenie Boca - Talanții Împărăției*, Editura Credința Strămoșească, 2002;

Filocalia de la Prodromu, Editura Universalia 2001, București;

Sfântul Ioan Damaschin, *Dogmatica Ortodoxă*, Editura Institutului Biblic și de Misiune a Bisericii Ortodoxe Române, trad. Pr. Prof. D. Fecioru, București, 2005;

Sfântul Ioan Gură de Aur, trad. diacon Gheorghe Băbuș, *Comentar la Evanghelia de la Matei*, Editura Pelerinul Român, Oradea, 2003;

Ioan Scărarul, *Scara Raiului*, Editura Amacord, Timișoara, 1998;

Larchet, Jean Claude, *Dumnezeu este iubire; Mărturia Sfântului Siluan Athonitul*, trad. Marinela Bojin, Editura Sophia, 2003;

Măndiță, Protos. Nicodim, *Calea Pocăinței*, Editura Agapis, București, 1999;

Idem, *Viața Maicii Domnului*, Editura Agapis, București, 2003;

Nicodim Aghioritul, *Războiul Nevăzut*, Editura Bunavestire, Bacău, 2001;

Papacioc, Arsenie, *Ne vorbește Părintele Arsenie Papacioc*, Editura Mănăstirii Sihăstria, 2004

Sfântul Teofan Zăvorâțul, *Tâlcuiri din Sfânta Scriptură pentru fiecare zi din an*, trad. Adrian și Xenia Tănăsescu-Vlas, Editura Sophia, București, 1999;

Todoran, Pr. Prof. Dr. Isidor, Zăgrean, Arhid. Prof. Dr. Ioan, *Dogmatica Ortodoxă*, Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2003;

Viața și Acatistul Cuvioasei Maria Egipteanca, Editura Agapis, București, 2003.